

UNIVERSITATEA BUCUREȘTI
FACULTATEA DE MATEMATICĂ ȘI INFORMATICĂ
SPECIALIZAREA MATEMATICĂ-INFORMATICĂ

MIHAELA VERONICA PILCA

LUCRARE DE DIPLOMĂ

Conducător științific:
Prof. Dr. LIVIU ORNEA

Sesiunea de licență - Iunie 2005

LUCRARE DE DIPLOMĂ

MIHAELA VERONICA PILCA

GEOMETRIA SUPRAFETELOR
KÄHLER SLAB AUTODUALE

Conducător științific:
Prof. Dr. LIVIU ORNEA

CUPRINS

Introducere	4
1. O privire de ansamblu asupra clasificării suprafețelor Kähler slab autoduale	7
2. Preliminarii și convenții	14
3. Definiții și proprietăți	25
4. 2-Forme hamiltoniene	29
5. O primă clasificare a suprafețelor Kähler slab autoduale	41
6. Descrierea locală a suprafețelor Kähler slab autoduale	45
6.1. Cazul I: K_1 și K_2 liniar independente	46
6.2. Cazul II: K_1 și K_2 liniar dependente	61
Anexa A. Descompunerea tensorului de curbura	78
Anexa B. Metrici Kähler extremale	83
Bibliografie	93

INTRODUCERE

În această lucrare ne propunem să prezentăm studiul local al suprafețelor Kähler slab autoduale, *i.e.* al căror tensor Weyl antiautodual este armonic. Clasificarea acestor suprafețe a fost realizată de V. Apostolov, D. Calderbank și P. Gauduchon în articolul [ACG03], în care este dată descrierea locală explicită a acestor metrici.

Suprafețele Kähler slab autoduale pot fi privite ca o generalizare a suprafețelor Kähler autoduale, care au fost discutate în lucrări recente. Ele apar ca un caz particular (pentru $n = 4$) al studiului realizat de R. Bryant în articolul [Br00] asupra varietăților Kähler Bochner-plate în orice dimensiune n , precum și în lucrarea [AG02] scrisă de V. Apostolov și P. Gauduchon, unde este stabilită o echivalență între suprafețele Kähler autoduale și metricile Einstein hermitiene autoduale și este dată o descriere locală explicită a acestora din urmă.

În articolele citate mai sus s-a demonstrat că o suprafață Kähler autoduală este biextremală, iar acest fapt a fost extins pentru cadrul mai larg al suprafețelor Kähler slab autoduale în [ACG03], pornind de la identitatea Matsumoto-Tanno (3.4) pentru astfel de suprafețe. Pe de altă parte, spre deosebire de metricile Kähler autoduale, unde exemplele compacte sunt toate local simetrice, tot în [ACG03] s-a observat că în familia de metrici Kähler extreme ale lui Calabi, pe prima suprafață Hirzebruch F_1 există o unică metrică slab autoduală până la omotetie.

Rezultatul principal al clasificării suprafețelor Kähler slab autoduale este următorul:

Teorema 0.1. ([ACG03]) *Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler slab autoduală. Atunci (g, J) este o metrică Kähler biextremală, în sensul că atât curbura scalară cât și pfaffianul formei Ricci normalizate sunt aplicații moment care comută Poisson pentru câmpurile Killing K_1 și respectiv K_2 . Mai mult, pe fiecare componentă conexă a lui M este adevărată una dintre următoarele afirmații:*

(i) K_1 și K_2 sunt liniar independente pe o mulțime deschisă densă. Atunci (g, J, ω) are forma locală explicită dată de (6.30)-(6.35), depinzând de un polinom arbitrar de grad 4 și de o constantă arbitrară care este zero dacă și numai dacă g este autoduală, cf. Teorema 6.2.

(ii) K_1 nu se anulează pe o mulțime deschisă densă, dar $K_1 \wedge K_2$ este identic nul. Atunci (g, J, ω) este local de coomogenitate 1 și este dată explicit de construcția Calabi, cf. Teorema 6.4.

(iii) K_1 și K_2 se anulează peste tot. Atunci g are curbura Ricci paralelă, deci este fie Kähler-Einstein, fie produs de două suprafețe Riemann de curburi constante.

Dacă suprafața (M, g, J, ω) este compactă și conexă, atunci aparține cazului (ii) sau (iii), iar în cazul (ii) (M, g, J, ω) este izomorfă cu prima suprafață Hirzebruch F_1 , dotată cu metrica extremală Calabi slab autoduală, cf. Teorema 5 din [ACG03].

Un aspect important al abordării suprafețelor Kähler slab autoduale este studiul lor într-un cadru mai larg. Identitatea Matsumoto-Tanno pentru suprafețe slab autoduale este echivalentă cu faptul că partea primitivă a formei Ricci, ρ_0 , satisface o ecuație diferențială liniară. Pe mulțimea deschisă unde ρ_0 nu se anulează, ecuația înseamnă că ρ_0 definește o structură hermitiană $((|\rho_0|/\sqrt{2})^{-2}g, I)$ conformă Kähler cu metrica dată g și care induce orientarea opusă lui J . Multe din proprietățile suprafețelor Kähler slab autoduale sunt consecințe ale faptului că ρ este o 2-formă închisă J -invariantă, a cărei parte primitivă satisface această ecuație. În particular, în Teorema 4.1, se arată că doi dintre invariantii algebrici (urma și pfaffianul) ai oricărei astfel de 2-forme φ sunt aplicații moment pentru câmpuri Killing hamiltoniene. De aceea se studiază în general teoria suprafețelor Kähler cu astfel de 2-forme, numite hamiltoniene, care le includ ca un caz particular pe cele slab autoduale. Menționăm că o parte din aceste rezultate au fost generalizate în [ACG03] în cazul varietăților aproape Kähler 4-dimensionale (M, g, J, ω) , care au tensorul Ricci J -invariant, obținându-se noi contraexemplu necompacte de varietăți strict aproape Kähler (care sunt autoduale Ricci plate) la coniectura încă deschisă a lui Goldberg¹, care afirmă că o metrică Einstein aproape Kähler pe o varietate compactă trebuie să fie Kähler.

În ceea ce privește organizarea lucrării, într-o primă secțiune introductivă am considerat importantă prezentarea pe scurt a pașilor urmați în realizarea clasificării suprafețelor Kähler slab autoduale, ceea ce poate da o privire de ansamblu asupra acesteia. A doua secțiune cuprinde notațiile și convențiile folosite, precum și câteva rezultate de bază care sunt necesare în demonstrații.

Secțiunile următoare cuprind prezentarea propriu-zisă a clasificării. Într-o primă parte dăm definiția suprafețelor Kähler slab autoduale și prin condiții echivalente ajungem în mod natural la considerarea noțiunii de 2-formă hamiltoniană. Astfel, în secțiunea următoare studiem proprietățile suprafețelor care admit o 2-formă hamiltoniană. După aceea, valorificăm aceste rezultate generale în cazul particular al suprafețelor Kähler slab autoduale, despre care arătăm că sunt biextremale și ajungem la o primă clasificare a acestor suprafețe, dată de Teorema 5.1.

¹Coniectura lui Goldberg a fost confirmată în cazul curburii scalare pozitive de K. Sekigawa în articolul *On some compact Einstein almost Kähler manifolds*, J. Math. Soc. Japan, **39** (1987), 677-684.

În secțiunea 6 prezentăm descrierea locală explicită a suprafețelor Kähler slab autoduale. Primul caz este cel în care câmpurile vectoriale Killing hamiltoniene, a căror existență este asigurată de structura biextremală, sunt liniar independente, ceea ce înseamnă că structura Kähler (g, J, ω) este torică. Teorema 6.1 caracterizează clasa structurilor Kähler torice care apar în acest fel din 2-forme hamiltoniene. În timp ce suprafețele Kähler torice depind, în general, de o funcție arbitrară de două variabile ([Ab98],[Gui94]), suprafețele torice provenind din 2-forme hamiltoniene, numite „ortotorice” ([ACG03]), au o formă explicită dată de Propoziția 6.2, depinzând de două funcții arbitrare, de o variabilă. Acest fapt are marele avantaj că ecuațiile diferențiale provenind din condițiile impuse curburii sunt ecuații ordinare. În particular, obținem explicit toate structurile Kähler torice extremale care provin din 2-forme hamiltoniene, incluzând exemple noi de metrici Kähler care sunt conforme Einstein, dar nu sunt nici autoduale, nici antiautoduale, precum și metrici Kähler-Einstein explicite. Metricile Kähler slab autoduale din această familie sunt clasificate în Teorema 6.2. Al doilea caz, în care câmpurile vectoriale Killing hamiltoniene sunt liniar dependente, dar nu ambele zero, este legat de construcția lui Calabi de metrici Kähler pe fibrați în drepte peste suprafețe riemanniene ([Cal82]). În Teorema 6.4 se obține clasificarea metricilor extremale Calabi slab autoduale: o familie cu patru parametri, dintre care una este global definită pe prima suprafață Hirzebruch, F_1 .

În cele două anexe ale lucrării prezentăm descompunerea tensorului de curbura și metricile Kähler extremale introduse de Calabi în [Cal82], pentru a justifica definiția dată în secțiunea 5.

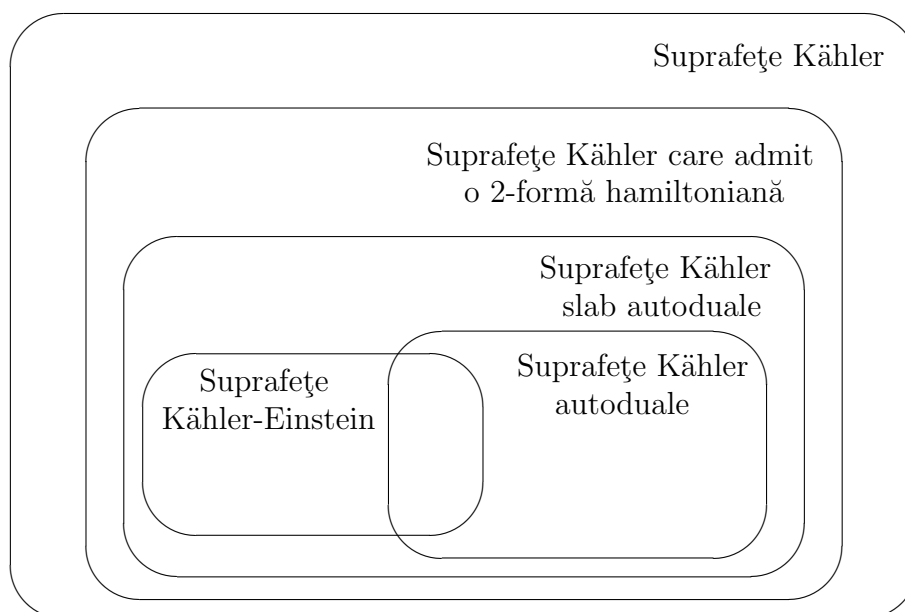
1. O PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA CLASIFICĂRII SUPRAFETEȚELOR KÄHLER SLAB AUTODUALE

În această primă secțiune prezentăm pe scurt pașii importanți ai clasificării suprafețelor Kähler slab autoduale cu scopul de a da o perspectivă de ansamblu asupra conținutului lucrării.

O suprafață Kähler este slab autoduală dacă tensorul său Weyl anti-autodual este armonic (*cf.* Definiția 3.2).

Posibile încadrări ale suprafețelor Kähler slab autoduale în studiul general al suprafețelor Kähler sunt următoarele:

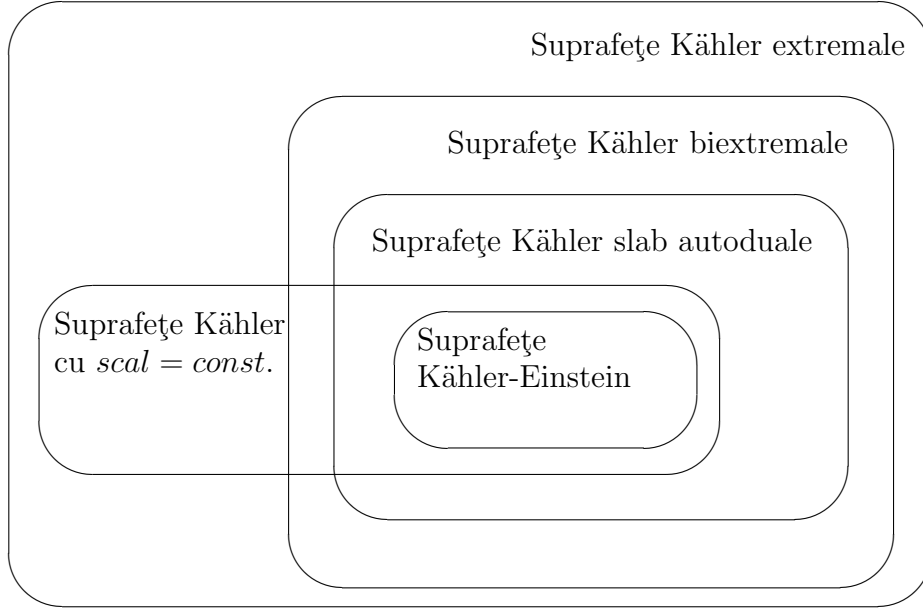
1) Suprafețele Kähler slab autoduale sunt o generalizare atât a suprafețelor Kähler autoduale (caracterizate de faptul că tensorul Weyl antiautodual este nul) cât și a suprafețelor Kähler-Einstein². Pe de altă parte, va rezulta că suprafețele Kähler slab autoduale sunt incluse într-o clasă mai mare și anume aceea a suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană.³ Aceste legături între suprafețe sunt prezentate mai sugestiv în diagrama următoare:

²Faptul că orice suprafață Kähler-Einstein este slab autoduală este o consecință directă a Corolarului 3.1, deoarece din condiția Einstein rezultă că forma Ricci este paralelă și curbura scalară este constantă, deci, este satisfăcută ecuația Matsumoto-Tanno (3.4). Deoarece pe o suprafață Kähler condiția Einstein este prea „restrictivă”, în sensul că există puține suprafețe Kähler care sunt Einstein, este important să considerăm generalizări ale acestor suprafețe și o astfel de generalizare este dată de suprafețele Kähler slab autoduale.

³2-formele hamiltoniene sunt introduse în secțiunea 4 (*cf.* Definiția 4.2). Conform Propoziției 4.2 o suprafață Kähler este slab autoduală dacă și numai dacă partea fără urmă a formei Ricci este 2-formă twistor, sau, echivalent, forma Ricci este 2-formă hamiltoniană.

2) Suprafețele Kähler slab autoduale sunt un caz particular al suprafețelor Kähler biextremale (caracterizate de faptul că atât curbura scalară cât și pfaffianul formei Ricci normalizate sunt potențiale de olomorfie, *cf.* Definiția 5.1), care, la rândul lor, sunt un caz particular al suprafețelor Kähler extremale⁴ (cele a căror curbură scalară este potențial de olomorfie). Aceste incluziuni sunt prezentate în diagrama următoare⁵:

În continuare prezentăm pașii principali ai clasificării suprafețelor Kähler slab autoduale, care sunt parcurși în detaliu în secțiunile următoare⁶.

I. Stabilirea de caracterizări echivalente ale suprafețelor Kähler slab autoduale, cu scopul de a găsi o caracterizare ce poate fi mai ușor utilizată pentru clasificarea acestor suprafețe.

Prin definiție, o suprafață Kähler este slab autoduală dacă și numai dacă tensorul Weyl antiautodual este armonic:

$$\delta W^- = 0.$$

Această condiție este echivalentă cu fiecare dintre următoarele⁷:

⁴Acest fapt împreună cu forma locală pe care o găsim pentru suprafețele Kähler slab autoduale ne permite să dăm exemple explicite de metrice extremale care nu au curbura scalară constantă (*cf.* Observația 6.5).

⁵În această diagramă suprafețele care sunt la intersecția dintre cele de curbură scalară constantă și cele slab autoduale au proprietatea că tensorul lor Ricci este paralel (aceasta rezultă din ecuația Matsumoto-Tanno (3.4)).

⁶Vom folosi în cele ce urmează noțiuni și notații care vor fi definite și explicate în cadrul secțiunilor în care sunt introduse.

⁷Aceste echivalențe sunt demonstrate în Secțiunile 3 și 4.

- Tensorul Cotton-York este autodual: $C^- = 0$;
- Partea fără urmă a formei Ricci, ρ_0 , satisface ecuația Matsumoto-Tanno:

$$\nabla_X \rho_0 = -\frac{1}{2} ds(X) \omega + \frac{1}{2} (ds \wedge JX - Jds \wedge X);$$

- ρ_0 este 2-formă twistor;
- Pe mulțimea $M_0 := \{x \in M \mid \rho_0(x) \neq 0\}$ structura hermitiană $(\lambda^{-2}g, I)$ este Kähler, unde $\rho_0 = \lambda \omega_I$;
- ρ este 2-formă hamiltoniană.

II. Studiul proprietăților unei suprafețe Kähler care admite o 2-formă hamiltoniană.

Fie φ o 2-formă hamiltoniană, adică φ este J -invariantă, închisă și φ_0 este 2-formă twistor (cf. Definiția 4.2), căreia îi asociem 2-forma normalizată $\tilde{\varphi}$:

$$\varphi = \varphi_0 + \frac{3}{2} \sigma \omega \rightsquigarrow \tilde{\varphi} = \frac{1}{2} \varphi_0 + \frac{1}{4} \sigma \omega,$$

care are urma $\text{tr}(\tilde{\varphi}) = \sigma$ și pfaffianul $\pi := \text{pf}(\tilde{\varphi}) = \frac{\sigma^2}{4} - \lambda^2$, unde $\lambda = \frac{|\varphi_0|}{\sqrt{2}}$. Au loc următoarele proprietăți importante:

(a) Urma σ și pfaffianul π sunt potențiale de olomorfe care comută Poisson (cf. Teorema 4.1).

Rezultă astfel existența a două câmpuri Killing hamiltoniene:

$$K_1 = J \text{grad } \sigma, \quad K_2 = J \text{grad } \pi,$$

care comută: $[K_1, K_2] = 0$ și sunt ortogonale față de forma Kähler ω : $\omega(K_1, K_2) = 0$. În general, aceste câmpuri Killing nu sunt neapărat nenule sau independente. Deoarece $K_1^{1,0}$ și $K_2^{1,0}$ sunt câmpuri olomorfe, identificăm pe fiecare componentă conexă a varietății următoarele 3 posibilități (Cf. Corolarul 4.1):

- (1) $K_1 \wedge K_2$ este nenulă pe o mulțime deschisă densă;
- (2) $K_1 \wedge K_2$ se anulează identic, dar K_1 este nenul pe o mulțime deschisă densă;
- (3) K_1 și K_2 se anulează identic.

În al treilea caz, 2-forma hamiltoniană φ nu conține, în general, multă informație despre geometria varietății (ar putea fi un multiplu constant al formei Kähler), iar în primele două cazuri vom obține o clasificare explicită la pasul IV, respectiv VI.

(b) Notând $\sigma = \xi + \eta$ și $\pi = \xi \eta$, atunci pe fiecare componentă conexă a varietății pe care φ_0 nu se anulează identic, $d\xi$ și $d\eta$ sunt ortogonale (cf. Teorema 4.2).

III. Particularizarea rezultatelor obținute la pasul II pentru suprafețele Kähler slab autoduale, pentru care forma Ricci este 2-formă hamiltoniană:

$$\rho = \rho_0 + \frac{3}{2}s\omega \rightsquigarrow \tilde{\rho} = \frac{1}{2}\rho_0 + \frac{1}{4}s\omega,$$

unde s este curbura scalară normalizată: $s = \frac{scal}{6}$.

Din proprietatea (a) rezultă că $s = \text{tr}(\tilde{\rho})$ și $p := \text{pf}(\tilde{\rho})$ sunt potențiale de olomorfie, adică suprafața Kähler slab autoduală este biextremală (cf. Definiția 5.1).

Pe baza proprietăților deja obținute pentru suprafețele Kähler slab autoduale, se poate da o primă clasificare a acestora (cf. Teorema 5.1):

Pe fiecare componentă conexă a suprafeței Kähler slab autoduale (M, g, J, ω) are loc una dintre următoarele situații:

- (1) $\rho_0 = 0$: (g, J) este Kähler -Einstein;
- (2) $\rho_0 \neq 0$, $s = \text{const.}$: (g, J) este local produsul Kähler a două suprafețe Riemann de curbură constante;
- (3) $s \neq \text{const.}$ și g este autoduală ($W^- = 0$);
- (4) W^- și ρ_0 nu se anulează nicăieri: metrica Kähler $(\bar{g} = \lambda^{-2}g, I)$ dată de Propoziția 4.1 este extremală și global definită pe M .

IV. Clasificarea locală a suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană în cazul în care câmpurile Killing asociate, K_1 și K_2 , sunt liniar independente.

- Descrierea locală explicită a unei suprafețe Kähler ortotorice⁸ (M, g, J, ω) (cf. Propoziția 6.2), dată de formulele (6.1)-(6.4), care depind de două funcții arbitrare de o variabilă (F și G):

$$g = (\xi - \eta) \left(\frac{d\xi^2}{F(\xi)} - \frac{d\eta^2}{G(\eta)} \right) + \frac{1}{\xi - \eta} (F(\xi)(dt + \eta dz)^2 - G(\eta)(dt + \xi dz)^2),$$

$$Jd\xi = \frac{F(\xi)}{\xi - \eta} (dt + \eta dz), \quad Jdt = -\frac{\xi d\xi}{F(\xi)} - \frac{\eta d\eta}{G(\eta)},$$

$$Jd\eta = \frac{G(\eta)}{\eta - \xi} (dt + \xi dz), \quad Jdz = \frac{d\xi}{F(\xi)} + \frac{d\eta}{G(\eta)},$$

$$\omega = d\xi \wedge (dt + \eta dz) + d\eta \wedge (dt + \xi dz).$$

- Stabilirea următoarei echivalențe pentru suprafețele Kähler (cf. Teorema 6.1):

(M, g, J, ω) este ortotorică \iff admite o 2-formă hamiltoniană ale cărei câmpuri Killing asociate sunt independente,

⁸O suprafață Kähler este ortotorică dacă admite 2 câmpuri Killing hamiltoniene ale căror aplicații moment $\xi\eta$ și $\xi + \eta$ comută Poisson și $d\xi \perp d\eta$ (cf. Definiția 6.2).

de unde rezultă că acestea din urmă sunt descrise local tot de formulele (6.1)-(6.4).

V. Folosind rezultatele de la pasul IV se obține clasificarea locală a suprafețelor Kähler slab autoduale în cazul în care curbura scalară, s , și pfaffianul formei Ricci normalizate, p , sunt independente.

Calculăm curbura scalară a unei suprafețe Kähler ortotorice utilizând forma locală explicită a acestora obținută la pasul anterior și cu ajutorul formulei obținute pentru s stabilim următoarele echivalențe⁹ pentru o suprafață Kähler ortotorică M :

- M este extremală $\iff F$ și G sunt de forma:

$$F(x) = kx^4 + lx^3 + Ax^2 + B_1x + C_1,$$

$$G(x) = kx^4 + lx^3 + Ax^2 + B_2x + C_2.$$
- M e slab autoduală $\iff M$ e biextremală $\iff F$ și G ca mai sus și $B_1 = B_2$,

obținând în acest fel descrierea locală a unei suprafețe Kähler slab autoduale, pentru care s și p sunt liniar independente.

VI. Clasificarea locală a suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană, în cazul în care câmpurile Killing asociate, K_1 și K_2 , sunt liniar dependente și K_1 nu este identic nul.

- Descrierea locală explicită a unei suprafețe Kähler de tip Calabi¹⁰ (*cf.* Propoziția 6.6), dată de formulele (6.40)-(6.41), care depind de o metrică arbitrară g_Σ pe o suprafață Riemann, de o funcție strict pozitivă arbitrară w și de două constante reale a, b :

$$g = (az - b)g_\Sigma + w(z)dz^2 + w(z)^{-1}(dt + \alpha)^2,$$

$$\omega = (az - b)\omega_\Sigma + dz \wedge (dt + \alpha).$$

- Stabilirea următoarei echivalențe pentru suprafețele Kähler (*cf.* Teorema 6.3):

O suprafață Kähler este de tip Calabi dacă și numai dacă:

- (i) este local produsul Kähler a două suprafețe Riemann, dintre care una admite un câmp vectorial Killing (pentru $a = 0$); sau

⁹Păstrăm notațiile de la pasul IV, astfel încât F și G sunt funcțiile de o variabilă care descriu local structura Kähler. Prima echivalență este stabilită în Propoziția 6.4, iar cea de-a doua în Propoziția 6.5.

¹⁰O suprafață Kähler (M, g, J, ω) este de tip Calabi dacă admite un câmp Killing hamiltonian K care nu se anulează nicăieri, astfel încât perechea aproape hermitiană (g, I) , unde $I = J$ pe $\langle K, JK \rangle$ și $I = -J$ pe $\langle K, JK \rangle^\perp$, este conformă Kähler (*cf.* Definiția 6.2).

- (ii) admite o 2-formă hamiltoniană ale cărei câmpuri Killing asociate sunt dependente, dar nu ambele nule (pentru $a = 1$ și $b = 0$).

Rezultă astfel, că o suprafață Kähler care admite o 2-formă hamiltoniană ale cărei câmpuri Killing asociate sunt dependente, dar nu ambele identic nule, este descrisă local tot de formulele (6.40)-(6.41), unde $a = 1$ și $b = 0$.

VII. Folosind rezultatele obținute la pasul IV se obține clasificarea locală a suprafețelor Kähler slab autoduale în cazul în care s și p sunt dependente și s nu este constantă.

Calculăm curbura scalară a unei suprafețe Kähler de tip Calabi, care nu este local produs Kähler de suprafețe Riemann, utilizând forma locală explicită a acestora obținută la pasul anterior și cu ajutorul formulei obținute pentru s stabilim următoarele echivalențe¹¹ pentru o suprafață Kähler de tip Calabi (M, g, J, ω) , al cărei câmp Killing este K și care nu este local produs Kähler de suprafețe Riemann:

- s e aplicație moment $\Leftrightarrow g_\Sigma$ are curbura scalară constantă k pentru un multiplu și V este de forma:
al câmpului K $V(z) = A_1 z^4 + A_2 z^3 + k z^2 + A_3 z + A_4$.
- M e slab autoduală $\Leftrightarrow M$ e biextremală $\Leftrightarrow g_\Sigma$ și V ca mai sus și $A_3 = 0$,

obținând în acest fel descrierea locală a unei suprafețe Kähler slab autoduale, pentru care s și p sunt liniar dependente și s nu este constantă.

Astfel se obține clasificarea suprafețelor Kähler slab autoduale în cele 3 cazuri identificate pentru câmpurile Killing asociate 2-formei hamiltoniene ρ :

- (1) K_1, K_2 liniar independente (pasul V);
- (2) K_1, K_2 liniar dependente și K_1 nu este identic nul (pasul VII);
- (3) K_1 și K_2 sunt identic nule: în acest caz existența unei 2-forme hamiltoniene arbitrare, ale cărei câmpuri Killing asociate sunt K_1 și K_2 , nu aduce multă informație despre geometria suprafeței, dar, pentru forma Ricci, rezultă¹² că tensorul Ricci este paralel, deci (M, g, J, ω) este fie Kähler-Einstein, fie local un produs Kähler de suprafețe Riemann.

¹¹Păstrăm notațiile de la pasul VI, astfel încât g_Σ este o metrică pe o suprafață Riemann și $V(z) := \frac{z}{w(z)}$ o funcție strict pozitivă, care descriu local structura Kähler. Aceste echivalențe sunt stabilite în Propoziția 6.7.

¹²Anularea câmpului vectorial $K_1 := J \text{grad } s$ înseamnă că s este constantă și din ecuația Matsumoto-Tanno (3.4) rezultă că forma ρ_0 este paralelă, deci și forma Ricci, $\rho = \rho_0 + \frac{3}{2}s\omega$, este paralelă.

Clasificarea descrisă mai sus a suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană și modul în care se particularizează formulele ce dau descrierea locală a structurii Kähler în cazul suprafețelor Kähler slab autoduale pot fi prezentate schematic astfel:

$K_1 = 0$ $K_2 = 0$	$K_1 \wedge K_2 = 0, K_1 \neq 0$ -Suprafețe Kähler de tip Calabi, care nu sunt produse Kähler -Structura Kähler e dată de o metrică g_Σ pe o suprafață Riemann și o funcție $V > 0$	$K_1 \wedge K_2 \neq 0$ -Suprafețe Kähler ortotorice -Structura Kähler e dată de două funcții arbitrare F și G
Ric-paralel	V - polinom de grad ≤ 4 cu coeficientul termenului pătratic egal cu k =curbura constantă a metricii g_Σ	F, G -polinoame de grad ≤ 4 cu $F - G = const.$

Suprafețe Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană

Suprafețe Kähler slab autoduale

2. PRELIMINARII ȘI CONVENȚII

Această secțiune cuprinde prezentarea convențiilor și notațiilor folosite, precum și câteva rezultate utile în demonstrațiile din cadrul clasificării suprafețelor Kähler slab autoduale¹³. Deoarece putem considera că varietățile Kähler¹⁴ se află la intersecția dintre geometria riemanniană, complexă și simplectică, am încercat să grupăm noțiunile și proprietățile lor de care avem nevoie din cadrul acestor trei geometrii.

(A) Începem prin prezentarea succintă a noțiunilor din geometria riemanniană pe care le vom utiliza în cadrul acestei lucrări. În continuare notăm cu (M, g) o varietate riemanniană.¹⁵

Notăm metrica punctuală cu g sau $\langle \cdot, \cdot \rangle$, iar în cazul în care M este varietate compactă orientată, (\cdot, \cdot) va reprezenta produsul scalar total dat de integrarea pe varietate: $(\cdot, \cdot) := \int_M \langle \cdot, \cdot \rangle \text{vol}_g$, unde vol_g este forma volum.

Pornind de la fibratul vectorial tangent notat TM , considerăm fibrații asociați: fibratul cotangent T^*M , fibrații tensoriali de tip (p, q) : $T^{p,q}M$, $\forall p, q \geq 0$, fibratul k -formelor: $\Lambda^k M$ și spațiile corespunzătoare de secțiuni: $\mathcal{X}(M)$ este mulțimea câmpurilor vectoriale, $\mathcal{T}^{p,q}M$ mulțimea tensorilor de tip (p, q) , $\Omega^k M$ mulțimea k -formelor diferențiale.

Metrica g ne permite să identificăm, în fiecare punct x , spațiul tangent $T_x M$ cu spațiul cotangent $T_x^* M$ prin următorul izomorfism canonic:

$$T_x M \rightarrow T_x^* M, \quad v \mapsto g_x(v, \cdot).$$

Rezultă astfel că pe o varietate riemanniană (M, g) avem o identificare canonică între câmpurile vectoriale și câmpurile de covectori sau 1-forme. Mai general, metrica g induce următoarele izomorfisme canonice¹⁶ între $T^{p,q}V = \bigotimes^p V^* \otimes \bigotimes^q V$ și $T^{p+1,q-1}V = \bigotimes^{p+1} V^* \otimes \bigotimes^{q-1} V$:

$$\flat: T^{p,q}V \rightarrow T^{p+1,q-1}V$$

$$v_1^* \otimes \cdots \otimes v_p^* \otimes v_1 \otimes \cdots \otimes v_q \mapsto v_1^* \otimes \cdots \otimes v_p^* \otimes g(v_1, \cdot) \otimes v_2 \otimes \cdots \otimes v_q,$$

cu inversa notată: $\sharp: T^{p+1,q-1}V \rightarrow T^{p,q}V$. Rezultă astfel o identificare canonică între câmpurile tensoriale de tip (p, q) și cele de tip (r, s) pentru $p + q = r + s$. În particular, pentru orice câmp vectorial X vom

¹³Majoritatea rezultatelor din această secțiune sunt numai enunțate, iar demonstrațiile lor se pot găsi, de exemplu, în [Be87].

¹⁴Aceste varietăți au fost introduse de Erich Kähler în articolul [K33].

¹⁵Reamintim că orice varietate diferențiabilă poate fi înzestrată cu o metrică riemanniană prin lipirea metricilor definite local, cu ajutorul unei partiții a unității subordonate acoperirii respective.

¹⁶Aceste izomorfisme sunt cunoscute sub numele de bemol (\flat) și respectiv diez (\sharp), deoarece în notația clasică tensorială corespund scăderii, respectiv ridicării indicilor.

nota cu X^b 1-forma asociată, iar pentru orice 1-formă α vom nota cu α^\sharp câmpul vectorial asociat¹⁷.

Metrica riemanniană g , care este definită pe fibratul tangent, induce o metrică pe fiecare dintre fibrații vectoriali asociați. Compunând izomorfismul dintre $T^{p,q}M$ și $T^{q,p}M$ cu aplicația de evaluare¹⁸ obținem o formă pătratică nedegenerată și pozitiv definită, notată tot g_x , pe spațiul tensorial $T_x^{p,q}M$ în fiecare punct x , deci și pe orice subspațiu al său, în particular pe spațiul formelor $\Lambda_x^p M$. În cele ce urmează vom folosi această metrică indusă pe fibrații tensoriali, dar în cazul formelor diferențiale vom considera următoarea convenție diferită¹⁹ pentru definirea metricii g pe $\Lambda^p M$:

$$g(\alpha_1 \wedge \cdots \wedge \alpha_p, \beta_1 \wedge \cdots \wedge \beta_p) := \det(\langle \alpha_i, \beta_j \rangle).$$

Produsul scalar astfel definit este egal²⁰ cu cel tensorial înmulțit cu $\frac{1}{p!}$.

Reamintim că pe orice varietate diferențiabilă n -dimensională M este definită diferențiala exterioară $d: \Omega^k(M) \rightarrow \Omega^{k+1}(M)$ prin formula:

$$\begin{aligned} d\psi(X_0, X_1, \dots, X_k) &= \sum_{j=0}^k (-1)^j X_j(\psi(X_0, \dots, \hat{X}_j, \dots, X_k)) \\ &+ \sum_{i < j} (-1)^{i+j} \psi([X_i, X_j], X_0, \dots, \hat{X}_i, \dots, \hat{X}_j, \dots, X_k). \end{aligned}$$

Formula ciclică pentru diferențiala exterioară are, datorită convențiilor pe care le-am adoptat, următoarea formă:

$$(2.1) \quad d\alpha(X_0, \dots, X_k) = \Sigma_{cicl.} (\nabla_{X_0} \alpha)(X_1, \dots, X_k),$$

pentru orice k -formă α , unde sumarea se face după toate permutările ciclice ale indicilor $\{0, \dots, k\}$.

Adjunctul formal al diferențialei exterioare d față de g este codiferențiala, notată $\delta: \Omega^k(M) \rightarrow \Omega^{k-1}(M)$, pentru orice $k = \overline{1, n}$. Operatorii d și δ se pot exprima în funcție de conexiunea Levi-Civita, notată ∇ , astfel:

$$(2.2) \quad d = \sum_{i=1}^n e_i \wedge \nabla_{e_i}, \quad \delta = - \sum_{i=1}^n e_i \lrcorner \nabla_{e_i},$$

¹⁷Ținând cont de aceste identificări, vom omite indicii b și \sharp , înțelegând, de exemplu, prin produsul exterior dintre un câmp X și o formă α , produsul exterior dintre X^b și α .

¹⁸Aplicația de evaluare, cunoscută și sub numele de „pairing”, este funcția naturală care „împerechează” un spațiu vectorial cu dualul său: $eval: V \times V^* \rightarrow \mathbb{R}$, $eval((v, \alpha)) := \alpha(v)$.

¹⁹Folosind această convenție pentru produsul scalar pe spațiul $\Lambda^p V$ (V este un spațiu vectorial n -dimensional), rezultă că o bază ortonormată a lui $\Lambda^p V$ este dată de $\{e_{i_1} \wedge \cdots \wedge e_{i_p}\}_{i_1 < \cdots < i_p}$, unde $\{e_i\}_{i=\overline{1, n}}$ este o bază ortonormată a lui V .

²⁰Această incoerență este dată de convenția pe care o alegem pentru produsul exterior și anume: $(\alpha_1 \wedge \cdots \wedge \alpha_p)(X_1, \dots, X_p) := \det(\alpha_i(X_j))$.

unde $\{e_i\}_{i=1, \dots, n}$ este o bază ortonormată locală de câmpuri vectoriale, iar cu $X \lrcorner$ am notat produsul interior cu un câmp vectorial X .

O formulă importantă care face legătura între derivata exterioară, produsul interior și derivata Lie de-a lungul unui câmp de vectori este *formula lui Cartan*:

$$(2.3) \quad \mathcal{L}_X \alpha = X \lrcorner d\alpha + d(X \lrcorner \alpha),$$

pentru orice câmp vectorial X și orice formă $\alpha \in \Omega^*(M)$.

Pentru o funcție reală diferențiabilă f definită pe M considerăm:

-*Gradientul* lui f = câmpul vectorial notat $\text{grad } f$ definit astfel:

$$g(\text{grad } f, X) = df(X) = X(f), \quad \forall X \in \mathcal{X}(M).$$

-*Hessiana* lui f = forma biliniară simetrică $\text{Hess}(f) := \nabla(df)$.

Operatorul *Laplace* acționând pe orice funcție f din $\mathcal{C}^\infty(M)$ este dat de formula²¹:

$$\Delta f := -\text{div}(\text{grad } f).$$

Echivalent, operatorul Laplace este dat de formulele:

$$\Delta f = -\text{tr}(\text{Hess}(f)) = \delta df,$$

și se extinde pe pe spațiul k -formelor astfel:

$$\Delta: \Omega^k(M) \rightarrow \Omega^k(M), \quad \Delta := \delta d + d\delta.$$

Un rol important în cadrul clasificării suprafețelor Kähler slab autoduale va fi jucat de câmpurile Killing, care dau gradul de simetrie al unei varietăți riemanniene. Prin definiție, un *câmp Killing* este o izometrie infinitesimală, *i.e.* un câmp vectorial al cărui flux este format din izometrii.

Propozitia 2.1. *Fie X un câmp vectorial pe o varietate riemanniană (M, g) . Atunci următoarele condiții sunt echivalente:*

- (1) X este câmp Killing;
- (2) $\mathcal{L}_X g = 0$;
- (3) ∇X este antisimetric față de g :

$$g(\nabla_Y X, Z) + g(Y, \nabla_Z X) = 0, \quad \forall Y, Z \in \mathcal{X}(M);$$

- (4) $X(g(Y, Z)) = g([X, Y], Z) + g(Y, [X, Z]), \forall Y, Z \in \mathcal{X}(M)$.

Corolarul 2.1. *O combinație liniară a două câmpuri Killing este câmp Killing dacă și numai dacă coeficienții combinației sunt funcții constante.*

²¹Notăm cu $\text{div}(X)$ divergența câmpului vectorial X :

$$\text{div}(X) := \sum_{i=1}^n g(\nabla_{e_i} X, e_i),$$

unde $\{e_i\}_{i=1, \dots, n}$ este o bază locală ortonormată.

Demonstrație. Fie K_1 și K_2 două câmpuri Killing și α_1, α_2 două funcții astfel încât $K := \alpha_1 K_1 + \alpha_2 K_2$ este tot câmp Killing. Folosind a doua caracterizare dată de Propoziția 2.1, rezultă că pentru orice două câmpuri vectoriale X și Y are loc:

$$\begin{aligned} 0 &= (\mathcal{L}_K g)(X, Y) = g(\nabla_X K, Y) + g(X, \nabla_Y K) \\ &= X(\alpha_1)g(K_1, Y) + X(\alpha_2)g(K_2, Y) + Y(\alpha_1)g(X, K_1) \\ &\quad + Y(\alpha_2)g(X, K_2) + \alpha_1 (\mathcal{L}_{K_1} g)(X, Y) + \alpha_2 (\mathcal{L}_{K_2} g)(X, Y), \end{aligned}$$

unde ultimii doi termeni sunt identic nuli, deoarece K_1 și K_2 sunt câmpuri Killing. Particularizând convenabil în această formulă câmpurile vectoriale X și Y rezultă: $X(\alpha_1) = X(\alpha_2) = 0$, pentru orice câmp vectorial X , deci funcțiile α_1 și α_2 sunt constante. \square

În continuare prezentăm definițiile și convențiile de semn pe care le vom utiliza pentru diferitele tipuri de curbura:

Curbura riemanniană sau *tensorul de curbura* văzut ca $(1, 3)$ -tensor:

$$(2.4) \quad R(X, Y)Z := \nabla_{[X, Y]}Z - \nabla_X \nabla_Y Z + \nabla_Y \nabla_X Z.$$

sau ca tensor de tip $(0, 4)$: $R(X, Y, Z, V) = g(R(X, Y)Z, V)$.

Curbura Ricci este urma aplicației $Z \mapsto R(X, Z)Y$, deci este tensorul simetric de tip $(0, 2)$ dat de formula:

$$(2.5) \quad Ric(X, Y) := \sum_{i=1}^n R(X, e_i, Y, e_i).$$

Curbura scalară este urma tensorului Ricci:

$$(2.6) \quad scal := tr(Ric) = \sum_{i=1}^n Ric(e_i, e_i),$$

unde $\{e_i\}_{i=1, \dots, n}$ este o bază locală ortonormată. În cadrul lucrării va fi mai convenabil să folosim curbura scalară normalizată, pe care o notăm s și care este: $s = \frac{scal}{(n-1)(n-2)}$.

Partea fără urmă a tensorului Ricci este notată Ric_0 și este dată de formula: $Ric_0 = Ric - \frac{scal}{n}g$.

Există unele relații care leagă între ele diferitele noțiuni de curbura introduse, dintre care cea mai importantă și pe care o vom utiliza este *identitatea Bianchi contractată*:

$$(2.7) \quad \operatorname{div}(Ric) = \frac{1}{2}d scal.$$

Definiția 2.1. Fie (M, g) o varietate riemanniană n -dimensională orientată cu forma volum vol_g . Pentru fiecare p cu $0 \leq p \leq n$ *operatorul Hodge* $*$ este unicul izomorfism de fibrări vectoriale:

$$*: \Lambda^p T^* M \rightarrow \Lambda^{n-p} T^* M$$

astfel încât $\alpha \wedge (*\beta) = g(\alpha, \beta)vol_g$,

pentru orice α și β din $\Lambda_x^p T^* M$, în fiecare punct x al lui M .

Propozitia 2.2. *Operatorul Hodge $*$ are următoarele proprietăți:*

- (1) $*1 = \text{vol}_g, * \text{vol}_g = 1;$
- (2) $g(\alpha, *\beta) = (-1)^{p(n-p)} g(*\alpha, \beta), \forall \alpha \in \Lambda^p T^*M, \forall \beta \in \Lambda^{n-p} T^*M;$
- (3) *Pe $\Lambda^p T^*M$ are loc: $*^2 = (-1)^{p(n-p)} \text{Id}_{\Lambda^p T^*M};$*
- (4) $*(X \lrcorner \alpha) = (-1)^{p-1} X \wedge *\alpha;$
 $*(X \wedge \alpha) = (-1)^p X \lrcorner * \alpha, \forall \alpha \in \Lambda^p T^*M, \forall X \in \mathcal{X}(M).$

Folosind operatorul Hodge $*$ are loc:

$$\delta \alpha = -(-1)^{n(p+1)} * d * \alpha, \quad \forall \alpha \in \Omega^p(M),$$

de unde rezultă următoarea expresie pentru operatorul Laplace:

$$\Delta f = - * d * df.$$

(B) În continuare prezentăm câteva noțiuni de geometrie complexă, care ne vor fi utile.

Reamintim că o varietate complexă M se definește analog unei varietăți diferențiabile reale, cerând ca local M să fie homeomorfă cu deschiși din \mathbb{C}^m și înlocuind condiția ca funcțiile de trecere să fie diferențiabile cu aceea ca aceste funcții să fie olomorfe. Rezultă din definiție că orice varietate complexă de dimensiune (complexă) m este în particular varietate diferențiabilă de dimensiune reală $2m$.

Folosind înmulțirea cu i din \mathbb{C}^m se poate defini²² un endomorfism al fibratului tangent TM , notat J , cu proprietatea: $J^2 = -\text{Id}_{TM}$. Un astfel de endomorfism antiinvolutiv al lui TM se numește *structură aproape complexă*, iar o varietate M care admite un astfel de J se numește *varietate aproape complexă*.

Dacă (M, J) este o varietate aproape complexă, considerăm complexificatul spațiului tangent: $TM^{\mathbb{C}} := TM \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$ și extindem toate endomorfismele și operatorii diferențiali reali prin \mathbb{C} -liniaritate. Notăm cu $T^{1,0}M$ și $T^{0,1}M$ subspațiile proprii ale endomorfismului J corespunzătoare valorilor proprii i și respectiv $-i$, care sunt descrise astfel:

$$T^{1,0}M = \{X - iJX \mid X \in TM\}, \quad T^{0,1}M = \{X + iJX \mid X \in TM\},$$

iar $TM^{\mathbb{C}} = T^{1,0}M \oplus T^{0,1}M$. În mod analog considerăm complexificarea fibratului exterior: $\Lambda_{\mathbb{C}}^* M := \Lambda^* M \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$ și descompunerea lui $\Lambda_{\mathbb{C}}^1 M$:

$$\Lambda^{1,0}M := \{\xi \in \Lambda_{\mathbb{C}}^1 M \mid \xi(Z) = 0, \forall Z \in T^{0,1}M\}$$

$$\Lambda^{0,1}M := \{\xi \in \Lambda_{\mathbb{C}}^1 M \mid \xi(Z) = 0, \forall Z \in T^{1,0}M\},$$

iar secțiunile se numesc forme de tip $(1, 0)$ și respectiv $(0, 1)$.

²² J se definește mai întâi local pe fiecare deschis homeomorf cu un deschis din \mathbb{C}^m și apoi se verifică că se „lipește” bine pe intersecții, folosind faptul că funcțiile de trecere sunt olomorfe.

Am văzut că orice varietate complexă este în mod natural o varietate aproape complexă. Următoarea propoziție²³ stabilește în ce condiții are loc și reciproca:

Propoziția 2.3. *Fie (M, J) o varietate aproape complexă. Următoarele afirmații sunt echivalente:*

- (1) J provine dintr-o structură complexă;
- (2) Tensorul Nijenhuis, definit de $N^J(X, Y) = [X, Y] + J[JX, Y] + J[X, JY] - [JX, JY]$, este identic nul;
- (3) Distribuția $T^{1,0}$ sau $T^{0,1}$ este integrabilă;
- (4) $d(\mathcal{C}^\infty(\Lambda^{1,0}M)) \subset \mathcal{C}^\infty(\Lambda^{2,0}M \oplus \Lambda^{1,1}M)$;
- (5) $d(\mathcal{C}^\infty(\Lambda^{p,q}M)) \subset \mathcal{C}^\infty(\Lambda^{p+1,q}M \oplus \Lambda^{p,q+1}M)$, $\forall p, q \geq 0$.

Folosind (5) rezultă că, pentru fiecare pereche (p, q) fixată, se pot defini operatorii diferențiali:

$$\partial: \mathcal{C}^\infty(\Lambda^{p,q}M) \rightarrow \mathcal{C}^\infty(\Lambda^{p+1,q}M), \quad \bar{\partial}: \mathcal{C}^\infty(\Lambda^{p,q}M) \rightarrow \mathcal{C}^\infty(\Lambda^{p,q+1}M),$$

astfel încât $d = \partial + \bar{\partial}$. Acești operatori verifică relațiile:

$$\partial^2 = 0, \quad \bar{\partial}^2 = 0, \quad \partial\bar{\partial} + \bar{\partial}\partial = 0.$$

De multe ori este convenabil să considerăm o altă pereche de operatori și anume d și d^c , unde $d^c := i(\bar{\partial} - \partial)$, care au avantajul de a fi operatori reali. Echivalent, operatorul d^c poate fi definit acționând pe k -forme astfel: $d^c := (-1)^k JdJ$. În particular, pentru orice funcție f are loc: $d^c f = Jdf$.

Pe o varietate complexă (M, J) un rol important este jucat de obiectele olomorfe. Pentru funcțiile olomorfe propoziția următoare ne dă câteva caracterizări echivalente.

Propoziția 2.4. *Fie $f: M \rightarrow \mathbb{C}$ o funcție diferențiabilă pe varietatea complexă M . Următoarele afirmații sunt echivalente:*

- (1) f este funcție olomorfă;
- (2) $Z(f) = 0$, $\forall Z \in T^{0,1}M$;
- (3) df este o formă de tip $(1, 0)$.

Definiția 2.2. Un câmp vectorial $Z \in \mathcal{C}^\infty(T^{1,0}M)$ se numește *olomorf* dacă $Z(f)$ este olomorfă pentru orice funcție olomorfă local definită f .

Definiția 2.3. Un câmp vectorial X se numește *real analitic* (sau *real olomorf*) dacă păstrează structura complexă J : $\mathcal{L}_X J = 0$.

Propoziția 2.5. *Fie X un câmp vectorial real pe o varietate complexă (M, J) . Următoarele afirmații sunt echivalente:*

- (1) X este real olomorf;
- (2) $X - iJX$ este olomorf;
- (3) Fluxul lui X este format din transformări olomorfe ale lui M .

²³Echivalența dintre (1) și (3) este cunoscută sub numele de Teorema Newlander-Nirenberg.

Structura aproape complexă J se extinde prin \mathbb{C} -liniaritate la $TM^{\mathbb{C}}$ și induce un operator complex, notat la fel, pe fibratul cotangent T^*M definit astfel încât acțiunea lui J să fie compatibilă cu identificarea dată de metrică: $(J\alpha)(X) := -\alpha(JX)$, $\alpha \in T^*M$, $X \in TM$. Acțiunea lui J se extinde și pe spațiul formelor astfel:

$$(J\alpha)(X_1, \dots, X_p) := (-1)^p \alpha(JX_1, \dots, JX_p).$$

Definiția 2.4. O p -formă α se numește J -invariantă dacă $J(\alpha) = \alpha$ și J -antiinvariantă dacă $J(\alpha) = -\alpha$.

Astfel, o 2-formă α e J -invariantă dacă și numai dacă $\alpha(JX, JY) = \alpha(X, Y)$, pentru orice câmpuri vectoriale X, Y și J -antiinvariantă dacă și numai dacă $\alpha(JX, JY) = -\alpha(X, Y)$.

Definiția 2.5. Pe o varietate aproape hermitiană (M, g, J) , cu forma fundamentală $\omega(\cdot, \cdot) = g(J\cdot, \cdot)$, definim următorii operatori algebrici reali²⁴:

$$L: \Lambda^k M \rightarrow \Lambda^{k+2} M, \quad L(\alpha) := \omega \wedge \alpha = \frac{1}{2} \sum_i e_i \wedge J e_i \wedge \alpha,$$

$$\Lambda: \Lambda^{k+2} M \rightarrow \Lambda^k M, \quad \Lambda(\alpha) := \frac{1}{2} \sum_i J e_i \lrcorner e_i \lrcorner \alpha,$$

unde sumarea se face după o bază ortonormată $\{e_i\}_{i=\overline{1, n}}$.

Definiția 2.6. O formă φ se numește *primitivă* dacă $\Lambda\varphi = 0$.

În particular, dacă φ este o 2-formă, atunci este primitivă dacă și numai dacă este fără urmă, deoarece, prin definiție, urma unei 2-forme este produsul scalar cu ω : $tr(\varphi) := \langle \varphi, \omega \rangle = \Lambda\varphi$.

(C) Vom mai avea nevoie și de câteva noțiuni din geometria simplctică²⁵.

Definiția 2.7. Pe o varietate simplctică (M, ω) , un câmp vectorial X se numește *simplctic* sau *local hamiltonian* dacă păstrează forma simplctică ω (i.e. $\mathcal{L}_X \omega = 0$), sau, echivalent, $X \lrcorner \omega$ este închisă și se numește *hamiltonian* cu *funcția hamiltoniană*²⁶ $h \in \mathcal{C}^\infty(M)$ dacă $X \lrcorner \omega = dh$.

²⁴Acești operatori sunt extinși pe forme complexe prin \mathbb{C} -liniaritate și joacă un rol important mai ales în cadrul geometriei Kähler, unde ω este închisă.

²⁵Reamintim că (M, ω) se numește *varietate simplctică* dacă ω este o 2-formă închisă și nedegenerată.

²⁶Datorită faptului că forma simplctică ω este nedegenerată, rezultă, că pentru orice funcție h , există un unic câmp vectorial, notat X_h astfel încât $X_h \lrcorner \omega = dh$.

Definiția 2.8. Fie (M, ω) o varietate simplectică, G un grup Lie cu algebra Lie \mathfrak{g} și \mathfrak{g}^* dualul spațiului vectorial \mathfrak{g} . O acțiune simplectică²⁷ $\psi: G \rightarrow \text{Simplect}(M, \omega)$ se numește *hamiltoniană* dacă există o aplicație:

$$\mu: M \rightarrow \mathfrak{g}^*$$

care satisface condițiile:

1. Pentru orice $X \in \mathfrak{g}$, dacă $\mu^X: M \rightarrow \mathbb{R}$, $\mu^X(p) := \mu(p)(X)$ este componenta lui μ de-a lungul lui X și X^* este câmpul fundamental asociat lui X , adică câmpul vectorial generat de subgrupul cu un parametru $\{\exp tX \mid t \in \mathbb{R}\} \subseteq G$, atunci:

$$d\mu^X = X^* \lrcorner \omega,$$

adică μ^X este funcția hamiltoniană a câmpului vectorial X^* .

2. μ este echivariantă față de acțiunea dată a lui G pe M și față de acțiunea coadjunctă Ad^* a lui G pe \mathfrak{g}^* :

$$\mu \circ \psi_g = Ad_g^* \circ \mu, \quad \forall g \in G.$$

Atunci (M, ω, G, μ) se numește *G-spațiu hamiltonian*, iar μ se numește *aplicație moment*.

Observăm că aplicația moment este o generalizare a funcției hamiltoniene, deoarece în cazul $G = \mathbb{R}$, acțiunile simplectice ale lui G pe M sunt în corespondență cu câmpurile vectoriale simplectice complete pe M , iar o acțiune ψ a lui \mathbb{R} este hamiltoniană dacă și numai dacă există o funcție $h: M \rightarrow \mathbb{R}$ astfel încât $dh = X \lrcorner \omega$, unde X este câmpul vectorial pe M generat de ψ .

Definiția 2.9. *Paranteza Poisson* a două funcții $f, g \in \mathcal{C}^\infty(M)$ este definită astfel:

$$\{f, g\} := \omega(X_f, X_g).$$

Rezultă că are loc: $X_{\{f, g\}} = -[X_f, X_g]$ și că paranteza Poisson satisface identitatea Jacobi, deoarece aceasta se reduce la identitatea Jacobi pentru croșet. Astfel, mulțimea $\mathcal{C}^\infty(M)$ înzestrată cu paranteza Poisson este o algebră Poisson (adică o algebră Lie care satisface în plus regula lui Leibniz: $\{f, gh\} = \{f, g\}h + g\{f, h\}$) și există următorul antiautomorfism de algebre Lie:

$$\mathcal{C}^\infty(M) \longrightarrow \mathcal{X}(M), \quad h \mapsto X_h, \quad \{\cdot, \cdot\} \mapsto -[\cdot, \cdot].$$

(D) Considerăm acum (M, g, J, ω) o varietate Kähler.

Definiția 2.10. O metrică hermitiană g pe o varietate complexă (M, J) se numește *metrică Kähler* dacă forma fundamentală $\omega(\cdot, \cdot) := g(J\cdot, \cdot)$ este închisă.

²⁷Notăm cu $\text{Simplect}(M, \omega)$ grupul format din transformările simplectice ale varietății (M, ω) , adică acele difeomorfisme φ ale lui M care invariază forma simplectică ω : $\varphi^*\omega = \omega$.

Datorită convenției pe care am adoptat-o pentru produsul scalar definit pe spațiul p -formelor, rezultă că pătratul normei forme Kähler este dat de: $|\omega|^2 = \langle \omega, \omega \rangle = m$, în timp ce pătratul normei tensoriale este: $|g|^2 = 2m$.

Definiția 2.11. O funcție reală f pe o varietate Kähler (M, g, J, ω) se numește *potențial (real) de olomorfie* dacă gradientul său este un câmp vectorial real olomorf (i.e. $\mathcal{L}_{\text{grad } f} J = 0$).

Lema 2.1. Fie (M, g, J, ω) o varietate Kähler și f o funcție diferențiabilă pe M . Atunci:

$$\begin{array}{l} \text{grad } f \text{ este câmp vectorial} \\ \text{real olomorf} \end{array} \iff \begin{array}{l} J \text{ grad } f \text{ este câmp vectorial} \\ \text{Killing (în raport cu } g \text{)}. \end{array}$$

Demonstrație. Folosind formula lui Cartan (2.3) și faptul că ω este închisă, rezultă:

$$\mathcal{L}_{J \text{ grad } f} \omega = (J \text{ grad } f) \lrcorner d\omega + d((J \text{ grad } f) \lrcorner \omega) = -d(df) = 0,$$

deci $J \text{ grad } f$ păstrează forma fundamentală ω , deci este real olomorf ($\mathcal{L}_{J \text{ grad } f} J = 0$) dacă și numai dacă este Killing ($\mathcal{L}_{J \text{ grad } f} g = 0$).

Necesitatea: Dacă $\text{grad } f$ este câmp real olomorf, rezultă din Propoziția 2.5, (1) \leftrightarrow (2), că și $J \text{ grad } f$ este olomorf, deci $J \text{ grad } f$ este Killing în raport cu g .

Suficiența: Dacă $J \text{ grad } f$ este Killing, rezultă că este real olomorf, deci și $\text{grad } f = -J(J \text{ grad } f)$ este real olomorf. \square

Pe o varietate complexă am văzut că există mai mulți operatori de diferențiere: d cu adjunctul δ , d^c al cărui adjunct îl notăm δ^c , ∂ și $\bar{\partial}$ astfel încât $d = \partial + \bar{\partial}$, cu operatorii adjuncti notați ∂^* și respectiv $\bar{\partial}^*$, astfel încât $\delta = \partial^* + \bar{\partial}^*$. Corespunzător se pot introduce mai mulți operatori Laplace:

$$\begin{aligned} \Delta &= d\delta + \delta d, & \Delta^c &= d^c\delta^c + \delta^c d^c, \\ \Delta^\partial &= \partial\partial^* + \partial^*\partial, & \Delta^{\bar{\partial}} &= \bar{\partial}\bar{\partial}^* + \bar{\partial}^*\bar{\partial}. \end{aligned}$$

În cazul particular al varietăților Kähler acești operatori sunt în esență aceeași, având loc egalitățile:

$$\Delta = \Delta^c = 2\Delta^\partial = 2\Delta^{\bar{\partial}}.$$

În plus, pe o varietate Kähler au loc *identitățile Kähler*:

$$[\Delta, d^c] = \delta, \quad [\Delta, d] = -\delta^c,$$

de unde rezultă următoarea formulă pentru operatorul Laplace pe o varietate Kähler, pentru orice funcție f :

$$(2.8) \quad \Delta f = \Delta^c f = -\langle dd^c f, \omega \rangle.$$

În încheierea acestor preliminarii prezentăm doi tensori definiți pe orice varietate riemanniană (M, g) , de care avem nevoie în cadrul clasificării suprafețelor Kähler slab autoduale. Este vorba de tensorul Cotton-York și tensorul Bach, care sunt ambii conform invarianți.

Definiția 2.12. *Tensorul Cotton-York*²⁸ al unei varietăți riemanniene (M, g) este tensorul de tip $(0, 3)$ definit astfel:

$$C_{Y,Z}(X) = -(\nabla_Y h)(Z, X) + (\nabla_Z h)(Y, X),$$

unde h este tensorul Ricci normalizat, dat de formula:

$$h = \frac{1}{2} Ric_0 + \frac{1}{24} scal g,$$

care apare în descompunerea tensorului de curbura: $R = h \otimes g + W$ (cf. (A.5), pentru $n = 4$).

Definiția 2.13. *Tensorul Bach*²⁹ al unei varietăți riemanniene n -dimensionale (M, g) este tensorul de tip $(0, 2)$ definit astfel:

$$B_{X,Y} = \sum_{i=1}^n (-(\nabla_{e_i} C)_{e_i,X}(Y) + \langle W_{e_i,X} h(e_i), Y \rangle),$$

unde C este tensorul Cotton-York, h este tensorul Ricci normalizat și sumarea se face după o bază ortonormată $\{e_i\}_{i=1, \overline{n}}$.

Observația 2.1. Tensorul Bach este un invariant conform, iar pentru $n = 4$ are loc: $B^{f^{-2}g} = f^2 B^g$ și B se poate exprima în funcție de tensorul Weyl autodual, W^+ , sau de tensorul Weyl antiautodual, W^- , astfel:

$$(2.9) \quad \begin{aligned} B_{X,Y} &= 2 \sum_{i=1}^n (-(\nabla_{e_i} C^+)_{e_i,X}(Y) + \langle W_{e_i,X}^+ h(e_i), Y \rangle) \\ &= 2 \sum_{i=1}^n (-(\nabla_{e_i} C^-)_{e_i,X}(Y) + \langle W_{e_i,X}^- h(e_i), Y \rangle). \end{aligned}$$

În particular, rezultă că tensorul Bach se anulează dacă W^+ , W^- sau Ric_0 se anulează, adică metricile (anti)autoduale și cele Einstein sunt Bach-plate.

În continuare considerăm o suprafață Kähler (M, g, J, ω) și enunțăm două rezultate legate de tensorul Bach al unei suprafețe Kähler, care sunt demonstrate în [De83].

²⁸Acest tensor apare în special în studiul structurilor Weyl. Se poate arăta că este un invariant conform și are divergența nulă. În cazul dimensiunii 3, tensorul Cotton-York preia rolul tensorului Weyl pentru dimensiune mai mare ca 4 (și care este identic nul în dimensiune 3), în sensul că reprezintă singura obstrucție pentru ca varietatea să fie conform plată: pe o varietate riemanniană 3-dimensională (M, g) anularea tensorului Cotton-York este condiția necesară și suficientă pentru ca metrica g să fie conform plată.

²⁹Tensorul Bach a fost studiat de fizicieni în cadrul teoriei relativității, prin considerarea funcționalei $g \mapsto SW(g) := \int_M |W_g|^2 vol_g$, care este diferențiabilă și al cărei gradient este tensorul Bach.

Dacă pe o suprafață Kähler notăm B^+ și B^- partea J -invariantă, respectiv J -antiinvariantă a tensorului Bach, se obțin următoarele formule:

$$B^+ = sRic_0 + 2(\nabla ds)_0^+ \quad B^- = -(\nabla ds)^-,$$

unde $(\nabla ds)_0^+$ este partea J -invariantă fără urmă a Hessienei și $(\nabla ds)^-$ este partea ei J -antiinvariantă. Din aceste formule rezultă următoarea echivalență:

Propozitia 2.6. *Pe o suprafață Kähler (M, g, J, ω) are loc:
 B este J -invariant $\iff (M, g, J, \omega)$ este suprafață Kähler extremală³⁰.*

Propozitia 2.7. ([De83]) *Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler și U mulțimea deschisă pe care curbura scalară normalizată s nu se anulează. Pe U următoarele afirmații sunt echivalente:*

- (i) *Tensorul Bach al suprafeței Kähler (M, g, J, ω) se anulează;*
- (ii) *(M, g, J, ω) este extremală și metrica conformă $\tilde{g} = s^{-2}g$ este Einstein.*

Definiția 2.14. Dacă tensorul Bach, B , este J -invariant, se definește 2-forma antiautoduală asociată, numită *forma Bach*, astfel:

$$\tilde{B}(\cdot, \cdot) = B(J\cdot, \cdot).$$

Observația 2.2. Când este J -invariant, tensorul Bach este determinat de forma Bach asociată \tilde{B} , care este dată de formula următoare:

$$(2.10) \quad \tilde{B} = (dJds)_0 + s\rho_0.$$

³⁰Cf. Definiția 5.1 pentru noțiunea de metrică extremală.

3. DEFINIȚII ȘI PROPRIETĂȚI

Definiția 3.1. O suprafață Kähler (M, g, J) este o varietate Riemann 4-dimensională orientată, împreună cu o structură complexă J paralelă (*i.e.* astfel încât $\nabla J = 0$, unde ∇ este conexiunea Levi-Civita a metricii g). Forma Kähler este 2-forma autoduală J -invariantă $\omega(\cdot, \cdot) = \langle J\cdot, \cdot \rangle$; ω este închisă și (M, ω) este o varietate simplectică.

Pentru orice varietate riemanniană orientată M de dimensiune 4, operatorul Hodge $*$ este, conform Definiției 2.1, un automorfism al fibratului vectorial $\Lambda^2 T^*M$. Din Propoziția 2.2 rezultă $*^2 = id$, deci $*$ are valorile proprii ± 1 și spațiile proprii corespunzătoare, notate $\Lambda^\pm T^*M$, sau mai scurt $\Lambda^\pm M$ și sunt numite spațiul formelor autoduale, respectiv antiautoduale. Rezultă următoarea descompunere în sumă directă:

$$(3.1) \quad \Lambda^2 T^*M = \Lambda^+ T^*M \oplus \Lambda^- T^*M.$$

În fiecare punct p al varietății M , spațiul vectorial $\Lambda_p^2 M$ este 6-dimensional, iar fiecare dintre subspațiile $\Lambda_p^\pm M$ are dimensiunea 3.

În plus, dacă (M, g, J) este varietate Kähler, fibrații vectoriali obținuți au și următoarea caracterizare care ne va fi utilă în cele ce urmează:

$\Lambda^+ M$ este suma ortogonală dintre fibratul trivial generat de ω și fibratul 2-formelor J -antiinvariante

$\Lambda^- M$ este fibratul 2-formelor J -invariante fără urmă (numite și primitive).

Aceasta se poate observa direct prin considerarea unei baze locale ortonormate adaptate $\{e_1, Je_1, e_2, Je_2\}$ a spațiului tangent și a bazelor corespunzătoare pentru $\Lambda^+ M$, respectiv $\Lambda^- M$:

$\{f_1^+, f_2^+, f_3^+\}, \{f_1^-, f_2^-, f_3^-\}$, unde

$$f_1^+ = e_1 \wedge Je_1 + e_2 \wedge Je_2, \quad f_1^- = e_1 \wedge Je_1 - e_2 \wedge Je_2,$$

$$f_2^+ = e_1 \wedge e_2 - Je_1 \wedge Je_2, \quad f_2^- = e_1 \wedge e_2 + Je_1 \wedge Je_2,$$

$$f_3^+ = e_1 \wedge Je_2 + Je_1 \wedge e_2, \quad f_3^- = e_1 \wedge Je_2 - Je_1 \wedge e_2.$$

Atunci: $\omega = f_1^+$ și se verifică direct că f_2^+, f_3^+ sunt 2-forme J -antiinvariante, iar f_1^-, f_2^-, f_3^- sunt 2-forme J -invariante.

Definiția 3.2. O suprafață Kähler se numește *slab autoduală* dacă tensorul său Weyl antiautodual, W^- , este armonic³¹, *i.e.* $\delta W^- = 0$.

Observația 3.1. În Definiția 3.2, W^- armonic este echivalent cu $\delta W^- = 0$, unde δ este codiferențiala care acționează pe W^- ca pe o 2-formă cu valori în $\Lambda^- M$, pentru că pe spațiul $\Lambda^- M$, diferențiala exterioară d și codiferențiala δ se anulează simultan:

$$dW^- = *\delta*W^- = -*\delta W^- = 0.$$

³¹Considerăm, prin definiție, că un tensor A este armonic dacă este închis și coînchis, ceea ce este echivalent cu A în nucleul operatorului Laplace numai pe varietăți compacte.

În continuare vom da condiții echivalente cu cea din definiție, pentru a ajunge la o condiție care poate fi utilizată mai bine pentru clasificarea acestor suprafețe.

Considerăm tensorul Cotton-York, C , al metricii riemanniene g (cf. Definiția 2.12) și folosind identitatea Bianchi diferențială vom arăta că $\delta W = C$, de unde rezultă $\delta W^\pm = C^\pm$ și atunci definiția suprafeței slab autoduale poate fi reformulată după cum urmează:

Definiția 3.3. O suprafață Kähler este *slab autoduală* dacă tensorul său Cotton-York este autodual, *i.e.* $C^- = 0$.

Arătăm în continuare că $(\delta W)(X, Y, Z) = C_{Y,Z}(X)$, pentru orice câmpuri vectoriale X, Y, Z . Se observă din definiție, că tensorul Cotton-York este antisimetric în primele două argumente, deci, fixând ultimul argument, X , rezultă că $C(X)$ este o 2-formă și, în plus, re loc: $*(C(X)) = -C(X)$, deci tensorul C poate fi văzut ca o 1-formă cu valori în $\Lambda^- M$ și astfel egalitatea poate fi interpretată ca $(\delta W)(X) = C(X)$, unde δ este codiferențiala aplicată 2-formei W cu valori în $\Lambda^- M$. Această egalitate ne spune că pe o varietate riemanniană anularea tensorului Cotton-York este echivalentă cu faptul că tensorul Weyl este armonic. Mai întâi calculăm codiferențiala lui R în două moduri. În cele ce urmează convenim că se face sumare după o bază locală ortonormată $\{e_i\}_{i=1,4}$, fără a mai scrie simbolul de sumare. Folosind descompunerea lui R (cf. (A.5)) avem: $\delta(R) = \delta(h \otimes g) + \delta W$.

$$\begin{aligned} \delta(h \otimes g)(X, Y, Z) &= -(\nabla_{e_i}(h \otimes g))(e_i, X, Y, Z) \\ &= -((\nabla_{e_i} h) \otimes g)(e_i, X, Y, Z) \quad (\text{deoarece } \nabla_{e_i} g = 0) \\ &= -(\nabla_{e_i} h)(e_i, Y)g(X, Z) - (\nabla_{e_i} h)(X, Z)g(e_i, Y) \\ &\quad + (\nabla_{e_i} h)(e_i, Z)g(X, Y) + (\nabla_{e_i} h)(X, Y)g(e_i, Z) \\ &= (\nabla_Z h)(X, Y) - (\nabla_Y h)(X, Z) + (\delta h)(Y)g(X, Z) \\ &\quad - (\delta h)(Z)g(X, Y) \\ &= C_{Y,Z}(X) + (\delta h)(Y)g(X, Z) - (\delta h)(Z)g(X, Y). \end{aligned}$$

Pe de altă parte, folosind identitatea Bianchi diferențială, obținem:

$$\begin{aligned} (\delta R)(X, Y, Z) &= -(\nabla_{e_i} R)(e_i, X, Y, Z) = -(\nabla_{e_i} R)(Y, Z, e_i, X) \\ &= (\nabla_Y R)(Z, e_i, e_i, X) + (\nabla_Z R)(e_i, Y, e_i, X) \quad (\text{Bianchi 2}) \\ &= -(\nabla_Y R)(X, e_i, Z, e_i) + (\nabla_Z R)(X, e_i, Y, e_i) \\ &= -(\nabla_Y Ric)(X, Z) + (\nabla_Z Ric)(X, Y). \end{aligned}$$

Înlocuind $2h = Ric - sg$ în definiția tensorului Cotton-York și utilizând formulele obținute mai sus pentru δR avem:

$$\begin{aligned} 2C_{Y,Z}(X) &= -(\nabla_Y Ric)(Z, X) + (\nabla_Z Ric)(Y, X) + ds(Y)g(Z, X) \\ &\quad - ds(Z)g(Y, X) \\ &= (\delta R)(X, Y, Z) + ds(Y)g(Z, X) - ds(Z)g(Y, X) \\ &= C_{Y,Z}(X) + (\delta h)(Y)g(X, Z) - (\delta h)(Z)g(X, Y) \\ &\quad + (\delta W)(X, Y, Z) + ds(Y)g(Z, X) - ds(Z)g(Y, X). \end{aligned}$$

De aici, folosind relația $\delta h = -ds$ (care se obține direct din definiția lui h și identitatea Bianchi contractată (2.7): $d\text{scal} = -2\delta Ric$), rezultă: $C_{YZ}(X) = (\delta W)(X, Y, Z)$.

Următoarea propoziție ne dă drept corolar o condiție echivalentă cu cea impusă tensorului Cotton-York, C , și anume o formulă pentru derivata covariantă a formei Ricci fără urmă.

Propoziția 3.1. *Pentru orice suprafață Kähler (M, g, J, ω) avem:*

$$(3.2) \quad \nabla_X \rho_0 = -2C^-(JX) - \frac{1}{2}ds(X)\omega + \frac{1}{2}(ds \wedge JX - Jds \wedge X).$$

Demonstrație. Înlocuind $2h = Ric - sg$ în definiția tensorului Cotton-York, C , avem:

$$\begin{aligned} 2C_{X,Y}(Z) &= -(\nabla_X Ric)(Y, Z) + (\nabla_Y Ric)(X, Z) + ds(X)\langle Y, Z \rangle \\ &\quad - ds(Y)\langle X, Z \rangle \\ &= -(\nabla_X \rho)(Y, JZ) + (\nabla_Y \rho)(X, JZ) + ds(X)\langle Y, Z \rangle \\ &\quad - ds(Y)\langle X, Z \rangle \\ &= (\nabla_{JZ} \rho)(X, Y) + ds(X)\langle Y, Z \rangle - ds(Y)\langle X, Z \rangle. \end{aligned}$$

Pentru a obține ultima egalitate, am folosit faptul că forma Ricci este închisă, *i.e.* $d\rho = 0$ și formula ciclică pentru derivata exterioară dată de (2.1). Înlocuind în formula obținută pentru $C_{X,Y}(Z)$ pe Z cu JZ , obținem:

$$(\nabla_Z \rho)(X, Y) = -2C_{X,Y}(JZ) - ds(X)\langle JY, Z \rangle + ds(Y)\langle JX, Z \rangle,$$

sau echivalent, folosind descompunerea $\rho = \rho_0 + \frac{3}{2}s\omega$:

$$(3.3) \quad \begin{aligned} (\nabla_Z \rho_0)(X, Y) &= -2C_{X,Y}(JZ) - \frac{3}{2}ds(Z)\langle JX, Y \rangle \\ &\quad - ds(X)\langle JY, Z \rangle + ds(Y)\langle JX, Z \rangle. \end{aligned}$$

Componenta antiautoduală, adică conform caracterizării date la începutul secțiunii, partea J -invariantă și fără urmă, a egalității (3.3) ne dă identitatea din enunț. Deoarece ρ_0 este J -invariantă și are urma nulă, rezultă că $\rho_0 \in \Lambda^- M$ și cum derivata covariantă ∇ comută cu

operatorul Hodge $*$, rezultă că partea stângă a ecuației (3.3) este deja în Λ^-M . Partea dreaptă se rescrie astfel:

$$-2C_{X,Y}(JZ) - \frac{3}{2}ds(Z)\omega(X, Y) + (ds \wedge JZ)(X, Y),$$

și are următoarea componentă autoduală, respectiv antiautoduală:

$$-2C^+(JZ) - ds(Z)\omega + \frac{1}{2}(ds \wedge JZ + Jds \wedge Z),$$

$$-2C^-(JZ) - \frac{1}{2}ds(Z)\omega + \frac{1}{2}(ds \wedge JZ - Jds \wedge Z).$$

Egalând componentele antiautoduale ale ecuației (3.3), modulo o renotare a variabilelor, obținem (3.2). \square

Rezultă astfel imediat următoarea caracterizare utilă pentru suprafețele Kähler slab autoduale:

Corolarul 3.1. *Suprafața Kähler (M, g, J, ω) este slab autoduală dacă și numai dacă pentru orice câmp vectorial X are loc formula următoare, numită identitatea Matsumoto-Tanno:*

$$(3.4) \quad \nabla_X \rho_0 = -\frac{1}{2}ds(X)\omega + \frac{1}{2}(ds \wedge JX - Jds \wedge X).$$

4. 2-FORME HAMILTONIENE

Începem această secțiune prin considerarea noțiunii de 2-formă twistor, cu scopul de a arăta că ecuația (3.4) obținută pentru partea fără urmă a formei Ricci pe o suprafață Kähler slab autoduală este același lucru cu a spune că ρ_0 este formă twistor.

Noțiunea de formă twistor poate fi definită pe orice varietate Riemann n -dimensională M și apare ca o generalizare naturală a câmpurilor vectoriale conforme, în sensul că 1-formele twistor corespund, prin identificarea dată de metrică, câmpurilor vectoriale conforme. Dăm următoarea definiție³² pentru forme twistor:

Definiția 4.1. O p -formă φ se numește *p -formă twistor* dacă, pentru orice câmp vectorial X , φ satisface ecuația:

$$(4.1) \quad \nabla_X \varphi = \frac{1}{p+1} X \lrcorner d\varphi - \frac{1}{n-p+1} X \wedge \delta\varphi.$$

Pe noi ne interesează ce înseamnă pe o varietate orientată M de dimensiune 4, că o 2-formă antiautoduală este 2-formă twistor, de aceea vom rescrie ecuația (4.1) din definiție pentru acest caz special, ajungând la o caracterizare echivalentă a formelor twistor antiautoduale, care în articolul [CP02] este luată drept definiție. Fie $\varphi \in \Lambda^- M$, atunci φ este 2-formă twistor dacă și numai dacă:

$$\begin{aligned} \nabla_X \varphi &= \frac{1}{3} X \lrcorner d\varphi - \frac{1}{3} X \wedge \delta\varphi = -\frac{1}{3} X \lrcorner (*\delta*\varphi) - \frac{1}{3} X \wedge \delta\varphi \\ &= \frac{1}{3} X \lrcorner (*\delta\varphi) - \frac{1}{3} X \wedge \delta\varphi \quad (\text{deoarece } *\varphi = -\varphi) \\ &= \frac{1}{3} *(X \wedge \delta\varphi) - \frac{1}{3} X \wedge \delta\varphi \\ &= \left(\frac{1}{3}\delta\varphi\right) \wedge X - *\left(\left(\frac{1}{3}\delta\varphi\right) \wedge X\right). \end{aligned}$$

Dacă notăm $\frac{2}{3}\delta\varphi$ cu γ , atunci obținem că φ este 2-formă twistor antiautoduală³³ dacă și numai dacă există γ în $\Lambda^1 M$ astfel încât să avem:

$$(4.2) \quad \nabla_X \varphi = \frac{1}{2}(\gamma \wedge X - *(\gamma \wedge X)) = (\gamma \wedge X)^-.$$

Dacă varietatea M admite în plus o structură aproape hermitiană J , care este pozitiv definită (în sensul că 2-forma corespunzătoare lui

³²Am considerat definiția generală pentru forme twistor așa cum este dată în [MS02], unde p -formele twistor sunt secțiuni în nucleul unui operator diferențial T , numit operatorul twistor, care apare ca proiecția derivatei covariante a unei p -forme pe unul dintre sumanzii descompunerii produsului tensorial $\Lambda^1 M \otimes \Lambda^p M$ sub acțiunea lui $O(n)$.

³³În continuare prin forme twistor vom înțelege forme twistor antiautoduale.

J, ω_J , este autoduală), atunci putem descrie mai simplu acțiunea operatorului $*$ pe 2-forme descompuse astfel:

$$(4.3) \quad *(X \wedge Y) = -JX \wedge JY + \omega_J(X, Y)\omega_J.$$

Această formulă se poate verifica direct considerând o bază locală adaptată, $\{e_1, Je_1, e_2, Je_2\}$, folosind definiția operatorului $*$ și faptul că forma volum a lui (M, g) este $vol_g = e_1 \wedge Je_1 \wedge e_2 \wedge Je_2$, deoarece J este pozitiv orientat.

Reamintim că orice secțiune nenulă φ a lui Λ^-M , se poate scrie unic ca $\varphi = \lambda\omega_I$, unde $\lambda = |\varphi|/\sqrt{2}$ este o funcție pozitivă și ω_I este forma Kähler a unei structuri aproape complexe I pe (M, g) , i.e. $\omega_I(\cdot, \cdot) = g(I\cdot, \cdot)$.

Acum putem formula și demonstra următoarea caracterizare geometrică importantă a 2-formelor twistor:

Propozitia 4.1. *Dacă φ este o secțiune nenulă a lui Λ^-M , atunci φ este 2-formă twistor dacă și numai dacă structura aproape hermitiană $(\bar{g} = \lambda^{-2}g, I)$ este Kähler, cu forma Kähler $\bar{\omega} = \lambda^{-2}\omega_I = \lambda^{-3}\varphi$.*

Demonstrație. Structura aproape hermitiană $(\bar{g} = \lambda^{-2}g, I)$ este Kähler dacă și numai dacă I este paralel față de derivata covariantă a metricii \bar{g} , notată $\bar{\nabla}$ și care este dată de următoarea formulă:

$$\bar{\nabla}_X Y = \nabla_X Y - \lambda^{-1}d\lambda(X)Y - \lambda^{-1}d\lambda(Y)X + \lambda^{-1}g(X, Y)\text{grad } \lambda,$$

iar pentru I avem:

$$\begin{aligned} (\bar{\nabla}_X I)(Y) &= (\bar{\nabla}_X IY) - I(\bar{\nabla}_X Y) \\ &= \nabla_X(IY) - \lambda^{-1}d\lambda(X)IY - \lambda^{-1}d\lambda(IY)X + \lambda^{-1}g(X, IY)d\lambda \\ &\quad - I\nabla_X(Y) + \lambda^{-1}d\lambda(X)IY + \lambda^{-1}d\lambda(Y)IX - \lambda^{-1}g(X, Y)Id\lambda \\ &= (\nabla_X I)Y - \lambda^{-1}d\lambda(IY)X + \lambda^{-1}d\lambda(Y)IX \\ &\quad + \lambda^{-1}g(X, IY)d\lambda - \lambda^{-1}g(X, Y)Id\lambda \\ &= (\nabla_X I)Y + \lambda^{-1}(Id\lambda \wedge X)(Y) + \lambda^{-1}(d\lambda \wedge IX)(Y). \end{aligned}$$

Este, deci, necesar și suficient să arătăm următoarea formulă:

$$\nabla_X I = -\lambda^{-1}Id\lambda \wedge X - \lambda^{-1}d\lambda \wedge IX.$$

Pornind de la caracterizarea echivalentă dată de (4.2) pentru 2-forme twistor, știm că există o 1-formă γ astfel încât $\nabla_X \varphi = (\gamma \wedge X)^-$, iar din ipoteză avem $\varphi = \lambda\omega_I$, unde $I^2 = -Id$. Arătăm mai întâi că 1-forma γ este dată de $\gamma = -2Id\lambda$, contractând (4.2) cu φ :

$$\begin{aligned} \langle \varphi, \nabla_X \varphi \rangle &= \langle \varphi, (\gamma \wedge X)^- \rangle = \langle \lambda\omega_I, \gamma \wedge X \rangle = \lambda \langle \omega_I, \gamma \wedge X \rangle \\ &= \lambda\omega_I(\gamma, X) = \lambda I\gamma(X). \end{aligned}$$

Pe de altă parte, avem:

$$\langle \varphi, \nabla_X \varphi \rangle = \frac{1}{2}X(\langle \varphi, \varphi \rangle) = \frac{1}{2}X(2\lambda^2) = 2\lambda d\lambda(X),$$

deci rezultă $\gamma = -2Id\lambda$ și avem în continuare:

$$\begin{aligned}\nabla_X\varphi &= -2(Id\lambda \wedge X)^-, \\ \nabla_X\varphi &= \nabla_X(\lambda I) = d\lambda(X)I + \lambda\nabla_X I,\end{aligned}$$

de unde rezultă:

$$(4.4) \quad \nabla_X I = -\lambda^{-1}d\lambda(X)I - 2\lambda^{-1}(Id\lambda \wedge X)^-.$$

Pentru a finaliza, explicităm $2(Id\lambda \wedge X)^-$ folosind (4.3), cu observația că semnele din partea dreaptă a egalității se modifică, deoarece structura aproape hermitiană pe care o considerăm de data aceasta, I , este negativ orientată:

$$(4.5) \quad \begin{aligned}2(Id\lambda \wedge X)^- &= Id\lambda \wedge X - *(Id\lambda \wedge X) \\ &= Id\lambda \wedge X + d\lambda \wedge IX + \omega_I(Id\lambda, X)I \\ &= Id\lambda \wedge X + d\lambda \wedge IX - d\lambda(X)I.\end{aligned}$$

Din (4.4) și (4.5) obținem relația dorită:

$$\nabla_X I = -\lambda^{-1}Id\lambda \wedge X - \lambda^{-1}d\lambda \wedge IX.$$

□

Folosind (4.3) și caracterizarea echivalentă pentru 2-forme twistor dată de (4.2) și notând γ cu $-2J\beta$, obținem următorul rezultat:

Lema 4.1. *Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler și φ o 2-formă antiautoduală. Atunci φ este o 2-formă twistor dacă și numai dacă pentru orice câmp vectorial X avem:*

$$(4.6) \quad \nabla_X\varphi = -\beta(X)\omega + \beta \wedge JX - J\beta \wedge X.$$

Comparând această ecuație cu (3.4), obținută pentru ρ_0 pe o suprafață slab autoduală, obținem rezultatul anunțat la începutul acestei secțiuni:

Propoziția 4.2. *O suprafață Kähler este slab autoduală dacă și numai dacă partea fără urmă a formei Ricci, ρ_0 , este o 2-formă twistor.*

Demonstrație. Dacă suprafața Kähler este slab autoduală, atunci conform (3.4) avem 1-forma $\beta = -\frac{1}{2}ds$ care îndeplinește ecuația (4.6), rezultând din lema precedentă că ρ_0 este 2-formă twistor.

Reciproc, dacă ρ_0 este 2-formă twistor, tot din lema precedentă arătăm că 1-forma β trebuie să fie egală cu $-\frac{1}{2}ds$ și, folosind în sens invers echivalența dată de Corolarul 3.1, rezultă că suprafața este slab autoduală. Dacă $\nabla_X\rho_0 = -\beta(X)\omega + \beta \wedge JX - J\beta \wedge X$, folosind formula ciclică pentru derivata exterioară dată de (2.1), se obține prin calcul direct $d\rho_0 = 3\beta \wedge \omega$ și cum $d\rho_0 = -\frac{3}{2}ds \wedge \omega$ și $\wedge\omega$ este injectivă pe 2-forme, rezultă că $\beta = -\frac{1}{2}ds$. □

Din Propoziția 4.1 rezultă următoarea caracterizare echivalentă pentru suprafețele slab autoduale pe mulțimea deschisă unde nu sunt Kähler-Einstein.

Propozitia 4.3. *Pe mulțimea deschisă M_0 , unde $\rho_0 = \lambda\omega_I$ nu se anulează, suprafața Kähler (M, g, J, ω) este slab autoduală dacă și numai dacă perechea $(\bar{g} = \lambda^{-2}g, I)$ este Kähler cu forma Kähler $\bar{\omega} = \lambda^{-2}\omega_I$.*

Observația 4.1. Această propoziție ne dă pe mulțimea M_0 , unde metrica nu este Kähler-Einstein, o expresie simplă pentru tensorul Weyl antiautodual, W^- . Aceasta rezultă din faptul că I este o structură complexă care induce orientarea opusă față de cea indusă de J , astfel încât tensorul W_J^- , care este considerat în raport cu orientarea inițială dată de J , este egal cu W_I^+ considerat în raport cu orientarea dată de I , iar expresia părții autoduale a tensorului Weyl pe o suprafață Kähler este dată de :

$$W^+ = \frac{3}{4}s\omega \otimes_0 \omega,$$

unde $\omega \otimes_0 \omega$ reprezintă partea fără urmă a produsului tensorial văzut ca endomorfism al lui Λ^+M . Folosind proprietatea de invarianță conformă a tensorului Weyl, văzut ca $(0, 4)$ -tensor, obținem:

$$(4.7) \quad \begin{aligned} W_J^- = W_I^+ &= \lambda^2 \bar{W}_I^+ = \frac{3}{4}\lambda^2 \bar{s}\bar{\omega} \otimes_0 \bar{\omega} \\ &= \frac{3}{4}\bar{s}\lambda^{-2}\omega_I \otimes_0 \omega_I = \frac{3}{4}\kappa\omega_I \otimes_0 \omega_I, \end{aligned}$$

unde $\kappa = \bar{s}\lambda^{-2}$ este curbura scalară conformă (normalizată) a perechii hermitiene (g, I) .

În general, curbura scalară (normalizată) se definește pentru orice structură hermitiană (g, I) astfel:

$$(4.8) \quad \kappa = s + \delta\theta - |\theta|^2,$$

unde s este curbura scalară (normalizată) a metricii g , iar θ este forma Lee a perechii (g, I) definită prin relația:

$$d\omega_I = -2\theta \wedge \omega_I.$$

Dacă (\bar{g}, I) este o metrică Kähler din clasa conformă a lui g , $\bar{g} = \lambda^{-2}g$, atunci verificăm că are loc egalitatea:

$$(4.9) \quad \kappa = \bar{s}\lambda^{-2}.$$

Pe o varietate n -dimensională, la o schimbare conformă a metricii are loc următoarea relație între curburile scalare:

$$scal^{\lambda^{-2}g} = \lambda^2(scalg - 2(n-1)\delta(\lambda^{-1}d\lambda) - (n-2)(n-1)|\lambda^{-1}d\lambda|^2).$$

În particular, în dimensiune 4, pentru curbura scalară normalizată obținem:

$$(4.10) \quad \bar{s} = \lambda^2(s - \delta(\lambda^{-1}d\lambda) - |\lambda^{-1}d\lambda|^2).$$

Deoarece $(\bar{g} = \lambda^{-2}g, I)$ a fost presupusă Kähler rezultă $\theta = -\lambda^{-1}d\lambda$:

$$0 = d(\lambda^{-2}\omega_I) = \lambda^{-2}(-2\lambda^{-1}d\lambda \wedge \omega_I + d\omega_I) = -2\lambda^{-2}(\lambda^{-1}d\lambda \wedge \omega_I + \theta \wedge \omega_I).$$

Introducând pe θ în (4.10) rezultă $\bar{s} = \lambda^2(s + \delta\theta - |\theta|^2)$, deci conform, definiției curburii scalare conforme κ , obținem relația dorită: $\kappa = \bar{s}\lambda^{-2}$.

Observația 4.2. Observăm că s-a folosit numai faptul că ρ_0 este o 2-formă twistor, care are în plus proprietatea că 1-forma β (dată de (4.6)) este exactă, ceea ce este echivalent cu faptul că forma Ricci, $\rho = \rho_0 + \frac{3}{2}s\omega$, este închisă. Astfel suntem conduși în mod natural la introducerea noțiunii de 2-formă hamiltoniană și în continuare vom prezenta clasificarea unei clase mai mari de suprafețe Kähler, cele care admit o 2-formă hamiltoniană, iar după aceea vedem cum se reflectă aceasta în cazul particular al suprafețelor Kähler slab autoduale, care admit drept 2-formă hamiltoniană forma Ricci, ρ .

Definiția 4.2. O 2-formă φ pe o suprafață Kähler (M, g, J, ω) se numește *hamiltoniană*³⁴ dacă este închisă, J-invariantă și partea ei fără urmă (sau echivalent, partea antiautoduală), φ_0 , este 2-formă twistor.

În general observăm că 2-formele hamiltoniene sunt caracterizate de un analog al identității Matsumoto-Tanno.

Lema 4.2. Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler. Atunci o 2-formă J-invariantă, $\varphi = \varphi_0 + \frac{3}{2}\sigma\omega$, este hamiltoniană dacă și numai dacă pentru orice câmp vectorial X are loc:

$$(4.11) \quad \nabla_X \varphi_0 = -\frac{1}{2}d\sigma(X)\omega + \frac{1}{2}(d\sigma \wedge JX - Jd\sigma \wedge X).$$

Demonstrație. Rezultă direct din Lema 4.1, la fel ca în demonstrația Propoziției 4.2, deoarece obținem $d\varphi_0 = -\frac{3}{2}d\sigma \wedge \omega$ dacă și numai dacă $\beta = \frac{1}{2}d\sigma$. \square

În continuare, vom prezenta în următoarele două teoreme, proprietăți importante ale suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană și care reprezintă cheia clasificării locale a acestor suprafețe.

Oricărei 2-forme J-invariante

$$\varphi = \varphi_0 + \frac{3}{2}\sigma\omega$$

îi asociem 2-forma normalizată:

$$\tilde{\varphi} = \frac{1}{2}\varphi_0 + \frac{1}{4}\sigma\omega.$$

(de exemplu pentru forma Ricci, ρ , 2-forma normalizată asociată este $\tilde{\rho} = h$).

Prima proprietate ne spune că pentru orice 2-formă hamiltoniană φ , urma și pfaffianul lui $\tilde{\varphi}$ sunt potențiale de olomorfie. Înainte de a arăta aceasta, dăm definiția pfaffianului unei forme și îl calculăm pentru $\tilde{\varphi}$.

³⁴Din cele ce urmează va reieși motivația utilizării termenului „hamiltonian”, în sensul că vom demonstra că o suprafață cu o 2-formă hamiltoniană admite două câmpuri Killing hamiltoniene (cf. Teorema 4.1).

Definiția 4.3. Pfaffianul unei 2-forme ψ , notat $\text{pf}(\psi)$ este dat de formula:

$$\frac{1}{2} \text{pf}(\psi) = *(\psi \wedge \psi).$$

Observația 4.3. Folosind definiția operatorului Hodge $*$ (cf. Definiția 2.1): $\alpha \wedge (*\beta) = g(\alpha, \beta) \text{vol}_g$ și $\omega \wedge \omega = 2 \text{vol}_g$, avem următoarea rescriere a definiției pfaffianului:

$$\psi \wedge \psi = \frac{1}{2} \text{pf}(\psi) \text{vol}_g = \frac{1}{4} \text{pf}(\psi) \omega \wedge \omega.$$

Pentru $\tilde{\varphi} = \frac{1}{2}\varphi_0 + \frac{1}{4}\sigma\omega$, pfaffianul este:

$$(4.12) \quad \pi = \text{pf}(\tilde{\varphi}) = \frac{1}{4}\sigma^2 - \frac{1}{2}|\varphi_0|^2,$$

obținut folosind observația precedentă și faptul că φ_0 este antiautoduală (deoarece este J -invariantă și fără urmă):

$$\begin{aligned} \frac{1}{2}\pi \text{vol}_g &= \tilde{\varphi} \wedge \tilde{\varphi} = \left(\frac{1}{2}\varphi_0 + \frac{1}{4}\sigma\omega\right) \wedge \left(\frac{1}{2}\varphi_0 + \frac{1}{4}\sigma\omega\right) \\ &= \frac{1}{4}\varphi_0 \wedge \varphi_0 + \frac{1}{4}\sigma\varphi_0 \wedge \omega + \frac{1}{16}\sigma^2\omega \wedge \omega \\ &= -\frac{1}{4}\varphi_0 \wedge (*\varphi_0) + \frac{1}{8}\sigma^2 \text{vol}_g \\ &= -\frac{1}{4}|\varphi_0|^2 \text{vol}_g + \frac{1}{8}\sigma^2 \text{vol}_g, \end{aligned}$$

unde $\omega \wedge \varphi_0 = -\omega \wedge (*\varphi_0) = -g(\omega, \varphi_0) \text{vol}_g = 0$, deoarece ω este autoduală, iar Λ^-M și Λ^+M sunt ortogonale. Dacă notăm $\lambda = |\varphi_0|/\sqrt{2}$, avem:

$$\pi = \text{pf}(\tilde{\varphi}) = \left(\frac{\sigma}{2} + \lambda\right) \left(\frac{\sigma}{2} - \lambda\right).$$

Teorema 4.1. Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler și $\varphi = \varphi_0 + \frac{3}{2}\sigma\omega$ o 2-formă hamiltoniană. Atunci urma σ și pfaffianul π ale lui $\tilde{\varphi} = \frac{1}{2}\varphi_0 + \frac{1}{4}\sigma\omega$ sunt potențiale de olomorfie care comută Poisson.

Demonstrație. (i) Identitatea (4.11) se rescrie în funcție de $\tilde{\varphi}$ astfel:

$$(4.13) \quad \nabla_X \tilde{\varphi} = \frac{1}{4}(d\sigma \wedge JX - Jd\sigma \wedge X).$$

Diferențiem încă o dată și antisimetrizăm pentru a calcula $R_{XY} \cdot \tilde{\varphi}$:

$$\begin{aligned} \nabla_Y \nabla_X \tilde{\varphi} &= \frac{1}{4}[\nabla_Y(d\sigma \wedge JX) - \nabla_Y(Jd\sigma \wedge X)] \\ &= \frac{1}{4}[\nabla_Y(d\sigma) \wedge JX + d\sigma \wedge \nabla_Y(JX) \\ &\quad - \nabla_Y(Jd\sigma) \wedge X - Jd\sigma \wedge \nabla_Y X]. \end{aligned}$$

Atunci, din faptul că ∇ este fără torsiune și J este paralel, obținem:

$$\begin{aligned} R_{XY} \cdot \tilde{\varphi} &= \nabla_{[X,Y]}\tilde{\varphi} - \nabla_X \nabla_Y \tilde{\varphi} + \nabla_Y \nabla_X \tilde{\varphi} \\ &= \frac{1}{4}(\nabla_Y d\sigma \wedge JX - \nabla_X d\sigma \wedge JY - J\nabla_Y d\sigma \wedge X + J\nabla_X d\sigma \wedge Y). \end{aligned}$$

Deoarece $R_{XY} \cdot \tilde{\varphi}$ este J -invariant în X și Y avem:

$$\begin{aligned} (4.14) \quad &\nabla_Y d\sigma \wedge JX - \nabla_X d\sigma \wedge JY - J\nabla_Y d\sigma \wedge X + J\nabla_X d\sigma \wedge Y \\ &= -\nabla_{JY} d\sigma \wedge X + \nabla_{JX} d\sigma \wedge Y - J\nabla_{JY} d\sigma \wedge JX + J\nabla_{JX} d\sigma \wedge JY. \end{aligned}$$

Notăm $S(X) = \nabla_X d\sigma + J\nabla_{JX} d\sigma$ (despre care vrem să arătăm că se anulează, pentru a rezulta că $\nabla d\sigma$ este J -invariant, ceea ce este echivalent cu σ potențial de olomorfie) și (4.14) devine:

$$(4.15) \quad S(Y) \wedge JX - JS(Y) \wedge X - S(X) \wedge JY + JS(X) \wedge Y = 0.$$

Ca obiect algebric, S este un endomorfism a lui TM , care este simetric și J -antiinvariant, după cum vom arăta. Atunci, contractând (4.15) cu un câmp vectorial Z și luând urma după Y și Z , obținem $S = 0$, astfel:

$$\begin{aligned} &g(S(Y), Z)JX - S(Y)g(JX, Z) - g(JS(Y), Z)X \\ &+ g(X, Z)JS(Y) - g(S(X), Z)JY + g(JY, Z)S(X) \\ &+ g(JS(X), Z)Y - g(Y, Z)JS(X) = 0. \end{aligned}$$

Fie $\{e_1, e_2 = Je_1, e_3, e_4 = Je_3\}$ o bază locală ortonormată adaptată și considerăm urma după Y și Z a identității de mai sus:

$$\begin{aligned} (4.16) \quad &g(S(e_i), e_i)JX - S(e_i)g(JX, e_i) - g(JS(e_i), e_i)X \\ &+ g(X, e_i)JS(e_i) - g(S(X), e_i)Je_i + g(Je_i, e_i)S(X) \\ &+ g(JS(X), e_i)e_i - g(e_i, e_i)JS(X) = 0. \end{aligned}$$

Cum JS și J sunt antisimetrice față de g , urma lor este zero și termenii din sumă corespunzători dispar. La fel avem (tot cu sumare după $i = \overline{1, 4}$):

$$g(S(e_i), e_i) = g(JS(e_i), Je_i) = g(-S(Je_i), Je_i) = -g(S(e_i), e_i),$$

de unde obținem $g(S(e_i), e_i) = 0$; ultima egalitate a rezultat din faptul că sumarea după $\{Je_i\}$ este același lucru cu sumarea după $\{e_i\}$. Asemănător obținem:

$$\begin{aligned} g(JS(X), e_i)e_i - g(S(X), e_i)Je_i &= g(JS(X), Je_i)Je_i + g(S(X), Je_i)e_i \\ &= -[g(JS(X), e_i)e_i - g(S(X), e_i)Je_i], \end{aligned}$$

deci $g(JS(X), e_i)e_i - g(S(X), e_i)Je_i = 0$ și din suma (4.16) rămâne:

$$-S(JX) + JS(X) - 4JS(X) = 0.$$

Cum S anticomută cu J rezultă $S \equiv 0$, adică $\nabla_{JX} d\sigma = J\nabla_X d\sigma$, ceea ce este echivalent cu grad σ real analitic, deci rezultă că σ este potențial de olomorfie.

A rămas să arătăm proprietățile lui S : simetria și J -antiinvarianța.

$$\begin{aligned} S(JX) &= \nabla_{JX}d\sigma - J\nabla_Xd\sigma = -J(\nabla_Xd\sigma + J\nabla_{JX}d\sigma) = -J(S(X)). \\ g(S(X), Y) &= g(\nabla_Xd\sigma, Y) + g(J\nabla_{JX}d\sigma, Y) \\ &= X(g(d\sigma, Y)) - g(d\sigma, \nabla_XY) - g(\nabla_{JX}d\sigma, JY) \\ &= X(d\sigma(Y)) - d\sigma(\nabla_XY) - JX(d\sigma(JY)) + d\sigma(\nabla_{JX}JY) \\ &= X(Y(\sigma)) - (\nabla_XY)(\sigma) - JX(JY(\sigma)) + (\nabla_{JX}JY)(\sigma). \end{aligned}$$

Atunci avem și :

$$g(X, S(Y)) = Y(X(\sigma)) - (\nabla_YX)(\sigma) - JY(JX(\sigma)) + (\nabla_{JY}JX)(\sigma).$$

Scăzând ultimile două relații, obținem:

$$g(S(X), Y) - g(X, S(Y)) = 0,$$

deci S este simetric în raport cu metrica g .

(ii) Din (4.13) rezultă:

$$(4.17) \quad (\nabla_X\tilde{\varphi}) \wedge \tilde{\varphi} = \frac{1}{2}(X \wedge Jd\sigma \wedge \tilde{\varphi}),$$

deoarece avem $d\sigma \wedge JX \wedge \tilde{\varphi} = X \wedge Jd\sigma \wedge \tilde{\varphi}$, pentru că ambele fiind 4-forme este suficient să fie egale pe baza $e_1 \wedge Je_1 \wedge e_2 \wedge Je_2$, ceea ce se verifică direct, ținând cont de relația:

$$J(d\sigma \wedge JX \wedge \tilde{\varphi}) = X \wedge Jd\sigma \wedge \tilde{\varphi}.$$

Cum $\frac{1}{2}\pi vol_g = \tilde{\varphi} \wedge \tilde{\varphi}$, derivând în raport cu X și înlocuind (4.17) obținem:

$$\begin{aligned} d\pi(X) vol_g &= 2X \wedge Jd\sigma \wedge \tilde{\varphi}. \\ d\pi(X) &= 2 * (X \wedge Jd\sigma \wedge \tilde{\varphi}) \\ &= -2X \lrcorner * (Jd\sigma \wedge \tilde{\varphi}). \end{aligned}$$

Astfel am obținut:

$$(4.18) \quad d\pi = -2 * (Jd\sigma \wedge \tilde{\varphi}),$$

și, folosind din nou (4.13), avem următoarea expresie pentru derivata covariantă a lui $d\pi$:

$$\begin{aligned} \nabla_Xd\pi &= -2 * (J\nabla_Xd\sigma \wedge \tilde{\varphi} + Jd\sigma \wedge \nabla_X\tilde{\varphi}) \\ &= -2 * (J\nabla_Xd\sigma \wedge \tilde{\varphi} + \frac{1}{4}Jd\sigma \wedge d\sigma \wedge JX). \end{aligned}$$

Al doilea termen din partea dreaptă a egalității este J -invariant și la fel este primul, deoarece am arătat la punctul (i) că σ este potențial de olomorfie. Rezultă astfel că și π este potențial de olomorfie.

(iii) Contractând (4.18) cu $Jd\sigma$ obținem:

$$\begin{aligned} \{\sigma, \pi\} &= \omega(Jd\sigma, Jd\pi) = -g(d\pi, Jd\sigma) \\ &= -d\pi(Jd\sigma) = 2Jd\sigma \lrcorner * (Jd\sigma \wedge \tilde{\varphi}) \\ &= *(Jd\sigma \wedge Jd\sigma \wedge \tilde{\varphi}) = 0. \end{aligned}$$

Rezultă astfel că σ și π comută Poisson. \square

Observația 4.4. Câmpurile hamiltoniene corespunzătoare potențialelor de olomorfe σ și π , $K_1 = J \text{ grad } \sigma$ și $K_2 = J \text{ grad } \pi$, sunt Killing în raport cu metrica g , conform echivalenței stabilite în Observația 2.1. În plus, cum σ și π comută Poisson, rezultă că și câmpurile K_1 și K_2 comută, datorită relației: $[X_{f_1}, X_{f_2}] = X_{\{f_1, f_2\}}$, unde X_f este câmpul hamiltonian asociat funcției f . De asemenea, am văzut în demonstrație, că cele două câmpuri Killing sunt ortogonale în raport cu ω : $\omega(K_1, K_2) = 0$.

Observația 4.5. În general, câmpurile Killing vectoriale K_1 și K_2 nu rezultă nenule sau independente. Spre exemplu, dacă σ este constantă, atunci ambele câmpuri se anulează deoarece forma φ , rezultă paralelă din (4.11).

Următoarea consecință importantă a teoremei reprezintă punctul de plecare în clasificarea suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană.

Corolarul 4.1. *Cu aceleași ipoteze ca în teoremă, pe fiecare componentă conexă a varietății M , are loc una din următoarele situații:*

- (1) $K_1 \wedge K_2$ este nenulă pe o mulțime deschisă densă;
- (2) $K_1 \wedge K_2$ se anulează identic, dar K_1 este nenul pe o mulțime deschisă densă;
- (3) K_1 și K_2 se anulează identic.

Demonstrație. K_1 și K_2 sunt în particular câmpuri vectoriale reale analitice (*i.e.* $\mathcal{L}_{K_1} J = \mathcal{L}_{K_2} J = 0$), astfel încât $K_1^{1,0}$ și $K_2^{1,0}$ sunt câmpuri vectoriale complexe olomorfe, deci și $K_1^{1,0} \wedge K_2^{1,0}$ este câmp vectorial olomorf. Astfel, pe fiecare componentă conexă a lui M , conform principiului de identitate, fiecare dintre aceste câmpuri olomorfe fie se anulează identic, fie este nenul pe o mulțime deschisă densă. Cu observația că anularea câmpului K_1 implică și anularea celuilalt câmp Killing, K_2 , corolarul este demonstrat. Presupunând K_1 identic nul, rezultă că σ este constantă și atunci din (4.11) rezultă că φ_0 este paralelă, deci $|\varphi_0|$ este constantă și conform (4.12) funcția π este constantă, deci $K_2 = J \text{ grad } \pi$ este identic nul. \square

Observația 4.6. În al treilea caz, în care câmpurile K_1 și K_2 se anulează identic, 2-forma hamiltoniană φ nu conține, în cazul general, multă informație despre geometria varietății M (ar putea fi numai un multiplu constant al formei Kähler ω), dar în primele două cazuri vom prezenta în secțiunile următoare clasificarea locală a suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană, care a fost realizată în [ACG03].

În continuare prezentăm o altă consecință importantă, de data aceasta a corolarului, care ne va permite să facem raționamente de prelungire prin continuitate pentru a obține rezultate globale. Notăm cu

M_0 mulțimea deschisă a lui M unde φ_0 (partea fără urmă a 2-formei hamiltoniene φ) este nenulă.

Corolarul 4.2. *Dacă φ este o 2-formă hamiltoniană pe o suprafață Kähler M , atunci, pe fiecare componentă conexă a lui M , mulțimea M_0 este vidă sau densă.*

Demonstrație. Pe fiecare componentă conexă a lui M există două posibilități pentru câmpul vectorial Killing $K_1 = J \operatorname{grad} \sigma$: fie este identic zero, fie mulțimea unde nu se anulează este densă.

În primul caz, dacă K_1 se anulează peste tot, atunci am văzut că forma φ_0 este paralelă, deci $|\varphi_0|$ este constantă și atunci forma φ_0 fie se anulează peste tot, *i.e.* M_0 este vidă, fie nu anulează nicăieri, *i.e.* M_0 coincide cu respectiva componentă conexă.

Dacă K_1 nu este identic zero, atunci mulțimea U , pe care $d\sigma$ nu se anulează, este densă. Deoarece $\nabla\varphi_0$ nu se anulează pe U (dacă într-un punct x are loc $(\nabla\varphi_0)_x = 0$, rezultă $(d\varphi_0)_x = 0$, echivalent cu $-\frac{3}{2}(d\sigma \wedge \omega)_x = 0$ și cum $\wedge\omega$ este injectivă, rezultă $d\sigma_x = 0$, adică x nu aparține lui U), rezultă că mulțimea de zerouri ale lui φ_0 are complementara, notată M_0 , densă în componenta conexă respectivă. \square

Pentru orice 2-formă hamiltoniană φ , scriem sub următoarea formă urma σ și pfaffianul π ale 2-formei normalizate asociate $\tilde{\varphi}$:

$$\sigma = \xi + \eta, \quad \pi = \xi\eta,$$

atunci $\lambda = |\varphi_0|/\sqrt{2} = \frac{1}{2}(\xi - \eta)$. Cu aceste notații enunțăm a doua proprietate importantă a suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană.

Teorema 4.2. *Fie φ o 2-formă hamiltoniană pe o suprafață Kähler M . Atunci pe fiecare componentă conexă a lui M , pe care forma φ_0 nu se anulează identic, $d\xi$ și $d\eta$ sunt ortogonale.*

Demonstrație. Contractând (4.11) cu φ_0 , care este o formă J -invariantă, avem:

$$\langle \nabla_X \varphi_0, \varphi_0 \rangle = \frac{1}{2} (\varphi_0(d\sigma, JX) - \varphi_0(Jd\sigma, X)) = -\varphi_0(Jd\sigma, X),$$

de unde rezultă:

$$(4.19) \quad 2\lambda d\lambda = d(\lambda^2) = \frac{1}{2}d(|\varphi_0|^2) = \langle \nabla\varphi_0, \varphi_0 \rangle = -\varphi_0(Jd\sigma, \cdot).$$

Deoarece φ_0 este o 2-formă J -invariantă, se identifică cu ajutorul metricii cu un endomorfism antisimetric al fibrării TM , care comută cu J și pe care îl notăm tot φ_0 . Aceeași proprietate o are atunci și endomorfismul $\varphi_0 \circ J$, care în plus este și simetric. De aceea $\varphi_0 \circ J$ are toate valorile proprii reale și orice valoare proprie are multiplicitate pară (o dată cu un vector propriu X și JX este vector propriu corespunzător aceleiași valori proprii). Cum $\varphi_0 \circ J$ are urma zero,

rezultă că are două valori proprii reale de multiplicitate doi fiecare, opuse ca semn. Deci putem scrie $(\varphi_0 \circ J)^2 = \alpha^2 Id$. De fapt, are loc: $\alpha = \lambda = |\varphi_0|/\sqrt{2}$ (deoarece $|\varphi_0 \circ J|^2 = 4\alpha^2$, iar pe de altă parte $|\varphi_0 \circ J| = |\varphi_0| |J| = \sqrt{2}|\varphi_0|$), și atunci rezultă:

$$(\varphi_0 \circ J)^2 = \lambda^2 Id.$$

De aici și din (4.19) deducem că $\varphi_0 = -\frac{1}{2}\lambda d\sigma$ și rezultă următoarele:

$$(4.20) \quad \varphi_0 \circ J \left(\frac{d\sigma}{2} + d\lambda \right) = -\lambda \left(\frac{d\sigma}{2} + d\lambda \right),$$

$$(4.21) \quad \varphi_0 \circ J \left(\frac{d\sigma}{2} - d\lambda \right) = \lambda \left(\frac{d\sigma}{2} - d\lambda \right).$$

Aceasta înseamnă că formele $d\xi = \frac{d\sigma}{2} + d\lambda$ și $d\eta = \frac{d\sigma}{2} - d\lambda$, atunci când nu sunt zero, sunt forme proprii ale endomorfismului simetric $\varphi_0 \circ J$, corespunzătoare valorilor proprii $-\lambda$, respectiv λ ; în particular rezultă că sunt ortogonale pe mulțimea deschisă M_0 , pe care λ (*i.e.* φ_0) nu se anulează. Conform Corolarului 4.2, această mulțime, care din ipoteză nu este vidă, este densă, deci, prin continuitate, rezultă că formele $d\xi$ și $d\eta$ sunt ortogonale peste tot pe componenta conexă respectivă. \square

Observația 4.7. Pe mulțimea M_0 , unde λ nu se anulează, avem $\varphi_0 = \lambda\omega_I$ și (4.19) poate fi rescrisă astfel:

$$(4.22) \quad Id\sigma = 2Jd\lambda.$$

Într-adevăr, presupunând numai că φ_0 este 2-formă twistor, $\bar{\omega} = \lambda^{-3}\varphi_0$ este închisă și pentru $\varphi = \varphi_0 + \frac{3}{2}\sigma\omega$ calculăm derivata exterioară:

$$d\varphi = d \left(\varphi_0 + \frac{3}{2}\sigma\omega \right) = 3\lambda^2 d\lambda \wedge \bar{\omega} + \frac{3}{2}d\sigma \wedge \omega = 3 \left(d\lambda \wedge \omega_I + \frac{1}{2}d\sigma \wedge \omega \right).$$

Deci ecuația (4.22) este adevărată dacă și numai dacă forma φ este închisă, deoarece arătăm în general echivalența:

$$(4.23) \quad I\alpha = J\beta \iff \beta \wedge \omega_I = -\alpha \wedge \omega_J,$$

unde α și β sunt 1-forme, iar I, J structuri complexe care comută și induc orientări opuse.

Necesitatea: Este suficient să arătăm egalitatea: $J(\beta \wedge \omega_I) = -J(\alpha \wedge \omega_J)$, adică $J\beta \wedge \omega_I = -J\alpha \wedge \omega_J$ (deoarece ω_I și ω_J sunt J -invariante), ceea ce, folosind ipoteza, este echivalent cu:

$$I\alpha \wedge \omega_I = -J\alpha \wedge \omega_J.$$

Aplicăm operatorul $*$ (corespunzător orientării date de J), care este un izomorfism, și obținem:

$$(4.24) \quad \begin{aligned} *(I\alpha \wedge \omega_I) &= I\alpha \lrcorner * \omega_I = I\alpha \lrcorner (-\omega_I) \\ &= -J\alpha \lrcorner \omega_J = -J\alpha \lrcorner * \omega_J = *(-J\alpha \wedge \omega_J). \end{aligned}$$

Suficiența: Rezultă analog considerând implicațiile în sens invers. Aplicând J și apoi $*$ egalității din ipoteză se obține;

$$J\beta \dashv \omega_I = J\alpha \dashv \omega_J,$$

de unde rezultă $J\beta = I\alpha$, sau, echivalent, $I\beta = J\alpha$.

5. O PRIMĂ CLASIFICARE A SUPRAFETELOR KÄHLER SLAB AUTODUALE

Revenind la suprafețele Kähler slab autoduale, vedem ce implicații au în acest caz particular rezultatele generale obținute în secțiunea precedentă pentru orice suprafață Kähler care admite o 2-formă hamiltoniană.

În această secțiune (M, g, J, ω) este o suprafață Kähler slab autoduală și considerăm 2-forma hamiltoniană $\varphi = \rho$, astfel încât $\varphi_0 = \rho_0$, iar urma și pfaffianul formei normalizate asociate (care este forma Ricci normalizată, $\tilde{\rho}(\cdot, \cdot) = h(J\cdot, \cdot)$) sunt: $\sigma = s$, curbura scalară normalizată și respectiv $\pi = p = \frac{1}{4}s^2 - \frac{1}{2}|\rho_0|^2$ și avem evident scrierea:

$$\tilde{\rho} = \frac{1}{2}\rho_0 + \frac{1}{4}s\omega.$$

Considerăm următoarea definiție³⁵:

Definiția 5.1. O metrică Kähler se numește *extremală* dacă curbura scalară este potențial de olomorfie și *biextremală* dacă atât curbura scalară (normalizată) $s = \text{tr } \tilde{\rho}$, cât și pfaffianul formei Ricci normalizate, $p = \text{pf}(\tilde{\rho})$, sunt potențiale de olomorfie.

Deoarece orice suprafață Kähler slab autoduală admite 2-forma hamiltoniană ρ , atunci în particular sunt adevărate rezultatele din secțiunea precedentă. Astfel din Teorema 4.1 rezultă direct:

Propoziția 5.1. *O suprafață Kähler slab autoduală este biextremală.*

Observația 5.1. Pe o suprafață Kähler biextremală, potențialele de olomorfie s și p comută automat Poisson, deoarece K_2 este câmp Killing și o dată cu metrica păstrează toate „obiectele” care derivă direct din ea, în particular curbura scalară, deci are loc $ds(K_2) = 0$.

Observația 5.2. Pentru o suprafață Kähler slab autoduală, Teorema 4.2 implică ortogonalitatea dintre $d\xi$ și $d\eta$, unde $s = \xi + \eta$ și $p = \xi\eta$. Vom vedea în secțiunea următoare că este adevărat și reciproc: o suprafață Kähler biextremală care satisface această condiție de ortogonalitate este slab autoduală.

Am văzut în Corolarul 4.2 că mulțimea deschisă M_0 , pe care partea fără urmă, φ_0 , a unei 2-forme hamiltoniene φ este nenulă, este fie vidă, fie densă pe fiecare componentă conexă a varietății M . Pentru o suprafață Kähler slab autoduală (M, g, J, ω) , forma Ricci, ρ , este hamiltoniană și M_0 este mulțimea punctelor în care g nu este Kähler-Einstein.

³⁵În anexa B dăm justificarea utilizării noțiunii de „metrică extremală”, care a fost introdusă de E. Calabi în [Cal82], unde apare în mod natural ca punct critic al unei funcționale.

Avem nevoie în continuare de următorul rezultat general observat de Derdziński în [De83]: pentru orice suprafață Kähler (M, g, J) , a cărei curbura scalară s nu se anulează, metrica conformă $\tilde{g} = s^{-2}g$ satisface $\delta^{\tilde{g}}W^+ = 0$; în plus, până la omotetii, este unica metrică din clasa conformă $[g]$ care are această proprietate. Aceasta rezultă din faptul că tensorul Cotton-York autodual al oricărei suprafețe Kähler poate fi scris sub forma³⁶:

$$(5.1) \quad C^+(X) = -W^+ \left(\frac{ds}{s} \wedge X \right),$$

iar pe de altă parte tensorii Cotton-York autoduali ai metricilor din aceeași clasă conformă, g și $f^{-2}g$, sunt legați prin relația:

$$(5.2) \quad C^{+f^{-2}g}(X) = C^{+g}(X) + W^+ \left(\frac{df}{f} \wedge X \right).$$

Rezultă astfel din (5.1) că tensorul Cotton-York autodual al metricii $s^{-2}g$ se anulează identic; în plus, deoarece W^+ nu are nucleu (când curbura scalară s nu se anulează), din (5.2) rezultă că această proprietate caracterizează metrica $s^{-2}g$ până la un multiplu constant.

Utilizând acest rezultat putem demonstra următoarea lemă:

Lema 5.1. *Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler slab autoduală și, ca mai înainte, notăm cu M_0 mulțimea deschisă unde ρ_0 nu se anulează. Atunci, pe fiecare componentă conexă a lui M_0 , curbura scalară \bar{s} a lui $\bar{g} = \lambda^{-2}g$ este un multiplu constant al lui λ^{-1} :*

$$\bar{s} = c\lambda^{-1},$$

unde $\lambda = \frac{|\rho_0|}{\sqrt{2}}$ este valoarea proprie pozitivă a lui Ric_0 și c este o constantă.

Demonstrație. Aplicăm rezultatul precedent perechii Kähler (\bar{g}, I) pe mulțimea M_0 și metricii conforme $g = \lambda^2\bar{g}$. Din ipoteză avem $\delta^g W^- = C^- = 0$, unde, de fapt, W^- este tensorul Weyl autodual al lui g față de orientarea indusă de I . Din proprietatea de unicitate menționată, rezultă că, pe mulțimea unde \bar{s} nu se anulează, g coincide cu $\bar{s}^{-2}\bar{g}$ până la o rescalare, *i.e.* \bar{s} este local un multiplu constant al lui λ^{-1} . Același lucru este însă adevărat și în interiorul mulțimii de zerouri ale lui \bar{s} , deci, datorită continuității lui \bar{s} pe M_0 , rezultă $\bar{s} = c\lambda^{-1}$ pentru o anumită constantă c pe fiecare componentă conexă a mulțimii M_0 . \square

Un rezultat global poate fi obținut folosind curbura scalară conformă $\kappa = \bar{s}\lambda^{-2}$. Deoarece tensorul Weyl antiautodual al lui g este dat de formula: $W^- = \frac{3}{4}\kappa\omega_I \otimes \omega_I$, rezultă că pe mulțimea M_0 , κ^2 este egal cu $|W^-|^2$ până la un factor numeric, deci putem extinde κ prin continuitate la închiderea mulțimii M_0 . De asemenea funcția λ este global definită și continuă. De aici, folosind faptul că închiderea mulțimii M_0

³⁶Formulele (5.1) și (5.2) sunt demonstrate de exemplu în [De83].

este o reuniune de componente conexe ale varietății M , putem rescrie Lema 5.1 astfel:

Propozitia 5.2. *Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler slab autoduală. Atunci, pe fiecare componentă conexă a varietății M , pe care ρ_0 nu este identic nulă, curbura scalară conformă κ a perechii hermitiene (g, I) este legată de λ prin formula:*

$$(5.3) \quad \kappa\lambda^3 = c,$$

unde c este constanta din Lema 5.1. În plus, $c = 0$ dacă și numai dacă $W^- = 0$ pe acea componentă conexă.

Această propoziție ne dă o primă clasificare a suprafețelor Kähler slab autoduale.

Teorema 5.1. *Fie (M, g, J, ω) suprafață Kähler slab autoduală conexă. Atunci:*

- (1) ρ_0 este identic zero, deci (g, J) este Kähler -Einstein; sau
- (2) curbura scalară s a lui g este constantă, dar ρ_0 nu este identic zero, atunci (g, J) este local produsul Kähler a două suprafețe Riemann de curbură constante; sau
- (3) s nu este constantă și g este autoduală ($W^- = 0$); sau
- (4) W^- și ρ_0 nu se anulează nicăieri, atunci metrica Kähler $(\bar{g} = \lambda^{-2}g, I)$ dată de Propoziția 4.1 este extremală și global definită pe M .

Demonstrație. Dacă curbura scalară s este constantă, atunci din (3.4), identitatea Matsumoto-Tanno, rezultă că ρ_0 , deci și forma Ricci, ρ , este paralelă. Atunci g este fie local ireductibilă și rezultă Einstein (cazul (1)), fie (g, J) este local un produs Kähler de două suprafețe Riemann de curbură constante (cazul (2)).

Dacă s nu este constantă, atunci ρ_0 nu este identic zero (altfel, metrica ar fi Einstein, ceea ce, în dimensiune mai mare ca 3, implică automat curbura scalară constantă) și, conform Corolarului 4.2, mulțimea M_0 , pe care ρ_0 nu se anulează, este densă în M . Din Propoziția 5.2 știm că produsul $\kappa\lambda^3$ este constant. Dacă această constantă este zero, atunci curbura scalară conformă κ trebuie să fie identic nulă (deoarece mulțimea unde $\lambda = |\rho_0|/\sqrt{2}$ se anulează are complementara densă), de unde rezultă $W^- = \frac{3}{4}\kappa\omega_I \otimes_0 \omega_I = 0$, *i.e.* M este autoduală (cazul (3)). Dacă constanta este nenulă, atunci κ și λ nu se anulează în nici un punct al varietății M , deci $M_0 = M$ și perechea Kähler $(\bar{g} = \lambda^{-2}g, I)$ este definită pe M . Pentru o suprafață Kähler slab autoduală avem $C^- = 0$ și $W^- = \frac{3}{4}\kappa\omega_I \otimes \omega_I$ și înlocuind în formula (2.9), obținem că forma Bach \tilde{B} este un multiplu al lui $\kappa\rho_0$, deci un multiplu al lui ω_I . Rezultă astfel că tensorul Bach al metricii \bar{g} este I -invariant (deoarece tensorul Bach este conform invariant) și, conform Propoziției 2.6, rezultă că (\bar{g}, I) este o metrică Kähler extremală (cazul(4)). \square

Deoarece metricile Kähler -Einstein și produsele Kähler de suprafețe Riemann au fost mult studiate, în cele ce urmează vom considera cazul suprafețelor a căror curbura scalară nu este constantă, *i.e.* cazul în care câmpul vectorial K_1 este nenul pe o mulțime deschisă densă. În Secțiunea 6.1 analizăm cazul generic, în care câmpurile Killing hamiltoniene $K_1 = J \operatorname{grad} s$ și $K_2 = J \operatorname{grad} p$ sunt independente, iar în secțiunea 6.2 prezentăm cazul în care $K_1 \wedge K_2$ se anulează identic, dar K_1 nu este identic nul. În ambele secțiuni se obține mai întâi o clasificare locală explicită în cazul mai general al suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană.

6. DESCRIEREA LOCALĂ A SUPRAFETELOR KÄHLER SLAB AUTODUALE

Această secțiune cuprinde clasificarea locală propriu-zisă a suprafețelor Kähler slab autoduale. Vom prezenta mai întâi clasificarea în cazul mai general al suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană, iar după aceea observăm cum se reflectă aceasta în cazul suprafețelor Kähler slab autoduale.

Am văzut deja că pe o suprafață Kähler, care admite o 2-formă hamiltoniană φ , în particular pe o suprafață Kähler slab autoduală, urma σ și pfaffianul π ale 2-formei normalizate asociate, $\tilde{\varphi}$, sunt potențiale de olomorfe ale câmpurilor Killing hamiltoniene $K_1 = J \text{grad } \sigma$ și $K_2 = J \text{grad } \pi$ și în plus, σ și π comută Poisson, *i.e.* $\omega(K_1, K_2) = 0$.

Corolarul 4.1 ne spune că există trei posibilități pentru câmpurile vectoriale K_1 și K_2 :

(i) K_1 și K_2 sunt liniar independente:

Acest caz îl prezentăm în continuare în secțiunea 6.1, unde introducem noțiunea de suprafață Kähler ortotorică (pentru care Propoziția 6.2 ne dă descrierea locală) și arătăm că o suprafață Kähler este ortotorică dacă și numai dacă admite o 2-formă hamiltoniană ale cărei câmpuri Killing asociate sunt liniar independente (*cf.* Teorema 6.1).

(ii) K_1 și K_2 sunt liniar dependente:

Secțiunea 6.2 conține prezentarea acestui caz, în care suntem conduși la introducerea noțiunii de suprafață de tip Calabi (pentru aceste suprafețe Propoziția 6.6 ne dă descrierea locală) și arătăm că o suprafață Kähler este de tip Calabi dacă și numai dacă admite o 2-formă hamiltoniană ale cărei câmpuri Killing asociate sunt liniar dependente sau este local produsul Kähler a două suprafețe Riemann, dintre care una admite un câmp Killing (*cf.* Teorema 6.3).

(iii) K_1 și K_2 sunt identic nule:

În cadrul general al suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană, acest caz nu conține multă informație despre geometria varietății (este posibil ca forma φ să fie numai un multiplu al formei ω_I ³⁷). În cazul particular al metricilor Kähler slab autoduale, considerând drept 2-formă hamiltoniană forma Ricci, din ipoteza $K_1 = K_2 = 0$, rezultă că forma ρ este paralelă și atunci metrica este fie Kähler - Einstein, fie local produsul Kähler a două suprafețe Riemann de curbă constantă.

În primele două cazuri, după prezentarea descrierii locale a suprafețelor ortotorice, respectiv de tip Calabi, deducem forma locală a metricilor suprafețelor Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană și cum se particularizează aceasta în cazul metricilor extremale, biextremale și slab autoduale.

³⁷Aici notația este ca în Secțiunea 3, unde $\varphi_0 = |\varphi_0|/\sqrt{2}\omega_I$.

6.1. Cazul I: K_1 și K_2 liniar independente.

6.1.1. *Suprafețe ortotorice.* Începem prin a reaminti definiția și descrierea locală a suprafețelor Kähler torice, iar după aceea definim suprafețele Kähler ortotorice.

Definiția 6.1. O suprafață Kähler (de obicei compactă) (M, g, J, ω) se numește *torică*³⁸ dacă admite două câmpuri vectoriale Killing olomorfe, K_1 și K_2 , care sunt independente pe o mulțime deschisă densă și satisfac: $\omega(K_1, K_2) = 0$.

Deoarece ne interesează geometria locală a suprafețelor torice, vom considera în cele ce urmează K_1 și K_2 liniar independente peste tot, iar x_1 și x_2 aplicațiile lor moment global definite. Condiția $\omega(K_1, K_2) = 0$ este echivalentă cu faptul că funcțiile x_1 și x_2 comută Poisson. De asemenea, are loc: $[K_1, K_2] = 0$, și, deoarece câmpurile K_1, K_2, JK_1 și JK_2 sunt olomorfe, rezultă că toate comută între ele. Rezultă astfel că distribuțiile de rang 2: Π , generată de K_1 și K_2 și $J\Pi$, generată de JK_1 și JK_2 , sunt integrabile conform teoremei lui Frobenius și ortogonale, deoarece $\langle JK_1, K_2 \rangle = 0$. În particular, câmpurile K_1, K_2, JK_1 și JK_2 formează un reper. Deoarece comută între ele, rezultă că reperul dual este format din 1-forme închise³⁹, deci pot fi scrise astfel: dt_1, dt_2, Jdt_1, Jdt_2 , unde t_1 și t_2 sunt funcții definite numai local și până la o constantă aditivă. Observăm că are loc: $K_i = \frac{\partial}{\partial t_i}$.

Folosind definiția bazei duale și faptul că x_1 și x_2 sunt aplicațiile moment ale câmpurilor K_1 și respectiv K_2 , adică avem $dx_i = -K_i \lrcorner \omega$, se verifică direct egalitățile următoare de 1-forme, deoarece iau aceleași valori pe baza $\{K_1, K_2, JK_1, JK_2\}$:

$$Jdt_1 = \frac{|K_2|^2 dx_1 - \langle K_1, K_2 \rangle dx_2}{|K_1 \wedge K_2|^2},$$

$$Jdt_2 = \frac{|K_1|^2 dx_2 - \langle K_1, K_2 \rangle dx_1}{|K_1 \wedge K_2|^2}.$$

³⁸Denumirea de varietate torică este justificată de o definiție echivalentă, care cere ca pe varietate să existe o acțiune simplctică a unui tor de dimensiune maximă (*i.e.* jumătate din dimensiunea reală a varietății), în cazul nostru de dimensiune 2, iar câmpurile care apar în definiție sunt câmpurile fundamentale asociate unei baze a algebrei Lie a torului respectiv.

³⁹În general, dacă $\{X_1, \dots, X_n\}$ este un reper (local) pe o varietate n -dimensională, format din câmpuri vectoriale care comută între ele, atunci reperul dual, $\{\alpha_1, \dots, \alpha_n\}$, este format din 1-forme închise, după cum rezultă în continuare. Dacă α_i este o formă din reperul dual, pentru ca $d\alpha_i$ să fie zero, este suficient să se anuleze pe orice două câmpuri din reperul inițial, X_j și X_k . Din definiția derivatei exterioare avem: $d\alpha_i(X_j, X_k) = X_j(\alpha_i(X_k)) - X_k(\alpha_i(X_j)) - \alpha_i([X_j, X_k])$. Deoarece câmpurile comută avem $[X_j, X_k] = 0$, iar baza fiind duală rezultă că $\alpha_i(X_j)$ și $\alpha_i(X_k)$ sunt constante (fie 0, fie 1) și atunci se anulează și primii doi termeni; deci α_i este închisă pentru orice $i = \overline{1, n}$.

Notând cu G_{ij} matricea 2×2 pozitiv definită și simetrică de funcții de două variabile (funcțiile depind numai de variabilele x_1 și x_2 , deoarece Jdt_1 și Jdt_2 sunt 1-forme închise) care s-a format:

$$G = \begin{pmatrix} \frac{|K_2|^2}{|K_1 \wedge K_2|^2} & -\frac{\langle K_1, K_2 \rangle}{|K_1 \wedge K_2|^2} \\ -\frac{\langle K_1, K_2 \rangle}{|K_1 \wedge K_2|^2} & \frac{|K_1|^2}{|K_1 \wedge K_2|^2} \end{pmatrix},$$

rezultă

$$Jdt_i = \sum_{j=1,2} G_{ij} dx_j \quad (i = 1, 2),$$

iar aceste 1-forme sunt închise dacă și numai dacă G_{ij} este hessiana unei funcții în variabilele x_1 și x_2 , ceea ce rezultă folosind Lema lui Poincaré.

Următoarea Propoziție⁴⁰ ne dă clasificarea explicită a suprafețelor Kähler torice, care apare de exemplu în [Ab98] sau [Gui94].

Propoziția 6.1. *Fie G_{ij} o matrice simetrică pozitiv definită 2×2 de funcții de două variabile x_1, x_2 , cu inversa G^{ij} . Atunci metrica dată de:*

$$\sum_{i,j} (G_{ij} dx_i dx_j + G^{ij} dt_i dt_j)$$

este aproape-Kähler cu forma Kähler :

$$\omega = dx_1 \wedge dt_1 + dx_2 \wedge dt_2$$

și are câmpurile Killing hamiltoniene independente $\partial/\partial t_1$, $\partial/\partial t_2$ cu aplicațiile moment care comută Poisson, x_1 și x_2 .

Reciproc, orice structură aproape Kähler cu o asemenea pereche de câmpuri Killing este de această formă (unde t_i sunt definite local până la o constantă aditivă) și este Kähler dacă și numai dacă G_{ij} este hessiana unei funcții de x_1 și x_2 .

Teoremele 4.1 și 4.2 motivează introducerea următoarei definiții:

Definiția 6.2. O suprafață Kähler (M, g, J, ω) se numește *ortotorică* dacă admite două câmpuri vectoriale Killing hamiltoniene independente cu aplicațiile moment care comută Poisson, $\xi\eta$ și $\xi + \eta$, astfel încât $d\xi$ și $d\eta$ sunt ortogonale.

Observația 6.1. Condiția impusă, în definiție, câmpurilor Killing să fie hamiltoniene este mai restrictivă, pentru studiul global, decât condiția de a fi olomorfe, deoarece avem următoarele implicații: dacă X este câmp Killing hamiltonian, atunci rezultă că X este olomorf, iar reciproc există o variantă locală: dacă X este Killing și olomorf, atunci rezultă local hamiltonian. Ambele se pot verifica folosind formula lui Cartan

⁴⁰Dăm numai enunțul acestei propoziții, deoarece în cazul particular care ne interesează, cel al suprafețelor Kähler ortotorice, vom da demonstrația completă în Propoziția 6.2.

aplicată formei ω : $\mathcal{L}_X\omega = X \lrcorner d\omega + d(X \lrcorner \omega)$ și faptul că, pentru un câmp Killing X , este adevărată echivalența: $\mathcal{L}_X\omega = 0 \Leftrightarrow \mathcal{L}_X J = 0$.

Propoziția care urmează ne dă clasificarea locală explicită a suprafețelor Kähler ortotorice, care poate fi obținută din Propoziția 6.1 printr-o schimbare de coordonate și impunând ortogonalitatea lui $d\xi$ și $d\eta$. Această condiție de ortogonalitate face ca metrica să nu depindă, ca în cazul general, de o funcție de două variabile, ci de două funcții de o variabilă, fapt ce simplifică rezolvarea ecuațiilor diferențiale care intervin, deoarece acestea devin ordinare.

Propoziția 6.2. *Structura aproape hermitiană (g, J, ω) definită de:*

$$(6.1) \quad g = (\xi - \eta) \left(\frac{d\xi^2}{F(\xi)} - \frac{d\eta^2}{G(\eta)} \right) + \frac{1}{\xi - \eta} (F(\xi)(dt + \eta dz)^2 - G(\eta)(dt + \xi dz)^2),$$

$$(6.2) \quad Jd\xi = \frac{F(\xi)}{\xi - \eta}(dt + \eta dz), \quad Jdt = -\frac{\xi d\xi}{F(\xi)} - \frac{\eta d\eta}{G(\eta)},$$

$$(6.3) \quad Jd\eta = \frac{G(\eta)}{\eta - \xi}(dt + \xi dz), \quad Jdz = \frac{d\xi}{F(\xi)} + \frac{d\eta}{G(\eta)},$$

$$(6.4) \quad \omega = d\xi \wedge (dt + \eta dz) + d\eta \wedge (dt + \xi dz),$$

este o structură Kähler ortotorică pentru orice funcții F, G de o variabilă. Reciproc, orice suprafață Kähler ortotorică este de această formă, unde t și z sunt funcții definite local până la o constantă aditivă.

Demonstrație. (i) Forma Kähler poate fi scrisă sub forma următoare:

$$\omega = d(\xi + \eta) \wedge dt + d(\xi\eta) \wedge dz,$$

care este închisă. Verificăm prin calcul direct că $\frac{\partial}{\partial t}$ și $\frac{\partial}{\partial z}$ sunt câmpuri Killing hamiltoniene care comută Poisson.

$$\frac{\partial}{\partial t} \lrcorner \omega = \frac{\partial}{\partial t} \lrcorner (d(\xi + \eta) \wedge dt + d(\xi\eta) \wedge dz) = -d(\xi + \eta),$$

de unde rezultă că $\frac{\partial}{\partial t} = J \text{grad}(\xi + \eta)$, deci câmpul $\frac{\partial}{\partial t}$ este hamiltonian cu aplicația moment $\xi + \eta$. Analog rezultă că și $\frac{\partial}{\partial z}$ este câmp hamiltonian cu aplicația moment $\xi\eta$. În plus, aceste aplicații moment comută Poisson:

$$\begin{aligned} \{\xi + \eta, \xi\eta\} &= \omega(J \text{grad}(\xi + \eta), J \text{grad}(\xi\eta)) = \omega\left(\frac{\partial}{\partial t}, \frac{\partial}{\partial z}\right) \\ &= (d(\xi + \eta) \wedge dt + d(\xi\eta) \wedge dz)\left(\frac{\partial}{\partial t}, \frac{\partial}{\partial z}\right) = 0. \end{aligned}$$

Deoarece am văzut că $\frac{\partial}{\partial t}$ și $\frac{\partial}{\partial z}$ sunt câmpuri hamiltoniene, a arăta că sunt Killing este echivalent cu a arăta că sunt olomorfe. De exemplu, pentru $\frac{\partial}{\partial t}$ a fi olomorf înseamnă că pentru orice câmp vectorial X , are loc $[\frac{\partial}{\partial t}, JX] = J[\frac{\partial}{\partial t}, X]$, relație care, conform formulei de calcul pentru

paranteza Lie ($[fX, gY] = fg[X, Y] + fX(g)Y - gY(f)X$ pentru orice câmpuri vectoriale X, Y și orice funcții f, g), rezultă din egalitățile: $[\frac{\partial}{\partial t}, J\frac{\partial}{\partial t}] = 0$, $[\frac{\partial}{\partial t}, J\frac{\partial}{\partial z}] = 0$, $[\frac{\partial}{\partial t}, J\frac{\partial}{\partial \xi}] = 0$ și $[\frac{\partial}{\partial t}, J\frac{\partial}{\partial \eta}] = 0$, care se verifică utilizând formulele (6.2) ce definesc structura J și faptul că parantezele Lie ale câmpurilor din baza locală determinată de fixarea coordonatelor (ξ, η, t, z) se anulează, iar coeficienții câmpurilor $J\frac{\partial}{\partial t}$, $J\frac{\partial}{\partial z}$, $J\frac{\partial}{\partial \xi}$ și $J\frac{\partial}{\partial \eta}$ sunt funcții numai de variabilele ξ și η . Analog rezultă că și câmpul $\frac{\partial}{\partial z}$ este Killing.

A rămas să arătăm că structura aproape complexă J este integrabilă. Conform Propoziției 2.3, este suficient să vedem că 1-formele $dt + iJdt$ și $dz + iJdz$ sunt închise, deoarece ele formează o bază a lui $\Lambda^{1,0}M$. Dar aceasta rezultă direct astfel:

$$d(dt + iJdt) = -id \left(\frac{\xi d\xi}{F(\xi)} + \frac{\eta d\eta}{G(\eta)} \right) = 0,$$

$$d(dz + iJdz) = id \left(\frac{d\xi}{F(\xi)} + \frac{d\eta}{G(\eta)} \right) = 0.$$

Rezultă atunci că suprafața este Kähler ortotorică.

(ii) Reciproc, fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler ortotorică, ale cărei câmpuri Killing hamiltoniene sunt K_1 și K_2 . Deoarece câmpurile K_1 , K_2 , JK_1 și JK_2 comută între ele, rezultă că baza duală este formată din 1-forme închise, deci este de forma $\{dt, dz, Jdt, Jdz\}$, unde t și z sunt definite local până la o constantă aditivă. Dacă notăm $\xi + \eta$ și $\xi\eta$ aplicațiile moment pentru K_1 și respectiv K_2 , atunci rezultă că $d\xi$, $d\eta$, dt și dz sunt 1-forme liniar independente, deci putem considera sistemul de coordonate dat de (ξ, η, t, z) . Observăm că avem: $K_1 = \frac{\partial}{\partial t}$ și $K_2 = \frac{\partial}{\partial z}$.

Deoarece $(Jdz)(K_1) = 0$ și $(Jdz)(K_2) = 0$, putem scrie:

$$Jdz = \frac{d\xi}{F} + \frac{d\eta}{G},$$

unde, deoarece Jdz este închisă, rezultă că F și G sunt funcții numai în variabilele ξ și η . Din ecuațiile:

$$0 = Jdz(JK_1) = (K_1 \lrcorner \omega)(Jdz) = -d(\xi + \eta)(Jdz) = -\langle Jdz, d\xi + d\eta \rangle,$$

$$0 = Jdz(JK_2) = (K_2 \lrcorner \omega)(Jdz) = -d(\xi\eta)(Jdz) = -\langle Jdz, \eta d\xi + \xi d\eta \rangle,$$

și din ipoteza de ortogonalitate, $\langle d\xi, d\eta \rangle = 0$, rezultă $F = |d\xi|^2 (\xi - \eta)$ și $G = |d\eta|^2 (\eta - \xi)$. La fel obținem următoarea expresie pentru Jdt , unde F și G sunt aceleași funcții ca mai sus:

$$Jdt = -\frac{\xi d\xi}{F} - \frac{\eta d\eta}{G}.$$

Arătăm că din închiderea 1-formelor Jdt și Jdz , rezultă următoarele egalități: $(\xi - \eta)F_\eta = 0$ și $(\eta - \xi)G_\xi = 0$, care, deoarece $\xi \neq \eta$ (presupunând $\xi = \eta$, ar rezulta ambele constante, deoarece $d\xi$ este perpendicular pe $d\eta$, deci câmpurile K_1 și K_2 ar fi identic nule, contradicție

cu independența lor din definiție), implică $F = F(\xi)$ și $G = G(\eta)$. Cum $J^2 = -Id$ rezultă că structura complexă J este dată de formulele (6.2). Folosind ortogonalitatea în raport cu ω a câmpurilor $K_1 = \frac{\partial}{\partial t}$ și $K_2 = \frac{\partial}{\partial z}$ și relațiile $K_1 \lrcorner \omega = -d(\xi + \eta)$ și $K_2 \lrcorner \omega = -d(\xi\eta)$, rezultă că forma Kähler ω este dată de formula $\omega = d(\xi + \eta) \wedge dt + d(\xi\eta) \wedge dz$, adică de (6.4), de unde rezultă că și expresia metricii g este dată de (6.1). \square

Observația 6.2. Pe orice suprafață Kähler ortotorică (M, g, J, ω) avem o structură antiautoduală aproape complexă, I , a cărei formă Kähler, ω_I , este dată de:

$$(6.5) \quad \begin{aligned} \omega_I &= \frac{d\xi \wedge Jd\xi}{|d\xi|^2} - \frac{d\eta \wedge Jd\eta}{|d\eta|^2} \\ &= d\xi \wedge (dt + \eta dz) - d\eta \wedge (dt + \xi dz), \end{aligned}$$

sau, echivalent:

$$(6.6) \quad Id\xi = Jd\xi = \frac{F(\xi)}{\xi - \eta}(dt + \eta dz), \quad Idt = -\frac{\xi d\xi}{F(\xi)} + \frac{\eta d\eta}{G(\eta)},$$

$$(6.7) \quad Id\eta = -Jd\eta = -\frac{G(\eta)}{\eta - \xi}(dt + \xi dz), \quad Idz = \frac{d\xi}{F(\xi)} - \frac{d\eta}{G(\eta)}.$$

Pentru a arăta că ω_I este antiautoduală, adică $*\omega_I = -\omega_I$, este suficient să verificăm că are loc $\omega \wedge \omega = -\omega_I \wedge \omega_I$, ceea ce rezultă direct din definiția lui ω_I :

$$\omega_I \wedge \omega_I = 2(\xi - \eta)d\xi \wedge d\eta \wedge dt \wedge dz = -\omega \wedge \omega.$$

Propoziția 6.3. *Pentru orice suprafață Kähler ortotorică, structura aproape hermitiană $(\bar{g} = (\xi - \eta)^{-2}g, I)$ este Kähler.*

Demonstrație. Folosind același argument ca în demonstrația Propoziției 6.2 (i), rezultă că structura I definită de formulele (6.6) este integrabilă, deoarece Idt și Idz sunt închise.

Arătăm că θ , forma Lee a perechii hermitiene (g, I) , care este definită prin ecuația: $d\omega_I = -2\theta \wedge \omega_I$, este egală cu $-d \log |\xi - \eta|$. Din definiția formei ω_I dată de (6.5) obținem:

$$d\omega_I = -2d\xi \wedge d\eta \wedge dz,$$

iar pe de altă parte calculăm:

$$\begin{aligned} -d \log |\xi - \eta| \wedge \omega_I &= -\frac{(d\xi - d\eta)}{\xi - \eta} \wedge [d\xi \wedge (dt + \eta dz) - d\eta \wedge (dt + \xi dz)] \\ &= d\xi \wedge d\eta \wedge dz = -\frac{1}{2}d\omega_I, \end{aligned}$$

de unde rezultă:

$$(6.8) \quad \theta = -d \log |\xi - \eta|.$$

Aceasta implică și închiderea formei $\bar{\omega} = (\xi - \eta)^{-2}\omega_I$, astfel:

$$d\bar{\omega} = -2(\xi - \eta)^{-3}(d\xi - d\eta) \wedge \omega_I + (\xi - \eta)^{-2}(-2\theta \wedge \omega_I) = 0,$$

deci structura $(\bar{g} = (\xi - \eta)^{-2}g, I)$ este Kähler. \square

Observația 6.3. În particular, rezultă că, pe orice suprafață Kähler ortotorică, tensorul Weyl antiautodual, W^- , care este tensorul Weyl *autodual* față de orientarea indusă de I , este dat de expresia: $W^- = \frac{3}{4}\kappa\omega_I \otimes_0 \omega_I$, unde κ este curbura scalară conformă a structurii hermitiene (g, I) .

Observația 6.4. Deoarece pentru $i = 1, 2$ avem $d\xi(K_i) = d\eta(K_i) = 0$ și K_i sunt Killing în raport cu metrica g , rezultă:

$$\mathcal{L}_{K_i}((\xi - \eta)^{-2}g) = -2(\xi - \eta)^{-3}(d\xi - d\eta)(K_i)g + (\xi - \eta)^{-2}\mathcal{L}_{K_i}g = 0,$$

deci câmpurile vectoriale K_1 și K_2 sunt Killing și în raport cu metrica \bar{g} . De asemenea, rezultă și hamiltoniene în raport cu $\bar{\omega}$, cu aplicațiile moment $-(1/\xi - \eta)$ și respectiv $-(\xi + \eta)/(2(\xi - \eta))$, deoarece, rescriind ω_I dată de (6.5) sub forma $\omega_I = d(\xi - \eta) \wedge dt + (\eta d\xi - \xi d\eta) \wedge dz$, obținem:

$$K_1 \lrcorner \bar{\omega} = (\xi - \eta)^{-2} \frac{\partial}{\partial t} \lrcorner \omega_I = -(\xi - \eta)^{-2} d(\xi - \eta) = d\left(\frac{1}{\xi - \eta}\right),$$

$$K_2 \lrcorner \bar{\omega} = (\xi - \eta)^{-2} \frac{\partial}{\partial z} \lrcorner \omega_I = -(\xi - \eta)^{-2} (\eta d\xi - \xi d\eta) = d\left(\frac{\xi + \eta}{2(\xi - \eta)}\right).$$

Cu toate acestea, metrica Kähler (\bar{g}, I) nu este în general ortotorică, după cum rezultă din Lema 6.1.

6.1.2. *Legătura dintre suprafețele Kähler ortotorice și cele care admit o 2-formă hamiltoniană.* Combinând rezultatele pe care le-am obținut pentru suprafețele Kähler care admit o 2-formă hamiltoniană, Teoremele 4.1 și 4.2, cu cele referitoare la suprafețele Kähler ortotorice, Propozițiile 6.2 și 6.3, rezultă următoarea echivalență, care dă o descriere locală explicită a oricărei suprafețe Kähler care admite o 2-formă hamiltoniană, ale cărei câmpuri Killing asociate sunt independente:

Teorema 6.1. *O suprafață Kähler este ortotorică dacă și numai dacă admite o 2-formă hamiltoniană, ale cărei câmpuri vectoriale Killing asociate sunt independente. Atunci structura Kähler este dată explicit de formulele (6.1)-(6.4), în care F și G sunt două funcții arbitrare de o variabilă.*

Demonstrație. Dacă suprafața Kähler admite o 2-formă hamiltoniană, φ , atunci, conform Teoremei 4.1, există câmpurile Killing hamiltoniene K_1 și K_2 , cu aplicațiile moment $\xi + \eta$, respectiv $\xi\eta$, care comută Poisson (folosim notațiile ce preced enunțul Teoremei 4.2). Dacă presupunem, în plus, K_1 și K_2 independente, rezultă $\xi \neq \eta$, sau, echivalent, $\varphi_0 \neq 0$,

cea ce, conform Teoremei 4.2, implică ortogonalitatea dintre $d\xi$ și $d\eta$, deci suprafața Kähler este ortotorică.

Reciproc, dată o suprafață Kähler ortotorică, (M, g, J, ω) , considerăm următoarea 2-formă (folosim notațiile precedente introduse în demonstrația Teoremei 6.2 și în Observația 6.2):

$$(6.9) \quad \varphi := \frac{1}{2}(\xi - \eta)\omega_I + \frac{3}{2}(\xi + \eta)\omega.$$

Arătăm că φ este hamiltoniană și are câmpurile Killing asociate independente. Forma φ este J -invariantă, deoarece atât ω , cât și ω_I sunt J -invariante. Am văzut în Observația 6.2 că 2-forma ω_I este anti-autoduală, adică aparține spațiului Λ^-M , deci, dintr-o caracterizare echivalentă a acestui spațiu pe varietățile Kähler, este J -invariantă și fără urmă, ceea ce implică $\varphi_0 = \frac{1}{2}(\xi - \eta)\omega_I$. Deoarece φ_0 este o secțiune nenulă a lui Λ^-M , din Propoziția 4.1 rezultă că φ_0 este 2-formă twistor dacă și numai dacă perechea $(4(\xi - \eta)^{-2}g, I)$ este Kähler, ceea ce este adevărat, conform Propoziției 6.3. Pentru ca φ să rezulte 2-formă hamiltoniană, mai trebuie să verificăm că este închisă. Folosind faptul că ω și $\bar{\omega} = (\xi - \eta)^{-2}\omega_I$ sunt închise, rezultă:

$$\begin{aligned} d\varphi &= d\left(\frac{1}{2}(\xi - \eta)\omega_I + \frac{3}{2}(\xi + \eta)\omega\right) = \frac{1}{2}d((\xi - \eta)^3\bar{\omega}) + \frac{3}{2}d(\xi + \eta) \wedge \omega \\ &= \frac{3}{2}[d(\xi - \eta) \wedge \omega_I + d(\xi + \eta) \wedge \omega]. \end{aligned}$$

Deci $d\varphi = 0$ dacă și numai dacă $d(\xi - \eta) \wedge \omega_I = -d(\xi + \eta) \wedge \omega$, egalitate care, conform (4.23) este echivalentă cu $Id(\xi + \eta) = Jd(\xi - \eta)$, relație adevărată datorită definiției structurii complexe I : $Id\xi = Jd\xi$ și $Id\eta = -Jd\eta$.

Forma $\tilde{\varphi}$ asociată 2-formei φ este dată de:

$$\tilde{\varphi} = \frac{1}{2}\varphi_0 + \frac{1}{4}\sigma\omega,$$

unde am notat $\sigma = \xi + \eta$; rezultă $\text{tr}(\tilde{\varphi}) = \sigma = \xi + \eta$ și $\text{pf}(\tilde{\varphi}) = \frac{\sigma^2}{4} - \lambda^2 = \xi\eta$. Deci câmpurile Killing asociate 2-formei hamiltoniene φ sunt chiar câmpurile vectoriale K_1 și K_2 din definiția varietății ortotorice, care sunt independente. Ultima afirmație din enunțul teoremei este o consecință directă a Propoziției 6.2. \square

6.1.3. *Descrierea locală a suprafețelor Kähler slab autoduale pentru care câmpurile Killing hamiltoniene K_1 și K_2 sunt liniar independente.* În continuare vedem cum se particularizează formulele (6.1)-(6.4), care dau expresia locală explicită a unei suprafețe Kähler ortotorice, în cazul special al suprafețelor Kähler slab autoduale. Mai întâi calculăm curbura unei suprafețe Kähler ortotorice și cu ajutorul ei stabilim forma particulară pe care o iau formulele generale (6.1)-(6.4) în cazul suprafețelor Kähler extremale și respectiv biextremale. Aceasta din urmă reprezintă expresia locală și pentru suprafețele Kähler slab

autoduale, deoarece are loc un fel de reciprocă a Teoremei 4.2 și a Propoziției 5.1, care ne asigură că o suprafață Kähler biextremală și ortotorică este slab autoduală.

În general, tensorul de curbura al unei varietăți riemanniene de dimensiune mai mare sau egală cu 4 se descompune în trei părți, așa cum este prezentat în Anexa A. Astfel rezultă că întreaga informație despre curbura este conținută în curbura scalară, $scal$, forma Ricci primitivă, ρ_0 , și tensorul Weyl, W . În cazul dimensiunii 4, tensorul Weyl se descompune în partea sa autoduală, W^+ și antiautoduală, W^- , care, în cazul particular al suprafețelor Kähler ortotorice, după cum am văzut în Observația 6.3, sunt determinate de curbura scalară normalizată, s , și respectiv de curbura scalară conformă a structurii hermitiene (g, I) , κ , prin formulele:

$$(6.10) \quad W^+ = \frac{3}{4}s\omega \otimes_0 \omega,$$

$$(6.11) \quad W^- = \frac{3}{4}\kappa\omega_I \otimes_0 \omega_I,$$

de unde rezultă că pentru suprafețele Kähler ortotorice tensorul de curbura este complet determinat de curbura scalară, de forma Ricci fără urmă și de curbura scalară conformă a structurii hermitiene (g, I) . Următoarea lemă ne dă formulele pentru aceste mărimi, pornind de la forma explicită a structurii unei suprafețe Kähler ortotorice, dată de (6.1)-(6.4):

Lema 6.1. *Pentru orice suprafață Kähler ortotorică (M, g, J, ω) , ρ_0 este un multiplu μ al formei Kähler ω_I a structurii hermitiene (g, I) și μ, s, κ sunt dați de:*

$$(6.12) \quad \mu = \frac{F'(\xi) - G'(\eta)}{2(\xi - \eta)^2} - \frac{F''(\xi) + G''(\eta)}{4(\xi - \eta)},$$

$$(6.13) \quad s = -\frac{F''(\xi) - G''(\eta)}{6(\xi - \eta)},$$

$$(6.14) \quad \kappa = -\frac{F''(\xi) - G''(\eta)}{6(\xi - \eta)} + \frac{F'(\xi) + G'(\eta)}{(\xi - \eta)^2} - \frac{F(\xi) - G(\eta)}{(\xi - \eta)^3}.$$

În particular, pe mulțimea deschisă a lui M , pe care μ nu se anulează, structura aproape complexă antiautoduală definită de ρ_0 este egală cu I .

Demonstrație. Din (6.4) rezultă că forma volum a metricii g este dată de formula următoare:

$$vol_g = \frac{1}{2}\omega \wedge \omega = -(\xi - \eta)d\xi \wedge d\eta \wedge dt \wedge dz.$$

Dacă notăm $vol_0 = dt \wedge Jdt \wedge dz \wedge Jdz$, rezultă că forma Ricci este dată de:

$$\rho = -\frac{1}{2}dJd \log(vol_g/vol_0).$$

Calculăm vol_0 folosind definiția structurii complexe J dată de (6.2):

$$\begin{aligned} vol_0 &= dt \wedge \left(-\frac{\xi d\xi}{F(\xi)} - \frac{\eta d\eta}{G(\eta)} \right) \wedge dz \wedge \left(\frac{d\xi}{F(\xi)} + \frac{d\eta}{G(\eta)} \right) \\ &= \frac{\xi - \eta}{F(\xi)G(\eta)} d\xi \wedge d\eta \wedge dt \wedge dz, \end{aligned}$$

de unde rezultă $vol_g/vol_0 = -F(\xi)G(\eta)$, ceea ce implică:

$$(6.15) \quad \rho = -\frac{1}{2}dJd \log |F(\xi)| - \frac{1}{2}dJd \log |G(\eta)|.$$

Calculăm pe rând cei doi termeni pentru a determina forma Ricci.

$$\begin{aligned} dJd \log |F(\xi)| &= dJ \left(\frac{F'(\xi)}{F(\xi)} d\xi \right) = d \left(\frac{F'(\xi)}{\xi - \eta} (dt + \eta dz) \right) \\ &= \left(\frac{F''(\xi)(\xi - \eta) - F'(\xi)}{(\xi - \eta)^2} d\xi + \frac{F'(\xi)}{(\xi - \eta)^2} d\eta \right) \wedge (dt + \eta dz) \\ &\quad + \frac{F'(\xi)}{\xi - \eta} d\eta \wedge dz \\ &= \frac{F''(\xi)}{\xi - \eta} d\xi \wedge (dt + \eta dz) - \frac{F'(\xi)}{(\xi - \eta)^2} d\xi \wedge (dt + \eta dz) \\ &\quad + \frac{F'(\xi)}{(\xi - \eta)^2} d\eta \wedge (dt + \xi dz) \\ &= \frac{F''(\xi)}{\xi - \eta} d\xi \wedge (dt + \eta dz) - \frac{F'(\xi)}{(\xi - \eta)^2} \omega_I. \end{aligned}$$

Analog obținem:

$$dJd \log |G(\eta)| = \frac{G''(\eta)}{\eta - \xi} d\eta \wedge (dt + \xi dz) + \frac{G'(\eta)}{(\eta - \xi)^2} \omega_I.$$

Înlocuind ultimile două relații în (6.15) rezultă:

$$\rho = \left[\frac{F'(\xi) - G'(\eta)}{2(\xi - \eta)^2} - \frac{F''(\xi) + G''(\eta)}{4(\xi - \eta)} \right] \omega_I + \frac{3}{2} \left[-\frac{F''(\xi) - G''(\eta)}{6(\xi - \eta)} \right] \omega,$$

de unde, deoarece ω_I este fără urmă, rezultă că primul termen este ρ_0 și astfel obținem expresiile din enunț pentru μ și s .

Reamintim că am definit curbura scalară conformă a structurii hermitiene (g, I) în (4.8) ca fiind: $\kappa = s + \delta\theta - |\theta|^2$, unde θ este forma Lee, care în acest caz este dată, conform (6.8), de: $\theta = -d \log |\xi - \eta|$.

Pentru această expresie a formei Lee calculăm în continuare $|\theta|^2$ și $\delta\theta$.

$$(6.16) \quad \begin{aligned} |\theta|^2 &= \frac{1}{(\xi - \eta)^2} |d\xi - d\eta|^2 = \frac{1}{(\xi - \eta)^2} (|d\xi|^2 + |d\eta|^2) \\ &= \frac{F(\xi) - G(\eta)}{(\xi - \eta)^3}. \end{aligned}$$

Notând tot cu g metrica indusă pe spațiul cotangent de metrica g definită de (6.1), am folosit pentru a obține ultima egalitate de mai sus faptul că, pentru această definiție a metricii g , 1-formele $d\xi$ și $d\eta$ sunt perpendiculare: $g(d\xi, d\eta) = 0$ și au normele: $|d\xi|^2 = g(d\xi, d\xi) = \frac{F(\xi)}{\xi - \eta}$, $|d\eta|^2 = g(d\eta, d\eta) = \frac{G(\eta)}{\eta - \xi}$.

$$(6.17) \quad \delta\theta = -\delta \left(\frac{1}{\xi - \eta} d\xi - \frac{1}{\xi - \eta} d\eta \right) = -\frac{\Delta(\xi - \eta)}{\xi - \eta}.$$

Folosind pentru laplacianul unei funcții reale f definită pe o varietate Kähler formula (2.8), obținem:

$$(6.18) \quad \begin{aligned} \Delta\xi &= -\langle dJd\xi, \omega \rangle = -\langle d \left(\frac{F(\xi)}{\xi - \eta} (dt + \eta dz) \right), \omega \rangle \\ &= -\langle \frac{F'(\xi)}{\xi - \eta} d\xi \wedge (dt + \eta dz) - \frac{F(\xi)}{(\xi - \eta)^2} \omega_I, \omega \rangle \\ &= -\langle \frac{F'(\xi)}{2(\xi - \eta)} (\omega + \omega_I) - \frac{F(\xi)}{(\xi - \eta)^2} \omega_I, \omega \rangle \\ &= -\frac{F'(\xi)}{2(\xi - \eta)} \langle \omega, \omega \rangle = -\frac{F'(\xi)}{\xi - \eta}. \end{aligned}$$

Penultima egalitate rezultă din faptul că ω_I este antiautoduală, conform Observației 6.2, iar ω este autoduală, deci sunt perpendiculare în raport cu produsul scalar indus de g pe spațiul 2-formelor: $\langle \omega_I, \omega \rangle = 0$. Pe de altă parte, am folosit $d\xi \wedge (dt + \eta dz) = \frac{1}{2}(\omega + \omega_I)$, relație care rezultă direct din definiția formelor ω și ω_I . Analog se obține:

$$\Delta\eta = -\frac{G'(\eta)}{\eta - \xi},$$

de unde, înlocuind în (6.17) rezultă:

$$(6.19) \quad \delta\theta = \frac{F'(\xi) + G'(\eta)}{(\xi - \eta)^2}.$$

Înlocuind (6.16), (6.19) și formula obținută pentru s în definiția curburii scalare conforme κ rezultă:

$$\kappa = -\frac{F''(\xi) - G''(\eta)}{6(\xi - \eta)} + \frac{F'(\xi) + G'(\eta)}{(\xi - \eta)^2} - \frac{F(\xi) - G(\eta)}{(\xi - \eta)^3}.$$

□

Cu ajutorul acestei leme putem stabili acum care este forma particulară pe care o iau în cazul suprafețelor Kähler ortotorice extremale funcțiile F și G , care descriu structura locală a unei suprafețe Kähler ortotorice prin formulele (6.1)-(6.4).

Propozitia 6.4. *O suprafață Kähler ortotorică M este extremală dacă și numai dacă F și G sunt de forma:*

$$(6.20) \quad F(x) = kx^4 + lx^3 + Ax^2 + B_1x + C_1,$$

$$(6.21) \quad G(x) = kx^4 + lx^3 + Ax^2 + B_2x + C_2,$$

unde k, l, A, B_i și C_i sunt constante reale. În acest caz, curbura scalară (normalizată) este dată de:

$$(6.22) \quad s = -2k(\xi + \eta) - l,$$

iar $(\bar{g} = (\xi - \eta)^{-2}g, I)$ este de asemenea o metrică Kähler extremală. În plus, M este:

- Bach-plată dacă și numai dacă $4k(C_1 - C_2) = (B_1 - B_2)l$;
- de curbura scalară constantă dacă și numai dacă $k = 0$;
- de curbura scalară nulă (i.e. antiautoduală) dacă și numai dacă $k = l = 0$.

Demonstrație. Fie M o suprafață Kähler ortotorică extremală, a cărei structură locală o putem presupune dată de formulele (6.1)-(6.4). Din definiția suprafeței extremale avem că s , curbura scalară, este potențial de olomorfie, ceea ce, conform Observației 2.1, este echivalent cu faptul că $J \text{ grad } s$ este câmp Killing. Din lema precedentă știm că s este o funcție care depinde de variabilele ξ și η , cf. (6.13), de unde, folosind definiția structurii complexe J dată de (6.2), rezultă că $J \text{ grad } s$ aparține spațiului generat de câmpurile Killing $K_1 = \frac{\partial}{\partial t}$ și $K_2 = \frac{\partial}{\partial z}$ și comută cu ele: $[J \text{ grad } s, K_1] = [J \text{ grad } s, K_2] = 0$, deoarece funcțiile coordonate ale câmpului $J \text{ grad } s$ depind numai de variabilele ξ și η . În general, o combinație liniară de câmpuri Killing este câmp Killing dacă și numai dacă coeficienții combinației sunt funcții constante, după cum am arătat în Observația 2.1. Astfel, rezultă că $J \text{ grad } s$ este o combinație cu coeficienți constanți a câmpurilor K_1 și K_2 , ceea ce, ținând cont de forma câmpurilor Killing: $K_1 = J \text{ grad}(\xi + \eta)$ și $K_2 = J \text{ grad}(\xi\eta)$ (aceste egalități au fost arătate la sfârșitul demonstrației Propoziției 6.2), este echivalent cu faptul că $\text{grad } s$ este o combinație cu coeficienți constanți a câmpurilor $\text{grad}(\xi + \eta)$ și $\text{grad}(\xi\eta)$, adică s este de forma:

$$s = a(\xi + \eta) + b\xi\eta + c,$$

unde a, b și c sunt constante. Din (6.13) rezultă:

$$F'''(\xi) - G'''(\eta) = -6a(\xi^2 - \eta^2) - 6ab\xi\eta(\xi - \eta) - 6c(\xi - \eta),$$

ceea ce implică că F și G sunt polinoame de grad cel mult 4 și au coeficienții primilor trei termeni de grad maxim egali, adică obținem

(6.20) și (6.21), de unde rezultă imediat din (6.13) că $s = -2k(\xi + \eta) - l$. Folosind formula dată de (2.10) pentru 2-forma antiautoduală asociată tensorului Bach al unei suprafețe Kähler ortotorice extremale, vom arăta că:

$$(6.23) \quad \tilde{B} = \frac{4k(C_1 - C_2) - (B_1 - B_2)l}{2(\xi - \eta)^2} \omega_I,$$

de unde rezultă echivalența din enunț pentru suprafețe Kähler ortotorice extremale Bach-plate, precum și faptul că B este I -invariant, ceea ce, conform Propoziției 2.6, implică faptul că și metrica Kähler (\bar{g}, I) este extremală.

Pentru a finaliza demonstrația trebuie să arătăm formula anunțată pentru \tilde{B} și anume (6.23). Conform (2.10) avem:

$$\tilde{B} = (dJds)_0 + s\rho_0,$$

ceea ce, conform Lemei 6.1, este echivalent cu:

$$(6.24) \quad \tilde{B} = (dJds)_0 + s\mu\omega_I.$$

Din (6.13) rezultă: $ds = -2k(\xi + \eta)$, deci $(dJds)_0 = -2k(dJd\xi + dJd\eta)_0$. Pe de altă parte, în (6.18), am obținut în particular următoarea expresie pentru $dJd\xi$:

$$dJd\xi = \frac{F'(\xi)}{2(\xi - \eta)}\omega + \left[\frac{F'(\xi)}{2(\xi - \eta)} - \frac{F(\xi)}{(\xi - \eta)^2} \right] \omega_I.$$

Analog obținem:

$$dJd\eta = \frac{G'(\eta)}{2(\eta - \xi)}\omega + \left[\frac{G'(\eta)}{2(\xi - \eta)} + \frac{G(\eta)}{(\xi - \eta)^2} \right] \omega_I,$$

de unde, datorită faptului că ω_I este antiautoduală (cf. Observația 6.2), adică fără urmă și J -invariantă, rezultă:

$$(dJds)_0 = -2k \left(\frac{F'(\xi) + G'(\eta)}{2(\xi - \eta)} - \frac{F(\xi) - G(\eta)}{(\xi - \eta)^2} \right) \omega_I.$$

Înlocuind această formulă și expresia coeficientului μ dată de (6.12) în (6.24) obținem printr-un calcul direct formula (6.23). \square

Observația 6.5. Pentru $k \neq 0$, Propoziția 6.4 ne dă exemple de suprafețe Kähler extremale care nu au curbura scalară constantă.

Pentru $k \neq 0$ și $4(C_1 - C_2) = (B_1 - B_2)l/k$ se obțin exemple de suprafețe Kähler Bach-plate, a căror curbura scalară este neconstantă. Aceste metrice nu sunt antiautoduale (conform formulei (6.10) pentru W^+ pe suprafețe Kähler ortotorice), iar pentru $B_1 \neq B_2$ nu sunt nici autoduale (conform Propoziției 6.5 și a faptului că orice suprafață Kähler autoduală, fiind în particular slab autoduală, este biextremală). Conform Propoziției 2.7 metrica $\tilde{g} = (2k(\xi + \eta) + l)^{-2}g$, care este definită pe mulțimea deschisă unde $2k(\xi + \eta) + l \neq 0$, este Einstein, iar structura

(\tilde{g}, J) este hermitiană non-Kähler ($d(s^{-2}\omega) = -2s^{-3}ds \wedge \omega \neq 0$, pentru că s nu este constantă).

În continuare vedem ce formă particulară iau în cazul suprafețelor Kähler ortotorice biextremale polinoamele F și G obținute în Propoziția 6.4. Va rezulta în particular și descrierea locală explicită pentru suprafețele Kähler slab autoduale, ale căror câmpuri Killing asociate sunt liniar independente, deoarece, conform Propoziției 5.1 și echivalenței stabilite în Teorema 6.1, acestea sunt suprafețe Kähler ortotorice biextremale. De fapt, din propoziția următoare, datorită formei explicite a structurii Kähler, va rezulta că este adevărat și un fel de reciprocă: o suprafață Kähler ortotorică biextremală este slab autoduală.

Propoziția 6.5. *O suprafață Kähler ortotorică M este biextremală dacă și numai dacă F și G sunt de forma:*

$$(6.25) \quad F(x) = kx^4 + lx^3 + Ax^2 + Bx + C_1,$$

$$(6.26) \quad G(x) = kx^4 + lx^3 + Ax^2 + Bx + C_2.$$

În acest caz forma Ricci este dată de:

$$\rho = -2k\varphi - \frac{3}{2}l\omega,$$

unde φ este 2-forma hamiltoniană a structurii ortotorice dată de (6.9): $\varphi = \frac{1}{2}(\xi - \eta)\omega_I + \frac{3}{2}(\xi + \eta)\omega$. Deci M este slab autoduală și este:

- autoduală dacă și numai dacă $C_1 = C_2$;
- Kähler -Einstein dacă și numai dacă $k = 0$;
- Ricci-plată dacă și numai dacă $k = l = 0$.

Demonstrație. Deoarece o suprafață biextremală este în particular extremală, putem aplica Propoziția 6.4 și obținem că forma structurii Kähler ortotorice extremale este dată de polinoamele F și G .⁴¹ În continuare impunem cealaltă condiție din definiția unei metrici Kähler biextremale și anume ca pfaffianul formei Ricci normalizate să fie potențial de olomorfie. Reamintim că forma Ricci normalizată este dată de formula: $\tilde{\rho} = \frac{1}{2}\rho_0 + \frac{1}{4}s\omega$ și, conform (4.12), pfaffianul ei este:

$$(6.27) \quad p = \frac{1}{4}s^2 - \frac{1}{2}|\rho_0|^2.$$

Calculăm p folosind formulele din Lema 6.1, care sunt adevărate pentru orice suprafață Kähler ortotorică:

$$(6.28) \quad \mu = -k(\xi - \eta) + \frac{B_1 - B_2}{2(\xi - \eta)^2},$$

de unde rezultă:

$$|\rho_0|^2 = |\mu\omega_I|^2 = 2 \left[-k(\xi - \eta) + \frac{B_1 - B_2}{2(\xi - \eta)^2} \right].$$

⁴¹Păstrăm aici notațiile introduse în demonstrația Propoziției 6.4.

Înlocuind această formulă și formula pentru s dată de (6.22) în (6.27), obținem:

$$(6.29) \quad p = 4k^2\xi\eta + kl(\xi + \eta) + \frac{l^2}{4} + k\frac{B_1 - B_2}{\xi - \eta} - \frac{(B_1 - B_2)^2}{4(\xi - \eta)^4}.$$

Același argument folosit în demonstrația Propoziției 6.4 pentru curbura scalară s , ne spune că p este potențial de olomorfe dacă și numai dacă există constantele reale a , b și c astfel încât $p = a(\xi + \eta) + b\xi\eta + c$, ceea ce, conform formulei (6.29), este echivalent cu $B_1 = B_2$, de unde rezultă forma din enunț a polinoamelor F și G . Din condiția $B_1 = B_2$ și (6.28) rezultă $\mu = -k(\xi - \eta)$, deci $\rho_0 = \mu\omega_I = -k(\xi - \eta)\omega_I$. Folosind această expresie obținută pentru ρ_0 și formula lui s dată de (6.22), obținem:

$$\rho = \rho_0 + \frac{3}{2}s\omega = -k(\xi - \eta)\omega_I + \frac{3}{2}[-2k(\xi + \eta) - l]\omega = -2k\varphi - \frac{3}{2}l\omega,$$

unde φ este 2-forma hamiltoniană asociată structurii ortotorice, conform Teoremei 6.1, și dată de (6.9): $\varphi = \frac{1}{2}(\xi - \eta)\omega_I + \frac{3}{2}(\xi + \eta)\omega$. Cum φ este 2-formă hamiltoniană, iar adăugarea unui multiplu al formei Kähler ω nu modifică această proprietate, rezultă că și forma Ricci ρ este 2-formă hamiltoniană, deci ρ_0 este 2-formă twistor și, conform Propoziției 4.2, M este slab autoduală.

Condiția de autodualitate, $W^- = 0$, este echivalentă cu anularea curburii scalare conforme, κ , cf. (6.11). Înlocuind în formula lui κ dată de (6.14) forma particulară pe care am obținut-o pentru polinoamele F și G , avem:

$$\kappa = -\frac{C_1 - C_2}{(\xi - \eta)^3},$$

deci M este autoduală dacă și numai dacă $C_1 = C_2$.

M este Einstein dacă și numai dacă $\rho_0 = 0$, ceea ce este echivalent cu anularea coeficientului k (deoarece am văzut că forma Ricci fără urmă este dată de formula: $\rho_0 = -k(\xi - \eta)\omega_I$).

Cum forma Ricci este $\rho = -2k\varphi - \frac{3}{2}l\omega$, rezultă și ultima echivalență din enunț: M este Ricci-plată dacă și numai dacă $k = l = 0$. \square

Observația 6.6. Pentru $k \neq 0$, printr-o schimbare afină a coordonatelor ξ și η , putem presupune $k = -\frac{1}{2}$ și $l = 0$. În acest caz $\rho = \varphi$, deci reducerea ortotorică este definită de forma Ricci. Însă nu orice suprafață Kähler slab autoduală poate fi adusă la forma ortotorică; de exemplu metricile Kähler slab autoduale care aparțin familiei de metrici extreme de coomogenitate 1 considerate de Calabi (cf. Anexa B) nu sunt în general ortotorice, deoarece K_1 și K_2 sunt coliniare⁴².

Pe de altă parte, exemplele din Propoziția 6.5 în care $k = 0$ arată că între metricile Kähler-Einstein (care sunt slab autoduale și au câmpurile Killing asociate identic nule) există unele care pot fi aduse la forma

⁴²Acest caz este studiat în secțiunea următoare, 6.2.

ortotorică, deoarece, chiar dacă ρ nu definește o reducere ortotorică, există o altă 2-formă hamiltoniană și anume $\varphi = \frac{1}{2}(\xi - \eta)\omega_I + \frac{3}{2}(\xi + \eta)\omega$.

Punând laolaltă rezultatele deja stabilite pentru suprafețele Kähler slab autoduale, putem enunța următoarea teoremă, care ne dă forma locală explicită a acestora, în cazul în care câmpurile Killing asociate sunt liniar independente:

Teorema 6.2. *Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler slab autoduală. Notăm cu $s, \lambda, p = ((s/2) + \lambda)((s/2) - \lambda)$, curbura scalară (normalizată), valoarea proprie pozitivă a tensorului Ricci fără urmă, Ric_0 și respectiv pfaffianul tensorului Ricci normalizat. Atunci:*

- (1) $K_1 = J \text{ grad } s$ și $K_2 = J \text{ grad } p$ sunt câmpuri vectoriale Killing care comută și, pe orice submulțime deschisă simplu conexă pe care K_1 și K_2 sunt liniar independente, funcțiile $\xi = (s/2) + \lambda$, $\eta = (s/2) - \lambda$, t, z (unde $K_1 = \frac{\partial}{\partial t}$ și $K_2 = \frac{\partial}{\partial z}$) formează un sistem de coordonate global definit față de care structura Kähler (g, J, ω) este:

$$(6.30) \quad g = (\xi - \eta) \left(\frac{d\xi^2}{F(\xi)} - \frac{d\eta^2}{G(\eta)} \right) + \frac{1}{\xi - \eta} (F(\xi)(dt + \eta dz)^2 - G(\eta)(dt + \xi dz)^2),$$

$$(6.31) \quad Jd\xi = \frac{F(\xi)}{\xi - \eta}(dt + \eta dz), \quad Jdt = -\frac{\xi d\xi}{F(\xi)} - \frac{\eta d\eta}{G(\eta)},$$

$$(6.32) \quad Jd\eta = \frac{G(\eta)}{\eta - \xi}(dt + \xi dz), \quad Jdz = \frac{d\xi}{F(\xi)} + \frac{d\eta}{G(\eta)},$$

$$(6.33) \quad \omega = d\xi \wedge (dt + \eta dz) + d\eta \wedge (dt + \xi dz),$$

unde F și G sunt polinoamele următoare:

$$(6.34) \quad F(x) = kx^4 + lx^3 + Ax^2 + Bx + C_1,$$

$$(6.35) \quad G(x) = kx^4 + lx^3 + Ax^2 + Bx + C_2.$$

- (2) *Reciproc, orice structură aproape Kähler (g, J, ω) descrisă de (6.30)-(6.33) este Kähler slab autoduală cu:*

$$s = -2k(\xi + \eta) - l, \quad p = 4k^2\xi\eta + kl(\xi + \eta) + \frac{l^2}{4},$$

astfel încât $K_1 = \partial/\partial t$ și $K_2 = \partial/\partial z$.

- (3) *Structura Kähler descrisă de (6.30)-(6.33) este autoduală dacă și numai dacă $C_1 = C_2$.*

6.2. Cazul II: K_1 și K_2 liniar dependente. Această secțiune cuprinde clasificarea suprafețelor Kähler slab autoduale în cazul în care câmpurile Killing asociate⁴³, $K_1 = J \operatorname{grad} s$ și $K_2 = J \operatorname{grad} p$, sunt dependente, dar nu ambele identic nule. Aceasta este echivalent cu faptul că funcțiile s și p sunt dependente și curbura scalară nu este constantă.

La fel ca în secțiunea anterioară (unde am văzut clasificarea în cazul în care s și p sunt independente), vom analiza mai întâi cazul mai general al unei suprafețe Kähler (M, g, J, ω) ce admite o 2-formă hamiltoniană $\varphi = \varphi_0 + \frac{3}{2}\sigma\omega$, astfel încât câmpurile Killing asociate sunt dependente, dar nu ambele identic nule⁴⁴, *i.e.* $K_1 := J \operatorname{grad} \sigma \neq 0$ și $K_2 := J \operatorname{grad} \pi = bK_1$, unde π este pfaffianul formei $\tilde{\varphi} := \frac{1}{2}\varphi_0 + \frac{1}{4}\sigma\omega$ și b este în mod necesar o constantă⁴⁵.

Teoria generală a suprafețelor Kähler cu o 2-formă hamiltoniană descrisă în secțiunea 4 se aplică și în acest caz. În particular, deoarece K_1 nu se anulează nicăieri, putem scrie ca și înainte $\sigma = \xi + \eta$ și $\pi = \xi\eta$ pentru urma și pfaffianul formei $\tilde{\varphi}$, iar din Teorema 4.2 rezultă că $d\xi$ și $d\eta$ sunt ortogonale⁴⁶.

Pe de altă parte, construcțiile din secțiunea 6.1 nu mai sunt valabile, deoarece K_1 și K_2 nu mai sunt independente: $K_2 = bK_1$, sau, echivalent, π este o funcție afină de σ : $\pi = b\sigma + c$ (b și c sunt constante reale), deci ξ și η nu mai sunt funcții independente și de aceea nu mai pot fi folosite drept coordonate (locale). Rezultă că 1-formele $d\xi$ și $d\eta$ sunt coliniare, dar am văzut că sunt și ortogonale, ceea ce înseamnă că una dintre ele este identic zero, adică fie ξ , fie η este constantă. Deoarece $\pi = \xi(\sigma - \xi) = \eta(\sigma - \eta)$, rezultă că această constantă este constanta b de mai sus, astfel încât avem: $\pi = b(\sigma - b)$ și $\lambda := \frac{1}{2}(\xi - \eta) = \pm\frac{1}{2}(\sigma - 2b)$.

Arătăm că endomorfismul $-\varphi_0 \circ J$ are vectorul propriu K_1 , corespunzător valorii proprii λ , *i.e.* $-(\varphi_0 \circ J)(K_1) = \lambda K_1$. Din relațiile (4.20) și (4.21) obținute în demonstrația Teoremei 4.2 și din egalitatea $\lambda = \pm\frac{1}{2}(\sigma - 2b)$, rezultă $-(\varphi_0 \circ J)(d\sigma) = \lambda d\sigma$, de unde, deoarece

⁴³Păstrăm notațiile anterioare: s este curbura scalară normalizată și p este pfaffianul formei Ricci normalizate.

⁴⁴Conform demonstrației Corolarului 4.1, K_1 identic nul implică și K_2 identic nul, deci condiția ca ambele câmpuri Killing să nu fie identic nule este echivalentă cu faptul că unul dintre ele nu este identic nul, și anume K_1 . În aceste condiții (K_1 nu este identic nul), deoarece $K_1^{1,0} = K_1 - iJK_1$ este câmp vectorial olomorf (tot conform Corolarului 4.1), rezultă că, local, putem presupune câmpul vectorial K_1 nicăieri nul, adică fără puncte critice.

⁴⁵Deoarece câmpurile K_1 și K_2 sunt Killing, avem un caz particular al Observației 2.1, din care rezultă că funcția b trebuie să fie constantă.

⁴⁶Ipoteza din Teorema 4.2 care asigură ortogonalitatea dintre $d\xi$ și $d\eta$ este ca pe respectiva componentă conexă a varietății M , forma φ_0 să nu fie identic nulă. Această ipoteză este îndeplinită deoarece am presupus K_1 nicăieri nul: dacă prin absurd, φ_0 ar fi identic nulă, ar rezulta că σ este constantă, deci $K_1 = J \operatorname{grad} \sigma$ ar fi identic nul, contradicție.

$K_1 = J \text{ grad } \sigma$ și endomorfismul φ_0 comută⁴⁷ cu J , avem:

$$(6.36) \quad -(\varphi_0 \circ J)(K_1) = \lambda K_1.$$

Propoziția 4.1 ne asigură existența unei structuri conforme Kähler $(\lambda^{-2}g, I)$ pe orice suprafață Kähler care admite o 2-formă hamiltoniană φ astfel încât $\varphi_0 \neq 0$, condiție care am văzut că este adevărată în cazul $K_1 \neq 0$. Avem $\varphi_0 = \lambda\omega_I$, deci 2-forma φ_0 , văzută ca endomorfism al fibratului TM , se identifică cu λI și atunci relația (6.36) ne spune că $(I \circ J)(K_1) = -K_1$, de unde rezultă:

$$(6.37) \quad I(J(K_1)) = J(J(K_1)).$$

Proprietatea 2-formei φ_0 de a fi J -invariantă este echivalentă cu proprietatea endomorfismului asociat, λI , de a comuta cu J , deci din (6.37) rezultă și :

$$(6.38) \quad I(K_1) = J(K_1).$$

Fie X un câmp vectorial nenul care aparține distribuției perpendiculare pe K_1 și JK_1 : $X \in \langle K_1, JK_1 \rangle^\perp$ și pe care îl putem presupune unitar: $|X| = 1$. Din ortogonalitatea lui I și J față de metrica g rezultă că IX și JX sunt de asemenea vectori unitari care aparțin distribuției ortogonale pe K_1 și JK_1 , fiind în plus perpendiculari pe X . Deoarece distribuția $\langle K_1, JK_1 \rangle^\perp$ este 2-dimensională, rezultă două posibilități pentru IX : este fie egal cu JX , fie cu $-JX$. Dar, presupunând $IX = JX$, ar rezulta din ecuațiile (6.37)-(6.38) că $I = J$, ceea ce contrazice faptul că I induce orientarea opusă lui J (deoarece ω_I este antiautoduală). Deci pentru orice câmp X din $\langle K_1, JK_1 \rangle^\perp$ avem:

$$(6.39) \quad IX = -JX.$$

În concluzie, ecuațiile (6.37)-(6.39) ne dau următoarea caracterizare a structurii complexe antiautoduale I : I coincide cu J pe distribuția generată de K_1 și JK_1 și este egală cu $-J$ pe distribuția ortogonală. Astfel suntem conduși la definiția suprafețelor Kähler de tip Calabi (cf. [ACG03]), pe care le analizăm în continuare.

6.2.1. Suprafețe Kähler de tip Calabi.

Definiția 6.3. O suprafață Kähler (M, g, J, ω) se numește *de tip Calabi* dacă admite un câmp vectorial Killing hamiltonian nicăieri nul, K , astfel încât structura aproape hermitiană (g, I) – unde structura aproape complexă I coincide cu J pe distribuția generată de K și JK și este egală cu $-J$ pe distribuția ortogonală– este conformă Kähler .

⁴⁷Așa cum am observat și în demonstrația Teoremei 4.2, 2-forma φ_0 , care este J -invariantă și fără urmă, se identifică cu un endomorfism antisimetric al fibrării TM , care comută cu J .

În propoziția care urmează obținem descrierea locală explicită a suprafețelor Kähler de tip Calabi, care rezultă din forma explicită pentru metrici Kähler ce admit un câmp Killing hamiltonian găsită de C.R. LeBrun în [LB91].

Propoziția 6.6. *Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler de tip Calabi, al cărei câmp Killing este K . Atunci structura Kähler este dată local de:*

$$(6.40) \quad g = (az - b)g_\Sigma + w(z)dz^2 + w(z)^{-1}(dt + \alpha)^2,$$

$$(6.41) \quad \omega = (az - b)\omega_\Sigma + dz \wedge (dt + \alpha),$$

unde z este aplicația moment a câmpului Killing K , t este o funcție pe M cu proprietatea că $dt(K) = 1$, w este o funcție de o variabilă, g_Σ este o metrică pe varietatea 2-dimensională Σ cu forma volum ω_Σ , α este o 1-formă pe Σ cu $d\alpha = a\omega_\Sigma$, iar a și b sunt constante.

Reciproc, ecuațiile (6.40)-(6.41) definesc o structură Kähler de tip Calabi, al cărei câmp Killing este $K = \frac{\partial}{\partial t}$, pentru orice metrică g_Σ și pentru orice funcție strict pozitivă w .

Demonstrație. Demonstrația urmează descrierea dată de LeBrun în [LB91] pentru metricile Kähler care admit un câmp Killing hamiltonian. Fie (g, J, ω) o structură hermitiană, care admite câmpul Killing $K = J \text{grad } z$ real analitic (*i.e.* $\mathcal{L}_K J = 0$). Atunci $K - iJK$ este olomorf și câțul complex este local o suprafață riemanniană Σ . Introduscând coordonata olomorfa locală $x + iy$ pe Σ (folosind existența locală pe orice suprafață a coordonatelor izoterme), obținem:

$$(6.42) \quad g = f_1(dx^2 + dy^2) + f_2dz^2 + f_3(dt + \alpha)^2,$$

$$(6.43) \quad Jdx = dy, \quad Jdz = f_3(dt + \alpha),$$

$$(6.44) \quad \omega = f_1dx \wedge dy + dz \wedge (dt + \alpha),$$

unde $dt(K) = 1$ și α este o 1-formă invariantă cu $\alpha(K) = 0$. Arătăm că $f_3 = f_2^{-1}$ și toate funcțiile pozitive care apar, f_i , depind numai de variabilele x , y și z . Acestea rezultă din condiția impusă câmpului $K = J \text{grad } z$ de a fi Killing. Calculând în două moduri norma lui K , avem:

$$|K|^2 = g(J \text{grad } z, J \text{grad } z) = g(\text{grad } z, \text{grad } z) = \frac{1}{f_2^2} g\left(\frac{\partial}{\partial z}, \frac{\partial}{\partial z}\right) = \frac{1}{f_2},$$

$$|K|^2 = g(K, K) = f_3(dt + \alpha)^2(K, K) = f_3,$$

unde, pentru a obține ultima egalitate, am folosit $\alpha(K) = 0$ și $dt(K) = 1$. Rezultă astfel că funcția f_3 este inversa funcției f_2 . Din definiția derivatei Lie și din ipoteza $K = \frac{\partial}{\partial t}$ -câmp Killing avem:

$$0 = (\mathcal{L}_{\frac{\partial}{\partial t}} g)(X, Y) = \frac{\partial}{\partial t}(g(X, Y)) - g\left(\left[\frac{\partial}{\partial t}, X\right], Y\right) - g\left(X, \left[\frac{\partial}{\partial t}, Y\right]\right),$$

pentru orice două câmpuri vectoriale X și Y . Înlocuind $X = Y = \frac{\partial}{\partial x}$ în formula de mai sus, obținem: $0 = \frac{\partial}{\partial t}(g(\frac{\partial}{\partial x}, \frac{\partial}{\partial x})) = \frac{\partial}{\partial t}(f_1)$, de unde rezultă că funcția f_1 nu depinde de variabila t . Analog înlocuind $X = Y = \frac{\partial}{\partial y}$ rezultă că și funcția f_2 este constantă în raport cu variabila t . Notând $f_1 = e^u w$ și $f_2 = w$, ecuațiile (6.42)-(6.44) devin:

$$(6.45) \quad g = e^u w(dx^2 + dy^2) + w dz^2 + w^{-1}(dt + \alpha)^2,$$

$$(6.46) \quad Jdx = dy, \quad Jdz = w^{-1}(dt + \alpha),$$

$$(6.47) \quad \omega = e^u w dx \wedge dy + dz \wedge (dt + \alpha).$$

Structura hermitiană I din definiția unei suprafețe Kähler de tip Calabi (adică structura complexă I care este egală cu J pe distribuția generată de câmpurile K și JK și egală cu $-J$ pe distribuția ortogonală) este dată de:

$$Idx = -dy, \quad Idz = w^{-1}(dt + \alpha),$$

cu forma Kähler:

$$(6.48) \quad \omega_I = -e^u w dx \wedge dy + dz \wedge (dt + \alpha).$$

Vom impune acum condiția ca structurile (g, J, ω) și $(\bar{g} = \lambda^{-2}g, I, \bar{\omega} = \lambda^{-2}\omega_I)$ să fie Kähler pentru o funcție strict pozitivă λ .

$0 = d\omega = d(e^u w dx \wedge dy + dz \wedge (dt + \alpha)) = (e^u w)_z dz \wedge dx \wedge dy - dz \wedge d\alpha$, deci ω este închisă dacă și numai dacă avem:

$$(6.49) \quad (e^u w)_z dz \wedge dx \wedge dy = dz \wedge d\alpha.$$

Calculăm și diferențiala exterioară a formei $\bar{\omega}$:

$$\begin{aligned} d\bar{\omega} &= d[\lambda^{-2}(-e^u w dx \wedge dy + dz \wedge (dt + \alpha))] \\ &= -2\lambda^{-3}(\lambda_x dx + \lambda_y dy + \lambda_z dz + \lambda_t dt)[-e^u w dx \wedge dy + dz \wedge (dt + \alpha)] \\ &\quad + \lambda^{-2}[-(e^u w)_z dz \wedge dx \wedge dy - dz \wedge d\alpha] \\ &= -\lambda^{-3}[\lambda dz \wedge d\alpha + ((e^u w)_z \lambda - 2\lambda_z e^u w) dz \wedge dx \wedge dy \\ &\quad + 2\lambda_x dx \wedge dz \wedge (dt + \alpha) + 2\lambda_y dy \wedge dz \wedge (dt + \alpha) + 2\lambda_t dt \wedge \omega_I]. \end{aligned}$$

Înlocuind (6.49) în această formulă pentru $d\bar{\omega}$, rezultă că $\bar{\omega}$ este închisă dacă și numai dacă avem:

$$\begin{aligned} [(e^u w)_z \lambda - \lambda_z e^u w] dz \wedge dx \wedge dy + \lambda_x dx \wedge dz \wedge (dt + \alpha) \\ + \lambda_y dy \wedge dz \wedge (dt + \alpha) + \lambda_t dt \wedge \omega_I = 0, \end{aligned}$$

ceea ce este echivalent cu:

$$(6.50) \quad (e^u w)_z \lambda = \lambda_z e^u w, \quad \lambda_x = \lambda_y = \lambda_t = 0,$$

de unde rezultă că λ depinde numai de variabila z și $(e^u w \frac{1}{\lambda})_z = 0$, adică există o funcție $h = h(x, y)$ astfel încât $e^u w = h\lambda$. Din Propoziția 2.3 rezultă că structura complexă J este integrabilă dacă și numai dacă $d(\mathcal{C}^\infty(\Lambda^{1,0}M)) \subset \mathcal{C}^\infty(\Lambda^{2,0}M \oplus \Lambda^{1,1}M)$. Deoarece $\theta_1 = dx + iJdx =$

$dx + idy$ și $\theta = w(dz + iJdz) = wdz + i(dt + \alpha)$ formează o bază (locală) a spațiului $\mathcal{C}^\infty(\Lambda^{1,0}M)$ și θ_1 este închisă, condiția ca J să fie integrabilă este echivalentă cu faptul că $d\theta$ aparține idealului generat de $\{\theta_1, \theta\}$. Analog obținem că structura aproape complexă I este integrabilă dacă și numai dacă $d\theta$ aparține idealului generat de $\{\theta_2, \theta\}$, unde $\theta_2 = dx + iIdy = dx - idy$ este tot închisă și θ poate fi scrisă și sub forma: $\theta = w(dz + iIdz)$.

Deoarece 1-forma α este invariantă (i.e. $\mathcal{L}_{\frac{\partial}{\partial t}}\alpha = 0$), rezultă că $d\alpha(\frac{\partial}{\partial t}, \cdot)$ este zero, astfel:

$d\alpha(X, Y) = X(\alpha(Y)) - Y(\alpha(X)) - \alpha([X, Y]) = (\mathcal{L}_X\alpha)(Y) - \mathcal{L}_Y(\alpha(X))$, pentru orice câmpuri vectoriale X și Y ; dacă înlocuim $X = \frac{\partial}{\partial t}$ obținem:

$$d\alpha(\frac{\partial}{\partial t}, \cdot) = \left(\mathcal{L}_{\frac{\partial}{\partial t}}\alpha\right)(\cdot) - \mathcal{L}\left(\alpha\left(\frac{\partial}{\partial t}\right)\right) = 0,$$

unde, pentru ultima egalitate, am folosit invarianța formei α și anularea ei de-a lungul câmpului $K = \frac{\partial}{\partial t}$. De aici, înlocuind direct în expresia lui $d\theta$: $d\theta = d(wdz + i(dt + \alpha)) = w_x dx \wedge dz + w_y dy \wedge dz + id\alpha$, rezultă și $d\theta(\frac{\partial}{\partial t}, \cdot) = 0$. Folosind aceasta, condițiile echivalente pe care le-am obținut pentru ca structurile I și J să fie integrabile implică anularea formelor $d\theta \wedge (dx - idy)$ și $d\theta \wedge (dx + idy)$. Pe de altă parte, calculăm:

$$\begin{aligned} d\theta \wedge (dx - idy) &= (w_x dx \wedge dz + w_y dy \wedge dz + id\alpha) \wedge (dx - idy) \\ &= i[w_x dx \wedge dy \wedge dz + d\alpha \wedge dx] \\ &\quad + [w_y dx \wedge dy \wedge dz + d\alpha \wedge dy]. \end{aligned}$$

Deci $d\theta \wedge (dx - idy) = 0$ dacă și numai dacă $d\alpha \wedge dx = -w_x dy \wedge dz \wedge dx$ și $d\alpha \wedge dy = w_y dx \wedge dz \wedge dy$, ceea ce, datorită faptului că $d\alpha(\frac{\partial}{\partial t}, \cdot) = 0$, este echivalent cu $d\alpha\left(\frac{\partial}{\partial y}, \frac{\partial}{\partial z}\right) = -w_x$ și $d\alpha\left(\frac{\partial}{\partial x}, \frac{\partial}{\partial z}\right) = w_y$, adică avem:

$$(6.51) \quad d\alpha = -w_x dx \wedge dz + w_y dx \wedge dz + f dx \wedge dy,$$

unde f este o funcție arbitrară. Analog obținem că $d\theta \wedge (dx + idy)$ este zero dacă și numai dacă avem:

$$(6.52) \quad d\alpha = w_x dy \wedge dz - w_y dx \wedge dz + f dx \wedge dy.$$

Din (6.51) și (6.52) rezultă că I și J sunt integrabile dacă și numai dacă

$$(6.53) \quad w_x = w_y = 0 \quad \text{și} \quad d\alpha = f dx \wedge dy,$$

unde f depinde numai de variabilele x și y , deoarece $d\alpha$ este închisă și rezultă că funcția w , despre care știam că nu depinde de t , depinde numai de variabila z .

Punând laolaltă ecuațiile (6.49), (6.50) și (6.53), putem conchide că (M, g, J, ω) este o suprafață Kähler de tip Calabi având câmpul Killing K dacă și numai dacă $e^u w = h(x, y)\lambda(z)$, cu $d\alpha = h(x, y)\lambda_z dx \wedge dy$, unde $\lambda = az - b$ pentru două constante reale a, b , iar $w = w(z)$

și $h = h(x, y)$ sunt funcții strict pozitive. Înlocuind (6.53) în (6.49) rezultă $(e^u w)_z dz \wedge dx \wedge dy = f(x, y) dz \wedge dx \wedge dy$, deci $(e^u w)_z = f(x, y)$, de unde, folosind (6.50), rezultă $\lambda f(x, y) = e^u w \lambda_z = h(x, y) \lambda(z) \lambda_z$, deci $f(x, y) = h(x, y) \lambda_z$, ceea ce implică $d\alpha = f dx \wedge dy = h(x, y) \lambda_z dx \wedge dy$ și $\lambda_{zz} = 0$, adică λ este o funcție afină de z .

Folosind libertatea pe care o avem în alegerea lui t , putem presupune că α este o 1-formă pe suprafața Σ , în timp ce $g_\Sigma = h(x, y)(dx^2 + dy^2)$ este o metrică pe Σ cu forma Kähler $\omega_\Sigma = h(x, y) dz \wedge dy$ și astfel rezultă că structura Kähler de tip Calabi (g, J, ω) este dată de formulele (6.40)-(6.41):

$$\begin{aligned} g &= e^u w (dx^2 + dy^2) + w dz^2 + w^{-1} (dt + \alpha)^2 \\ &= (az - b) g_\Sigma + w(z) dz^2 + w(z)^{-1} (dt + \alpha)^2, \\ \omega &= e^u w dx \wedge dy + dz \wedge (dt + \alpha) \\ &= (az - b) \omega_\Sigma + dz \wedge (dt + \alpha). \end{aligned}$$

Reciproc, aceste ecuații definesc o structură Kähler și se verifică prin calcul direct că admite câmpul Killing $K := \frac{\partial}{\partial t}$, iar structura aproape hermitiană (g, I) , asociată acestui câmp Killing ca în definiția unei suprafețe Kähler de tip Calabi, este conformă Kähler cu (g, J) (mai precis $((az - b)^{-2} g, I)$ este o structură Kähler), rezultând astfel că suprafața este de tip Calabi, pentru orice metrică g și orice funcție strict pozitivă w . \square

Observația 6.7. Propoziția 6.6 arată că metricile Kähler de tip Calabi sunt local de același tip cu cele construite de Calabi în [Cal82] (*cf.* Anexa B) pe suprafețele riglate obținute prin completarea cu o secțiune de la infinit a spațiului total al unui fibrat olomorf în drepte, L , peste o suprafață riemanniană. Pe aceste varietăți construite de Calabi, câmpul Killing K este câmpul vectorial indus de acțiunea naturală a lui S^1 pe fibrele lui L și completat cu valoarea 0 de-a lungul secțiunii de la infinit (se observă că acest câmp se anulează numai pe secțiunea nulă și pe cea de la infinit). Pe aceste varietăți forma Kähler este:

$$\omega = \omega_\Sigma + dJdf,$$

pentru o funcție f cu norma fibrei r . Deoarece $-dJd \log r$ este curbura fibratului olomorf în drepte L , care este bazică, rezultă că aplicația moment, z , a câmpului K este tot o funcție de r . Deci, local, putem privi pe f ca o funcție de z , astfel încât, dacă scriem $Jdz = w^{-1}(dt + \alpha)$, unde $dt(K) = 1$ și 1-forma α este bazică, avem:

$$dJdf = \left(\frac{f'(z)}{w(z)} \right)_z dz \wedge (dt + \alpha) + \frac{f'(z)}{w(z)} d\alpha.$$

De aceea, considerând, fără a restrânge generalitatea, $b = -1$ în Propoziția 6.6, avem: $f'(z) = zw(z)$.

6.2.2. *Legătura dintre suprafețele Kähler de tip Calabi și cele care admit o 2-formă hamiltoniană.* Așa cum am văzut la începutul secțiunii 6.2, definiția suprafețelor Kähler de tip Calabi a fost motivată de caracterizarea obținută pentru structura complexă antiautoduală I asociată unei suprafețe Kähler ce admite o 2-formă hamiltoniană, ale cărei câmpuri Killing hamiltoniene asociate sunt dependente, dar nu ambele nule. Astfel, rezultă direct din definiție, că acestea sunt un exemplu de suprafețe Kähler de tip Calabi. În continuare, observăm că, exceptând cazul produselor Kähler locale de suprafețe riemanniene, acestea sunt de fapt singurele suprafețe Kähler de tip Calabi.

Teorema 6.3. *O suprafață Kähler este de tip Calabi dacă și numai dacă:*

- (i) *este local produsul Kähler a două suprafețe Riemann, dintre care una admite un câmp vectorial Killing;*
sau
- (ii) *admite o 2-formă hamiltoniană ale cărei câmpuri Killing asociate sunt dependente, dar nu ambele nule.*

Structura Kähler este atunci dată explicit de (6.40)-(6.41): în cazul (i) $a = 0$ și în cazul (ii) putem considera $a = 1$, $b = 0$, fără a restrânge generalitatea.

Demonstrație. Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler de tip Calabi, care admite câmpul Killing K și structura conformă Kähler (g, I) . Din Propoziția 6.6 rezultă că structura Kähler este dată de formulele (6.40)-(6.41). Considerăm următoarea 2-formă:

$$\varphi = (az - b)\omega_I + 3az\omega,$$

și arătăm că este hamiltoniană.

Deoarece ω_I este antiautoduală ((6.48) implică $\omega_I \wedge \omega_I = -\omega \wedge \omega$), adică J -invariantă și fără urmă, rezultă că $\varphi_0 = (az - b)\omega_I$ și φ este J -invariantă. Conform notațiilor pe care le-am folosit pentru 2-forme⁴⁸ avem: $\sigma = 2az$, $\lambda = az - b$, $\xi = 2az - b$ și $\eta = b$. Deci $\varphi_0 = (az - b)\omega_I$ și, conform Propoziției 4.1, rezultă că φ_0 este 2-formă twistor (deoarece structura aproape hermitiană $(\lambda^{-2}g, I)$ este Kähler, după cum am arătat în demonstrația Teoremei 6.6).

Pentru ca φ să rezulte hamiltoniană trebuie să mai verificăm că este închisă. Aceasta rezultă din următorul calcul în care am folosit faptul

⁴⁸Reamintim că unei 2-forme J -invariante $\varphi = \varphi_0 + \frac{3}{2}\sigma\omega$, i-am asociat 2-forma normalizată $\tilde{\varphi} := \frac{1}{2}\varphi_0 + \frac{1}{4}\sigma\omega$, iar partea ei fără urmă se poate scrie: $\varphi_0 = \lambda\omega_I$, unde $\lambda = |\varphi_0|/\sqrt{2}$. Am mai introdus și notațiile: $\sigma = \xi + \eta$ și $\pi = \xi\eta$, unde $\pi = \frac{\sigma^2}{4} - \lambda^2$ este pfaffianul formei $\tilde{\varphi}$.

că atât ω , cât și $\lambda^{-2}\omega_I$ sunt 2-forme închise:

$$\begin{aligned} d\varphi &= d(\lambda\omega_I + 3az\omega) = d(\lambda^3\lambda^{-2}\omega_I) + 3adz \wedge \omega \\ &= 3d\lambda \wedge \omega_I + 3adz \wedge \omega = 3adz \wedge (\omega_I + \omega) \\ &= 6adz \wedge dz \wedge (dt + \alpha) = 0. \end{aligned}$$

Câmpurile Killing hamiltoniene asociate 2-formei φ sunt: $K_1 = J \text{ grad } \sigma = 2aJ \text{ grad } z$ și $K_2 = J \text{ grad } \pi = 2abJ \text{ grad } z$. Avem două cazuri, după cum constanta a este sau nu zero.

Dacă a este zero, atunci ambele câmpuri sunt identic nule și formulele (6.40)-(6.41), care ne dau structura locală, devin:

$$\begin{aligned} g &= -bg_\Sigma + w(z)dz^2 + w(z)^{-1}(dt + \alpha)^2, \\ \omega &= -b\omega_\Sigma + dz \wedge (dt + \alpha), \end{aligned}$$

unde α este închisă (deoarece $d\alpha = a\omega_\Sigma = 0$) și astfel obținem local un produs Kähler de suprafețe Riemann (cazul (i)).

Dacă $a \neq 0$, folosind libertatea de alegere pentru z , putem considera $a = 1$ și $b = 0$. Rezultă $K_1 = 2J \text{ grad } z$ și $K_2 = 0$, deci câmpurile Killing asociate 2-formei hamiltoniene φ sunt dependente, dar nu ambele nule (cazul (ii)). \square

6.2.3. Descrierea locală a suprafețelor Kähler slab autoduale pentru care câmpurile Killing hamiltoniene K_1 și K_2 sunt liniar dependente. La fel cum am procedat și în primul caz al clasificării suprafețelor Kähler slab autoduale, începem prin a calcula curbura unei suprafețe Kähler de tip Calabi, care nu este local un produs Kähler de suprafețe Riemann și după aceea, pe baza formulelor obținute, stabilim forma particulară pe care o iau (6.40)-(6.41) în cazul suprafețelor Kähler extremale, biextremale și slab autoduale.

Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler de tip Calabi, care nu este local un produs Kähler de suprafețe Riemann. Conform Propoziției 6.3, putem considera $a = 1$, $b = 0$ și notând⁴⁹ $w(z) = z/V(z)$, rezultă din (6.40)-(6.41) că structura Kähler este dată de:

$$(6.54) \quad g = zg_\Sigma + \frac{z}{V(z)}dz^2 + \frac{V(z)}{z}(dt + \alpha)^2,$$

$$(6.55) \quad \omega = z\omega_\Sigma + dz \wedge (dt + \alpha).$$

Folosind același argument ca pentru suprafețele ortotorice, rezultă că tensorul de curbura al unei suprafețe de tip Calabi este complet determinat de curbura scalară s a metricii g , de curbura scalară conformă κ a structurii hermitiene (g, I) și de partea fără urmă ρ_0 a formei Ricci a structurii (g, J) .

⁴⁹Această notație își va găsi justificarea după ce stabilim forma particulară a structurii Kähler pe suprafețele Kähler de tip Calabi extremale, unde V va fi un polinom.

Lema 6.2. Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler de tip Calabi, care nu este local produs Kähler de suprafețe Riemann și a cărei structură este dată de (6.54)-(6.55). Atunci ρ_0 este un multiplu μ al formei Kähler ω_I a structurii hermitiene (g, I) și μ, s, κ sunt date de:

$$(6.56) \quad \mu = -\frac{1}{4z} \left(s_\Sigma + \left(\frac{V_z}{z^2} \right)_z z^2 \right),$$

$$(6.57) \quad s = \frac{s_\Sigma - V_{zz}}{6z},$$

$$(6.58) \quad \kappa = \frac{1}{6z} \left(s_\Sigma - z^2 \left(z^2 \left(\frac{V}{z^4} \right)_z \right) \right),$$

unde s_Σ este curbura scalară a suprafeței riemanniene Σ . În particular, pe mulțimea deschisă a varietății M unde μ nu se anulează, structura aproape complexă antiautoduală determinată de ρ_0 este egală cu I .

Demonstrație. Forma Ricci este dată de formula $\rho = -\frac{1}{2}dJd \log \left| \frac{vol_g}{vol_0} \right|$, unde $vol_g = \frac{1}{2}\omega \wedge \omega$ și $vol_0 = dx \wedge Jdx \wedge dz \wedge Jdz$. Înlocuind în această formulă structura complexă J și forma ω date de (6.54)-(6.55), obținem:

$$\rho = -\frac{1}{2}dJd(h(x, y)V(z)),$$

unde $\omega_\Sigma = h(x, y)dx \wedge dy$, rezultând:

$$(6.59) \quad \rho = -\frac{1}{2}dJd \log h(x, y) - \frac{1}{2}dJd \log V = \rho_\Sigma - \frac{1}{2}dJd \log V.$$

Primul termen este: $\rho_\Sigma = \frac{1}{2}s_\Sigma\omega_\Sigma$, iar pe al doilea îl calculăm astfel:

$$(6.60) \quad \begin{aligned} dJd \log V &= d \left(\frac{V_z}{V} Jdz \right) = d \left(\frac{V_z}{z} (dt + \alpha) \right) \\ &= \frac{V_{zz}}{z} dz \wedge (dt + \alpha) + V_z \left(\frac{1}{z} d\alpha - \frac{1}{z^2} dz \wedge (dt + \alpha) \right) \\ &= \frac{V_{zz}}{2z} (\omega + \omega_I) + V_z \left(\frac{1}{z} \omega_\Sigma - \frac{1}{2z^2} (\omega + \omega_I) \right), \end{aligned}$$

de unde, înlocuind în (6.59) și folosind $\omega_\Sigma = \frac{\omega - \omega_I}{2z}$, obținem:

$$\begin{aligned} \rho &= \frac{1}{4z} s_\Sigma (\omega - \omega_I) - \frac{V_{zz}}{4z} (\omega + \omega_I) - V_z \left(\frac{1}{4z^2} (\omega - \omega_I) - \frac{1}{4z^2} (\omega + \omega_I) \right) \\ &= -\frac{1}{4z} \left(s_\Sigma + \left(\frac{V_z}{z^2} \right)_z z^2 \right) \omega_I + \frac{1}{4z} (s_\Sigma - V_{zz}) \omega. \end{aligned}$$

Deoarece ω_I este antiautoduală, rezultă că primul termen este ρ_0 și cum $\rho = \rho_0 + \frac{3}{2}s\omega$, obținem astfel formulele (6.56)-(6.57).

Pentru a calcula curbura scalară conformă κ a structurii hermitiene (g, I) , observăm că metrica conformă Kähler $(\bar{g} = z^{-2}g, I)$ este, conform Propoziției 6.6, de asemenea de tip Calabi cu:

$$\bar{z} = \frac{1}{z} \quad \text{\textit{și}} \quad \bar{V}(\bar{z}) = \bar{z}^4 V\left(\frac{1}{\bar{z}}\right) = \frac{V(z)}{z^4},$$

deoarece, introducând aceste notații pentru \bar{z} și $\bar{V}(\bar{z})$ în (6.40)-(6.41), avem:

$$\begin{aligned} \bar{g} &= \bar{z}g_\Sigma + \frac{\bar{z}}{\bar{V}(\bar{z})}d\bar{z}^2 + \frac{\bar{V}(\bar{z})}{\bar{z}}(dt + \alpha)^2, \\ \bar{\omega} &= z^{-2}\omega_I = -\bar{z}\omega_\Sigma - d\bar{z} \wedge (dt + \alpha). \end{aligned}$$

Pe suprafața Kähler de tip Calabi $(M, \bar{g} = z^{-2}g, I, \bar{\omega} = z^{-2}\omega_I)$, curbura scalară \bar{s} este, conform (6.57), dată de formula:

$$(6.61) \quad \bar{s} = \frac{s_\Sigma - \bar{V}_{\bar{z}\bar{z}}}{6\bar{z}} = \frac{z}{6} \left(s_\Sigma - z^2 \left(z^2 \left(\frac{V}{z^4} \right)_z \right)_z \right),$$

deoarece $z_z = \left(\frac{1}{\bar{z}}\right)_z = -\frac{1}{\bar{z}^2} = -z^2$, de unde rezultă:

$$\bar{V}_{\bar{z}\bar{z}} = \left(\frac{V}{z^4}\right)_{\bar{z}\bar{z}} = - \left(z^2 \left(\frac{V}{z^4} \right)_z \right)_z = z^2 \left(z^2 \left(\frac{V}{z^4} \right)_z \right)_z.$$

Înlocuind (6.61) în formula curburii scalare conforme κ a structurii hermitiene (g, I) dată de (4.9): $\kappa = z^{-2}\bar{s}$, rezultă (6.58). \square

Propoziția 6.7. *Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler de tip Calabi, care nu este local produs Kähler de suprafețe Riemann și care admite câmpul Killing K . Atunci, curbura scalară a metricii g este aplicație moment pentru un multiplu al lui K dacă și numai dacă g_Σ are curbura constantă k și V este de forma:*

$$(6.62) \quad V(z) = A_1 z^4 + A_2 z^3 + k z^2 + A_3 z + A_4.$$

Reciproc, orice suprafață Kähler dată de (6.54)-(6.55), cu V de forma (6.62), este extremală, cu forma Ricci: $\rho = \mu\omega_I + \frac{3}{2}s\omega$, unde:

$$(6.63) \quad \mu = -A_1 z + \frac{A_3}{2z^2},$$

$$(6.64) \quad s = -2A_1 z - A_2.$$

De asemenea, curbura scalară conformă a structurii hermitiene (g, I) este:

$$(6.65) \quad \kappa = -\frac{A_3}{z^2} - \frac{2A_4}{z^3}.$$

Rezultă:

- (i) g are curbura scalară constantă dacă și numai dacă $A_1 = 0$;
- (ii) este scalar-plată (i.e. antiautoduală) dacă și numai dacă $A_1 = A_2 = 0$;
- (iii) (g, J) este Kähler-Einstein dacă și numai dacă $A_1 = A_3 = 0$;

- (iv) g este slab autoduală dacă și numai dacă $A_3 = 0$;
- (v) g este autoduală dacă și numai dacă $A_3 = A_4 = 0$;
- (vi) (g, J) este biextremală dacă și numai dacă g este slab autoduală;
- (vii) g este Bach-plată dacă și numai dacă $4A_1A_4 - A_2A_3 = 0$.

Demonstrație. Curbura scalară s este aplicație moment pentru un multiplu al câmpului Killing $K = J \text{ grad } z$ dacă și numai dacă s este o funcție afină de z . Pe de altă parte, din formula (6.57) avem:

$$6zs + V_{zz} = s_\Sigma,$$

de unde rezultă că ambii membri ai ecuației sunt constanți (deoarece s_Σ nu depinde de variabila z , iar membrul stâng depinde numai de z). Rezultă atunci că suprafața Σ are curbura constantă k , unde $s_\Sigma = 2k$ și $6zs + V_{zz} = 2k$, deci, cum s este funcție afină de z , V rezultă polinom de grad cel mult 4 cu termenul pătratic kz^2 , *i.e.* avem:

$$(6.66) \quad V(z) = A_1z^4 + A_2z^3 + kz^2 + A_3z + A_4.$$

Formulele (6.63)-(6.65) pentru μ , s și κ rezultă printr-un calcul direct înlocuind în formulele date de Lema 6.2 forma dată de (6.66) pentru funcția V și $s_\Sigma = 2k$, astfel:

$$(6.67) \quad \begin{aligned} \mu &= -\frac{1}{4z} \left(s_\Sigma + \left(\frac{V_z}{z^2} \right)_z z^2 \right) \\ &= -\frac{1}{4z} \left(2k + z^2 \left(4A_1z + 3A_2 + \frac{2k}{z} + \frac{A_3}{z^2} \right)_z \right) \\ &= -\frac{1}{4z} \left[2k + 4A_1z^2 - 2k - \frac{2A_3}{z} \right] = -A_1z + \frac{A_3}{2z^2}, \end{aligned}$$

$$(6.68) \quad s = \frac{s_\Sigma - V_{zz}}{6z} = \frac{2k - 12A_1z^2 - 6A_2z - 2k}{6z} = -2A_1z - A_2,$$

$$(6.69) \quad \begin{aligned} \kappa &= \frac{1}{6z} \left(s_\Sigma - z^2 \left(z^2 \left(\frac{V}{z^4} \right)_z \right)_z \right) \\ &= \frac{1}{6z} \left(2k - z^2 \left(-A_2 - \frac{2k}{z} - \frac{3A_3}{z^2} - \frac{4A_4}{z^3} \right)_z \right) \\ &= \frac{1}{6z} \left(2k - 2k - \frac{6A_3}{z} - \frac{12A_4}{z^2} \right) = -\frac{A_3}{z^2} - \frac{2A_4}{z^3}. \end{aligned}$$

Echivalențele (i)-(iii) și (v) rezultă imediat din formulele pe care le-am obținut:

- (i) g are curbura scalară constantă $s = -2A_1z - A_2$ dacă și numai dacă $A_1 = 0$;
- (ii) g este scalar-plată (ceea ce este echivalent cu faptul că este antiautoduală, deoarece conform (6.10) avem $W^+ = \frac{3}{4}s\omega \otimes_0 \omega$) dacă și numai dacă $s = -2A_1z - A_2$ este identic nulă, *i.e.* $A_1 = A_2 = 0$;

- (iii) (g, J) este Kähler-Einstein dacă și numai dacă $\rho_0 = \mu\omega_I$ este identic nul, adică $\mu = -A_1z + \frac{A_3}{2z^2} = 0$, echivalent cu $A_1 = A_3 = 0$;
- (v) g este autoduală, *i.e.* $W^- = 0$, dacă și numai dacă $\kappa = 0$ (conform formulei (6.11): $W^- = \frac{3}{4}\kappa\omega_I \otimes_0 \omega_I$). Deoarece curbura scalară conformă este dată de formula: $\kappa = -\frac{A_3}{z^2} - \frac{2A_4}{z^3}$, rezultă echivalența cu anularea constantelor A_3 și A_4 .

Pentru (iv) folosim caracterizarea echivalentă a suprafețelor Kähler slab autoduale dată de Propoziția 4.3: pe mulțimea deschisă unde $\rho_0 = \mu\omega_I$ nu se anulează (*i.e.* unde structura nu este Kähler-Einstein), suprafața (M, g, J, ω) este slab autoduală dacă și numai dacă structura aproape hermitiană $(\mu^{-2}g, I)$ este Kähler. Deoarece I este o structură complexă integrabilă, această condiție este echivalentă cu închiderea formei $\mu^{-2}\omega_I$. Calculăm diferențiala acestei forme, folosind faptul că 2-forma $z^{-2}\omega_I$ este închisă (după cum am văzut în demonstrația Propoziției 6.6):

$$d(\mu^{-2}\omega_I) = d(z^2\mu^{-2}z^{-2}\omega_I) = d(z^2\mu^{-2}) \wedge z^{-2}\omega_I,$$

deci, cum μ este funcție de z , rezultă că $\mu^{-2}\omega_I$ este închisă dacă și numai dacă $(z\mu^{-1})_z = 0$. Înlocuind formula obținută pentru μ : $\mu = -A_1z + \frac{A_3}{2z^2}$, această condiție devine $\frac{\partial}{\partial z} \left(\frac{z}{\mu} \right) = \frac{6z^2A_3}{A_3 - 2A_1z^3} = 0$, adică $A_3 = 0$.

Arătăm că g este biextremală dacă și numai dacă $A_3 = 0$, ceea ce împreună cu (iv) implică echivalența (vi). Deoarece metrica g este din ipoteză extremală, pentru a fi biextremală mai trebuie impusă condiția ca pfaffianul p al formei Ricci normalizate $\tilde{\rho} = \frac{1}{2}\mu\omega_I + \frac{1}{4}s\omega$ să fie potențial de olomorfie. Folosind formula (4.12) rezultă că p este dat de:

$$\begin{aligned} p &= \frac{1}{4}s^2 - \frac{1}{2}|\mu\omega_I|^2 = \frac{1}{4}s^2 - \mu^2 \\ (6.70) \quad &= \frac{1}{4}(-2A_1z - A_2)^2 - \left(-A_1z + \frac{A_3}{2z^2}\right)^2 \\ &= \left(-2A_1z - \frac{1}{2}A_2 + \frac{A_3}{2z^2}\right) \left(-\frac{1}{2}A_2 - \frac{A_3}{2z^2}\right), \end{aligned}$$

deci p este o funcție rațională în variabila z . Conform Observației 2.1, funcția p este potențial de olomorfie dacă și numai dacă câmpul vectorial $J \text{ grad } p = p'(z)J \text{ grad } z$ este Killing și, deoarece știm că $J \text{ grad } z$ este Killing, această condiție este echivalentă cu faptul că $p'(z)$ este constantă, adică p este o funcție afină de z . Din formula (6.70) aceasta este adevărat dacă și numai dacă $A_3 = 0$.

Pentru (vii) observăm că tensorul Bach B este J -invariant, deoarece suprafața Kähler (M, g, J, ω) este extremală (*cf.* Propoziția 2.6) și atunci este determinat de 2-forma Bach antiautoduală asociată, \tilde{B} , pe

care o calculăm cu formula (2.10): $\tilde{B} = (dJds)_0 + s\rho_0$.

$$\begin{aligned} dJds &= -2A_1(dJdz) = -2A_1d\left[\frac{V(z)}{z}(dt + \alpha)\right] \\ &= -2A_1\left[d\left(\frac{V(z)}{z}\right) \wedge (dt + \alpha) + \frac{V(z)}{z}d\alpha\right] \\ &= -2A_1\left[\left(3A_1z^2 + 2A_2z + k - \frac{A_4}{z^2}\right) dz \wedge (dt + \alpha) + \frac{V(z)}{z}d\alpha\right] \\ &= -2A_1\left[\left(3A_1z^2 + 2A_2z + k - \frac{A_4}{z^2}\right) \frac{\omega + \omega_I}{2} + \frac{V(z)}{z} \frac{\omega - \omega_I}{2z}\right], \end{aligned}$$

de unde, deoarece ω_I este J -invariantă, rezultă:

$$\begin{aligned} (dJds)_0 &= -A_1\left[3A_1z^2 + 2A_2z + k - \frac{A_4}{z^2} - \frac{V(z)}{z^2}\right]\omega_I \\ &= -A_1\left[2A_1z^2 + A_2z - \frac{A_3}{z} - \frac{2A_4}{z^2}\right]\omega_I. \end{aligned}$$

Iar pentru $s\rho_0$ obținem:

$$\begin{aligned} s\rho_0 &= s\mu\omega_I = (-2A_1z - A_2)\left(-A_1z + \frac{A_3}{2z^2}\right)\omega_I \\ &= \left(2A_1^2z^2 - \frac{A_1A_3}{z} + A_1A_2z - \frac{A_2A_3}{2z^2}\right)\omega_I. \end{aligned}$$

Adunând ultimile două relații avem:

$$\tilde{B} = (dJds)_0 + s\rho_0 = \frac{4A_1A_4 - A_2A_3}{2z^2}\omega_I,$$

de unde rezultă (vii): $B = 0$ dacă și numai dacă $4A_1A_4 - A_2A_3 = 0$. \square

Această familie de metrice Kähler extremale din Propoziția 6.7 a fost considerată în mai multe locuri. Include, în particular, metricele Kähler extremale de coomogenitate 1 sub acțiunea lui $U(2)$ construite de Calabi în [Cal82] (*cf.* Anexa B); mai general, arătăm că toate aceste metrice sunt de coomogenitate 1 sub acțiunea (locală) a unui grup Lie 4-dimensional, local izomorf cu o extindere centrală a grupului de izometrie al unei suprafețe de curbura constantă k (păstrăm în continuare notațiile introduse în Propoziția 6.7, astfel încât k este coeficientul termenului pătratic al polinomului V). În articolul [ACG03] aceste suprafețe sunt numite *suprafețe Kähler extremale de tip Calabi* și prezentăm în continuare pe scurt cum pot fi ele realizate ca metrice Bianchi diagonale de clasă IX, VIII și II, după cum constanta k este pozitivă, negativă sau nulă. Mai întâi reamintim ce înțelegem prin metrice de coomogenitate 1 și prin metrice Bianchi diagonale.

Definiția 6.4. O varietate riemanniană n -dimensională (M, g) se numește (local) de *coomogenitate 1* dacă admite o acțiune (locală) izometrică a unui grup Lie, cu orbite $(n - 1)$ -dimensionale.

Observăm că o varietate (M, g) de coomogenitate 1 se scrie local ca un produs: $M \cong (t_1, t_2) \times G/H$, iar metrica g induce, pe fiecare orbită $\{t\} \times G/H$, o metrică $h(t)$ stâng invariantă, deci, printr-o schimbare a parametrului t , poate fi scrisă astfel: $g = dt^2 + h(t)$.

Definiția 6.5. *Metricile Bianchi* sunt metrice reale 4-dimensionale cu un grup de izometrii 3-dimensional care acționează tranzitiv pe 3-varietăți.

O clasificare completă a acestor metrice a fost dată de Bianchi⁵⁰ și de obicei sunt scrise sub următoarea formă:

$$(6.71) \quad g = (ABC)^2 dt^2 + A^2 \sigma_1^2 + B^2 \sigma_2^2 + C^2 \sigma_3^2,$$

unde A, B și C sunt funcții pozitive diferențiabile în variabila t , iar σ_i sunt 1-forme invariante care satisfac:

$$(6.72) \quad \begin{aligned} d\sigma_1 &= n_1 \sigma_2 \wedge \sigma_3, \\ d\sigma_2 &= n_2 \sigma_3 \wedge \sigma_1 - a \sigma_1 \wedge \sigma_2, \\ d\sigma_3 &= n_3 \sigma_1 \wedge \sigma_2 - a \sigma_1 \wedge \sigma_3, \end{aligned}$$

unde $n_i \in \{-1, 0, 1\}$ și a este o constantă. Pentru $a = 0$ se obțin metricile Bianchi numite de tip A, iar pentru $a \neq 0$ se obțin cele de tip B. În continuare avem nevoie de metricile Bianchi diagonale de tip A, care sunt prezentate în Tabelul 1 împreună cu grupul 3-dimensional corespunzător.⁵¹

Cu excepția clasei VI_0 , pentru $A = B$, toate aceste metrice mai admit o simetrie (locală) care rotește planul $\{\sigma_1, \sigma_2\}$, obținându-se astfel așa-numitele metrice Bianchi *biaxiale*.

Revenind la metricile Kähler extremale date de formulele (6.54)-(6.55), cu V de forma (6.62) și g_Σ de curbură constantă k , putem

⁵⁰Luigi Bianchi a realizat un studiu metodic al simetriilor și claselor de izometrii ale tuturor varietăților riemanniene 3-dimensionale în articolul [B1898]. Pentru fiecare dintre dimensiunile posibile ale orbitei: 1 și 2 (acțiuni netranzitive) și 3 (acțiuni tranzitive) și pentru fiecare clasă de simetrie a acțiunilor grupului, sunt date expresii explicite ale metricii în coordonate canonice (locale). În cazul grupurilor de izometrii simplu tranzitive 3-dimensionale, această clasificare a metricilor prin clase de simetrie coincide cu împărțirea, în nouă clase de izomorfism, a grupurilor de izometrii (așa-numitele clase sau tipuri Bianchi I-IX). Această clasificare a fost îmbunătățită de teoreticianul cosmolog C.G. Behr (1968), care a observat o anumită redundanță între clasele determinate de Bianchi, astfel încât aceste tipuri mai sunt numite și Bianchi-Behr. Metricile Bianchi au fost utilizate în special de cosmologi pentru realizarea modelelor de univers spațiale omogene (în sensul că grupul Lie 3-dimensional acționează tranzitiv pe orbitele "spațiale" 3-dimensionale).

⁵¹Reamintim pe scurt cine sunt grupurile Nil^3 și Sol^3 . Grupul Nil^3 , numit și grupul lui Heisenberg, este un grup Lie 3-dimensional nilpotent format din matrice 3×3 de forma $\begin{pmatrix} 1 & x & z \\ 0 & 1 & y \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$, unde x, y, z sunt numere reale și înmulțirea este cea obișnuită de la matrice, fiind astfel un subgrup al lui $GL(3, \mathbb{R})$. Grupul Sol^3 este tot un grup Lie 3-dimensional, care este rezolubil și poate fi reprezentat de \mathbb{R}^3 cu următoarea lege multiplicativă: $(x, y, z)(x', y', z') = (x + e^{-z}x', y + e^z y', z + z')$.

TABELUL 1. Metricile Bianchi diagonale de tip A

clasa	n_1	n_2	n_3	G
I	0	0	0	\mathbb{R}^3
II	0	0	1	Nil^3
VI_0	1	-1	0	Sol^3
VII_0	1	1	0	$\text{Isom}(\mathbb{R}^2)$
VIII	1	1	-1	$\text{SU}(1, 1)$
IX	1	1	1	$\text{SU}(2)$

presupune, până la omotetii, $k = \varepsilon$, unde $\varepsilon = 1, 0$ sau -1 . De asemenea, notăm $dt + \alpha = \sigma_3$ și introducem 1-formele t -dependente σ_1, σ_2 pe Σ astfel încât $g_\Sigma = \sigma_1^2 + \sigma_2^2$, $\omega_\Sigma = \sigma_1 \wedge \sigma_2$ și

$$(6.73) \quad d\sigma_1 = \varepsilon\sigma_2 \wedge \sigma_3, \quad d\sigma_2 = \varepsilon\sigma_3 \wedge \sigma_1, \quad d\sigma_3 = \sigma_1 \wedge \sigma_2.$$

Substituind $\sigma_1, \sigma_2, \sigma_3$ în (6.54), obținem:

$$(6.74) \quad g = \frac{z}{V(z)} dz^2 + z(\sigma_1^2 + \sigma_2^2) + \frac{V(z)}{z} \sigma_3^2,$$

iar structura complexă este determinată de:

$$(6.75) \quad J\sigma_1 = \sigma_2 \quad Jdz = \frac{V(z)}{z} \sigma_3,$$

și forma Kähler este:

$$(6.76) \quad \omega = dz \wedge \sigma_3 + z\sigma_1 \wedge \sigma_2 = d(z\sigma_3).$$

Recunoaștem în formula (6.74), unde 1-formele σ_i satisfac relațiile (6.73), forma metricilor Bianchi diagonale biaxiale de clasă IX, VIII sau II, după cum ε este egal cu 1, -1 sau 0. Acestea admit o acțiune locală de coomogenitate 1 a lui $\text{SU}(2)$, dacă $\varepsilon = 1$, a lui $\text{SU}(1, 1)$ dacă $\varepsilon = -1$ sau a grupului Nil dacă $\varepsilon = 0$, iar orbitele sunt mulțimile de nivel ale lui z . Pentru a ne convinge de aceasta, considerăm tripletul de câmpuri vectoriale $(Z_1, Z_2, Z_3 = K_1)$, determinate de condițiile: $\sigma_i(Z_j) = \delta_{ij}$ și $dz(Z_i) = 0$, $i, j = 1, 2, 3$, unde δ_{ij} este simbolul lui Kronecker. Atunci, pentru fiecare valoare a lui z , câmpurile Z_1, Z_2, Z_3 sunt tangente la orbita corespunzătoare M_z (deoarece avem: $0 = dz(Z_i) = g(\text{grad } z, Z_i)$, iar $\text{grad } z$ este ortogonal pe mulțimile de nivel ale funcției z) și arătăm în continuare că generează o algebră Lie izomorfă cu $\mathfrak{su}(2)$, $\mathfrak{su}(1, 1)$ sau \mathfrak{nil}^3 , după cum ε este egal cu 1, -1 sau 0.

Pentru $\varepsilon = 1$, formulele (6.73) devin:

$$(6.77) \quad d\sigma_1 = \sigma_2 \wedge \sigma_3, \quad d\sigma_2 = \sigma_3 \wedge \sigma_1, \quad d\sigma_3 = \sigma_1 \wedge \sigma_2.$$

Din aceste relații determinăm comutatorii dintre câmpurile vectoriale Z_1, Z_2 și Z_3 , folosind formula pentru derivata exterioară:

$$(d\sigma)(X, Y) = X(\sigma(Y)) - Y(\sigma(X)) - \sigma([X, Y]),$$

pentru orice 1-formă σ și orice două câmpuri vectoriale X, Y . Din această formulă aplicată 1-formei σ_1 și câmpurilor vectoriale Z_1, Z_2 rezultă (folosind condițiile din definiția câmpurilor vectoriale):

$$\begin{aligned} 0 &= (\sigma_2 \wedge \sigma_3)(Z_1, Z_2) = (d\sigma_1)(Z_1, Z_2) \\ &= Z_1(\sigma_1(Z_2)) - Z_2(\sigma_1(Z_1)) - \sigma_1([Z_1, Z_2]) = -\sigma_1([Z_1, Z_2]), \end{aligned}$$

deci $\sigma_1([Z_1, Z_2]) = 0$ și analog calculăm $\sigma_2([Z_1, Z_2])$ și $\sigma_3([Z_1, Z_2])$:

$$\begin{aligned} 0 &= (\sigma_3 \wedge \sigma_1)(Z_1, Z_2) = (d\sigma_2)(Z_1, Z_2) \\ &= Z_1(\sigma_2(Z_2)) - Z_2(\sigma_2(Z_1)) - \sigma_2([Z_1, Z_2]) = -\sigma_2([Z_1, Z_2]), \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 1 &= (\sigma_1 \wedge \sigma_2)(Z_1, Z_2) = (d\sigma_3)(Z_1, Z_2) \\ &= Z_1(\sigma_3(Z_2)) - Z_2(\sigma_3(Z_1)) - \sigma_3([Z_1, Z_2]) = -\sigma_3([Z_1, Z_2]). \end{aligned}$$

Astfel obținem: $\sigma_1([Z_1, Z_2]) = 0$, $\sigma_2([Z_1, Z_2]) = 0$ și $\sigma_3([Z_1, Z_2]) = -1$, iar din aceste trei relații rezultă $[Z_1, Z_2] = -Z_3$. La fel se calculează și celelalte croșete și se obține: $[Z_2, Z_3] = -Z_1$, $[Z_3, Z_1] = -Z_2$. Aceste reguli de comutare ne spun că algebra Lie generată de Z_1, Z_2 și Z_3 se identifică cu $\mathfrak{su}(2)$. Procedând în același fel pentru $\varepsilon = -1$ obținem $\mathfrak{su}(1, 1)$, iar pentru $\varepsilon = 0$ \mathfrak{nil}^3 .

Rezultă astfel că fiecare orbită poate fi local identificată cu grupul Lie corespunzător algebrei Lie respective și putem construi local un triplet nou de câmpuri vectoriale independente $(\tilde{Z}_1, \tilde{Z}_2, \tilde{Z}_3)$ astfel încât $[\tilde{Z}_i, \tilde{Z}_j] = 0$ și $dz(\tilde{Z}_i) = 0$, $i, j = 1, 2, 3$ (pentru fiecare orbită, dacă (Z_1, Z_2, Z_3) este o bază de câmpuri vectoriale stâng invariante, atunci $(\tilde{Z}_1, \tilde{Z}_2, \tilde{Z}_3)$ este o bază de câmpuri vectoriale drept invariante). Arătăm că \tilde{Z}_1, \tilde{Z}_2 și \tilde{Z}_3 sunt câmpuri Killing față de metrica g . Considerăm câmpul vectorial \tilde{Z}_1 (pentru celelalte două rezultă analog) și este suficient să verificăm că derivata Lie a metricii g de-a lungul câmpului vectorial \tilde{Z}_1 se anulează pe o bază, iar pentru calcule este cel mai bine să alegem baza $\{Z_1, Z_2, Z_3\}$. Folosind formula derivatei Lie, avem:

$$(\mathcal{L}_{\tilde{Z}_1}g)(X, Y) = \tilde{Z}_1(g(X, Y)) - g([\tilde{Z}_1, X], Y) - g(X, [\tilde{Z}_1, Y]),$$

pentru orice două câmpuri vectoriale X, Y . Lăsând pe X și Y să parcurgă baza $\{Z_1, Z_2, Z_3\}$, obținem că $(\mathcal{L}_{\tilde{Z}_1}g)(X, Y)$ se anulează pe toate aceste combinații posibile, deoarece croșetele din ultimii doi termeni dispar (chiar din definiția sa, \tilde{Z}_1 comută cu elementele din baza aleasă), iar din formula (6.74) a metricii rezultă că $g(X, Y)$ este o funcție care depinde numai de z , astfel încât derivată în direcția câmpului vectorial \tilde{Z}_1 se anulează: $\tilde{Z}_1(f(z)) = f'(z)dz(\tilde{Z}_1) = 0$.

Dacă $\varepsilon \neq 0$, atunci $K_1, \tilde{Z}_1, \tilde{Z}_2, \tilde{Z}_3$ generează o algebră Lie 4-dimensională, corespunzătoare acțiunii lui $U(2)$, pentru $\varepsilon = 1$, sau a lui $U(1, 1)$, pentru $\varepsilon = -1$. Dacă $\varepsilon = 0$, atunci \tilde{Z}_3 este un multiplu constant de K_1 (deoarece ambele sunt câmpuri Killing, care rezultă coliniare din condițiile care le definesc), dar, pe de altă parte, se obține un nou câmp vectorial Killing, \tilde{K}_1 , generat de rotațiile în jurul originii

în 2-planul euclidian \mathbb{E}^2 al lui x, y . Atunci $\tilde{K}_1, K_1, \tilde{Z}_1, \tilde{Z}_2$ generează o algebră Lie 4-dimensională \mathfrak{g} , corespunzătoare unei acțiuni locale a unui grup G , obținut din produsul semidirect⁵² dintre Nil și S^1 pentru acțiunea naturală prin automorfisme a lui S^1 pe Nil . Centrul grupului $G = S^1 \ltimes \text{Nil}$ coincide cu centrul lui Nil , care este 1-dimensional și cântul lui G prin centrul său este izomorf cu $\text{Isom}(\mathbb{E}^2)$; cu alte cuvinte, G este izomorf cu o extindere centrală⁵³ 1-dimensională a grupului $\text{Isom}(\mathbb{E}^2)$.

În particular, pentru suprafețele Kähler slab autoduale, din cele observate anterior și din Propoziția 6.7 obținem următorul rezultat, care ne dă clasificarea acestor suprafețe în cazul în care câmpurile Killing asociate sunt dependente, dar nu identic nule:

Teorema 6.4. *Fie (M, g, J, ω) o suprafață Kähler slab autoduală; s curbura scalară și p pfaffianul formei Ricci normalize; $K_1 = J \text{ grad } s$, $K_2 = J \text{ grad } p$ câmpurile vectoriale Killing asociate și presupunem K_1 nicăieri nul și $K_2 = bK_1$, unde b este o constantă reală (posibil zero).*

(i) *Atunci suprafața (M, g, J, ω) admite o acțiune locală de coomogenitate 1 a lui $G = U(2), U(1, 1)$ sau $S^1 \ltimes \text{Nil}$ și este local izomorfă cu o metrică Bianchi diagonală de clasă IX, VIII, respectiv II.*

Mai precis, dacă $\sigma_1, \sigma_2, \sigma_3$ sunt 1-formele (locale) pe M induse de această acțiune, corespunzătoare unui triplet de 1-forme G -invariante pe G , astfel încât $d\sigma_3 = \sigma_1 \wedge \sigma_2$, $d\sigma_2 = \varepsilon\sigma_3 \wedge \sigma_1$, $d\sigma_1 = \varepsilon\sigma_2 \wedge \sigma_3$, unde $\varepsilon = 1, -1$ sau 0 , după cum $G = U(2), U(1, 1)$ sau $S^1 \ltimes \text{Nil}$; atunci structura Kähler (g, J) poate fi adusă la forma (6.74)-(6.75), unde z este o funcție afină de s și $V(z)$ este de forma:

$$(6.78) \quad V(z) = A_1 z^4 + A_2 z^3 + \varepsilon z^2 + A_4.$$

(ii) *Reciproc, orice suprafață Kähler de forma (6.74)-(6.75), cu V dat de (6.78) este slab autoduală.*

(iii) *Structura Kähler este autoduală dacă și numai dacă $A_4 = 0$.*

⁵²Date două grupuri H și N și o acțiune a lui H pe N , adică un homomorfism $\theta: H \rightarrow \text{Aut}(N)$, produsul semidirect dintre H și N , notat $H \ltimes_{\theta} N$ (sau dacă acțiunea dată de θ este subînțeleasă se poate scrie mai simplu $H \ltimes N$), este produsul catezian $H \times N$ cu următoarea lege de compunere care definește o structură de grup: $(h_1, n_1)(h_2, n_2) = (h_1 h_2, \theta(h_2)(n_1) n_2)$.

⁵³Reamintim pe scurt ce este o extindere centrală. În general, spunem că un grup G este o extindere a unui grup N prin grupul Q , dacă există M subgrup normal în G , astfel încât $M \cong N$ și $G/M \cong Q$ (sau, echivalent, dacă există următorul șir exact: $1 \rightarrow N \rightarrow G \rightarrow Q \rightarrow 1$). Extinderea se numește centrală dacă imaginea lui N este inclusă în centrul grupului G .

ANEXA A. DESCOMPUNEREA TENSORULUI DE CURBURĂ

În această anexă arătăm că tensorul de curbura al unei varietăți riemanniene se descompune în mod natural în trei părți, reprezentate de curbura scalară, partea fără urmă a tensorului Ricci și tensorul Weyl (în dimensiune ≥ 4). Această descompunere rezultă din faptul că fibratul cărui îi aparține tensorul de curbura (datorită simetriilor sale) nu este ireductibil la acțiunea grupului ortogonal, deci are o descompunere naturală în componente ireductibile.

În continuare (M, g) este o varietate riemanniană n -dimensională, iar pentru diferitele noțiuni de curbura (R , Ric , $scal$) vom folosi convențiile anunțate în preliminarii, (2.4)-(2.6).

Prezentăm pentru început proprietățile de simetrie ale tensorului de curbura.

Propozitia A.1. *Pe orice varietate riemanniană n -dimensională, tensorul de curbura R , văzut ca $(0, 4)$ -tensor satisface următoarele egalități algebrice:*

- (1) $R(X, Y, Z, W) = -R(Y, X, Z, W) = -R(X, Y, W, Z)$,
- (2) $R(X, Y, Z, W) = R(Z, W, X, Y)$,
- (3) *Identitatea Bianchi algebrică:*

$$R(X, Y, Z, W) + R(Y, Z, X, W) + R(Z, X, Y, W) = 0,$$

pentru orice câmpuri vectoriale X, Y, Z, W . În plus, R , văzut ca $(2, 2)$ -tensor, satisface următoarea egalitate, numită identitatea Bianchi diferențială:

$$(\nabla_X R)(Y, Z) + (\nabla_Y R)(Z, X) + (\nabla_Z R)(X, Y) = 0.$$

Observația A.1. Datorită simetriilor (1), rezultă că R , văzut ca $(2, 2)$ -tensor, este o aplicație liniară de la $\Lambda^2 M$ la $\Lambda^2 M$ definită prin formula:

$$g(R(X \wedge Y), Z \wedge W) = R(X, Y, Z, W),$$

pentru orice câmpuri vectoriale X, Y, Z, W . Egalitatea (2) înseamnă că R este o aplicație simetrică față de structura euclidiană indusă pe $\Lambda^2 M$. Rezultă astfel că tensorul de curbura R este o secțiune a fibratului $S^2 \Lambda^2 M$.

Pentru orice spațiu vectorial euclidian⁵⁴ n -dimensional (V, q) , considerăm spațiul tensorilor care satisfac aceleași identități algebrice ca și R într-un punct. Vom da o descompunere a acestui spațiu, obținând astfel descompunerea tensorului de curbura al unei varietăți riemanniene ca un caz particular.

⁵⁴Este necesară considerarea unui produs scalar pe V , datorită faptului că vrem să identificăm diverse spații tensoriale și pentru aceasta este nevoie de un izomorfism canonic între V și dualul său, după cum am observat la începutul Secțiunii 2.

Definiția A.1. Un tensor T de tip $(0, 4)$ pe V se numește *tensor algebric de curbura* dacă satisface identitățile (1)-(3) din Propoziția A.1. Notăm spațiul tensorilor algebrici $\mathcal{C}(V)$.

Am văzut în Observația A.1 că un tensor T are simetriile (1) și (2) dacă și numai dacă T aparține spațiului $S^2\Lambda^2V$. Pentru a da o descriere a spațiului $\mathcal{C}(V)$, considerăm următoarea aplicație, cu ajutorul căreia putem da o caracterizare a condiției (3) (identitatea Bianchi algebrică).

Definiția A.2. *Aplicația Bianchi*, notată b , este endomorfismul spațiului \otimes^4V , definit astfel:

$$b(R)(x, y, z, w) = \frac{1}{3} (R(x, y, z, w) + R(y, z, x, w) + R(z, x, y, w)),$$

pentru orice R din \otimes^4V și x, y, z, w din V^* .

Din definiție rezultă că aplicația b este $GL(V)$ -echivariantă, idempotentă: $b^2 = b$ și invariază spațiul $S^2\Lambda^2V$. Considerând restricția lui b la $S^2\Lambda^2V$, obținem următoarea descompunere $GL(V)$ -echivariantă:

$$S^2\Lambda^2V = Ker\ b \oplus Im\ b.$$

Folosind aplicația Bianchi rezultă următoarea descriere a spațiului tensorilor algebrici de curbura:

$$\mathcal{C}(V) = Ker\ b \subset S^2\Lambda^2V.$$

În continuare introducem pentru tensorii algebrici de curbura noțiunile corespunzătoare curburii Ricci și scalare și arătăm cum $\mathcal{C}(V)$ se descompune ca $O(q)$ -modul.

Definiția A.3. *Contractia Ricci* este următoarea aplicație $O(q)$ -invariantă:

$$c: S^2\Lambda^2V \rightarrow S^2V, \quad c(R)(x, y) = tr R(x, \cdot, y, \cdot),$$

pentru orice R în $S^2\Lambda^2V$ și orice x, y în V^* .

Reciproc, există un mod canonic de a construi un element al lui $S^2\Lambda^2V$ din două elemente ale lui S^2V .

Definiția A.4. *Produsul Kulkarni-Nomizu* a doi tensori simetrici h, k din S^2V este 4-tensorul $h \oslash k$ definit astfel:

$$(A.1) \quad \begin{aligned} (h \oslash k)(x, y, z, w) &= h(x, z)k(y, w) + h(y, w)k(x, z) \\ &\quad - h(x, w)k(y, z) - h(y, z)k(x, w), \end{aligned}$$

pentru orice x, y, z, w din V^* .

Observația A.2. Din (A.1) rezultă următoarele proprietăți:

- (1) $h \oslash k \in \mathcal{C}(V)$,
- (2) $h \oslash k = k \oslash h$,
- (3) $(h + h') \oslash k = h \oslash k + h' \oslash k$,

(4) $q \otimes q$ este de două ori identitatea⁵⁵ lui $\Lambda^2 V$.

Teorema A.1. *Dacă $n \geq 4$, spațiul $\mathcal{C}(V)$ are următoarea descompunere în subspații ireductibile, ca $O(q)$ -modul:*

$$(A.2) \quad \mathcal{C}(V) = \mathcal{U}(V) \oplus \mathcal{Z}(V) \oplus \mathcal{W}(V),$$

unde:

$$\mathcal{U}(V) = \mathbb{R}q \otimes q,$$

$$\mathcal{Z}(V) = q \otimes (S_0^2 V),$$

$$\mathcal{W}(V) = \text{Ker}(c|_{\mathcal{C}(V)}) = \text{Ker } c \cap \text{Ker } b.$$

Demonstrație. Existența acestei descompuneri rezultă din faptul că pentru $n \geq 2$ aplicația:

$$g \otimes : S^2 V \rightarrow \mathcal{C}(V), \quad k \mapsto g \otimes k,$$

este injectivă și adjunctul ei este restricția la $\mathcal{C}(V)$ a contractției Ricci. Atunci se obține:

$$\mathcal{C}(V) = \text{Ker}(c|_{\mathcal{C}(V)}) \oplus \text{Im}(g \otimes),$$

de unde rezultă descompunerea (A.2), deoarece avem: $S^2 V = \mathbb{R}q \oplus S_0^2 V$, unde am notat cu $S_0^2 V$ subspațiul 2-tensorilor simetrici fără urmă. Mai dificilă este demonstrația ireductibilității subspațiului $\mathcal{W}(V)$, care rezultă din argumente ale teoriei invarianților, folosind faptul că spațiul vectorial al formelor pătratice $O(q)$ -invariante pe $\mathcal{C}(V)$ este 3-dimensional (o demonstrație este dată în [Be81], Exposé IX). \square

Definiția A.5. Spațiul $\mathcal{W}(V)$ se numește *spațiul tensorilor Weyl* și pentru orice tensor de curbură T notăm $W(T)$ componenta sa din $\mathcal{W}(V)$, care se numește *partea Weyl* a lui T .

Putem calcula $W(T)$ explicit, folosind contractția Ricci și urma. Pentru orice k din $S^2 V$ are loc:

$$c(q \otimes k) = (n - 2)k + (\text{tr } k)q.$$

Astfel, dacă notăm $\text{Ric}(T) := c(T)$ și $\text{scal}(T) := \text{tr Ric}(T)$, obținem formula⁵⁶:

$$(A.3) \quad T = \frac{\text{scal}(T)}{2n(n-1)}q \otimes q + \frac{1}{n-2}\text{Ric}_0(T) \otimes q + W(T),$$

unde $\text{Ric}_0(T) \stackrel{\text{not.}}{=} \text{Ric}(T) - \frac{\text{scal}(T)}{n}q$.

Revenim acum la tensorul de curbură R al unei varietăți riemanniene (M, g) . Pentru fiecare punct x al lui M , R_x aparține spațiului $\mathcal{C}(V)$,

⁵⁵Prin identificarea: $\text{End}(\Lambda^2 V) = \otimes^2 \Lambda^2 V$.

⁵⁶Într-un anumit sens $W(T)$ apare ca un rest la „împărțirea” succesivă prin q .

unde $V = T_x^*M$ cu produsul scalar $q = g_x$. Astfel, obținem descompunerea tensorului de curbură ca o consecință a formulei (A.3) (folosind notațiile introduse, au loc egalitățile: $Ric = Ric(R)$, $scal = scal(R)$):

$$(A.4) \quad R = \frac{scal}{2n(n-1)}g \otimes g + \frac{1}{n-2}Ric_0 \otimes g + W.$$

Dacă $h \stackrel{not.}{=} \frac{scal}{2n(n-1)}g + \frac{1}{n-2}Ric_0$ este *tensorul Ricci normalizat*, atunci descompunerea (A.4) devine:

$$(A.5) \quad R = h \otimes g + W.$$

Definiția A.6. *Tensorul Weyl* W al unei varietăți riemanniene n -dimensionale, cu $n \geq 4$ este partea Weyl a tensorului de curbură R și este dat de formula (A.4) sau (A.5).

Observația A.3. Tensorul Weyl al unei varietăți riemanniene n -dimensionale (M, g) este identic nul dacă $n < 4$, iar descompunerea lui R este mai simplă:

$$n = 2 : R = \frac{scal}{4}g \otimes g \text{ și } scal = 2\kappa, \text{ unde } \kappa \text{ este curbura Gauss.}$$

$$n = 3 : R = \frac{scal}{12}g \otimes g + Ric_0 \otimes g.$$

Observația A.4. Tensorul Weyl W , văzut ca $(1, 3)$ -tensor, depinde numai de structura conformă definită de metrica g : $W^g = W^{fg}$, pentru orice funcție pozitiv definită f . În particular, pentru $n \geq 4$, rezultă echivalența:

$$W = 0 \iff (M, g) \text{ este conform plată.}$$

Observația A.5. Folosind pentru $V = T_x^*M$ notațiile din descompunerea (A.2), se obțin următoarele echivalențe pentru tensorul de curbură R :

- $R \in \mathcal{U} \iff R = \frac{scal}{2n(n-1)}g \otimes g$
 $\iff (M, g)$ are curbura secțională constantă egală cu $\frac{scal}{n(n-1)}$;
- $R \in \mathcal{U} \oplus \mathcal{W} \iff Ric_0 = 0 \iff (M, g)$ este Einstein;
- $R \in \mathcal{U} \oplus \mathcal{Z} \iff W = 0 \iff (M, g)$ ($n \geq 4$) este conform plată.

Observația A.6. Dacă varietatea (M, g) este orientată, atunci există o acțiune a grupului special ortogonal, $SO(n)$, și se pune întrebarea dacă descompunerea (A.2) (pentru (V, q) spațiu euclidian orientat) rămâne ireductibilă. S-a demonstrat⁵⁷ că această descompunere este ireductibilă și sub acțiunea lui $SO(q)$ pentru $n \neq 4$ ⁵⁸.

În dimensiune 4, descompunerea spațiului $\mathcal{C}(V)$ ca $SO(4)$ -modul este următoarea:

$$\mathcal{C}(V) = \mathcal{U}(V) + \mathcal{Z}(V) + \mathcal{W}^+(V) + \mathcal{W}^-(V),$$

⁵⁷De exemplu în [Be81], Exposé IX.

⁵⁸Aceasta are legătură cu faptul că algebra Lie $\mathfrak{so}(4)$ nu este simplă.

unde $\mathcal{W}^\pm(V) \stackrel{not.}{=} S_0(\Lambda^\pm V)$, iar $\Lambda^\pm V$ sunt subspațiile proprii ale operatorului Hodge $*$ (*cf.* Definiția 2.1), corespunzătoare valorilor proprii ± 1 , care ne dau descompunerea (3.1): $\Lambda^2 V = \Lambda^+ V \oplus \Lambda^- V$.

Astfel, pentru varietățile riemanniene 4-dimensionale orientate, se obține, în plus, o descompunere a tensorului Weyl W în două componente: W^+ și W^- , numite partea autoduală, respectiv antiautoduală.

ANEXA B. METRICI KÄHLER EXTREMALE

În această anexă definim metricile Kähler extremale așa cum au fost ele introduse inițial de E. Calabi⁵⁹ și arătăm că sunt caracterizate de proprietatea următoare: curbura scalară, *scal*, este potențial de o-morfie, justificând în acest fel Definiția 5.1. De asemenea, prezentăm un exemplu de metrică Kähler extremală care nu are curbura scalară constantă și anume construcția lui Calabi⁶⁰ pe prima suprafață Hirzebruch.

Fie (M, J) o varietate complexă compactă de dimensiune reală $2m$ și Ω un element fixat al spațiului de Rham $H_{dR}^2(M, \mathbb{R})$ al lui M . Notăm cu \mathcal{M}_Ω mulțimea tuturor metricilor Kähler (g, J, ω) , a căror formă Kähler ω aparține lui Ω . Presupunem că Ω este o clasă Kähler, adică mulțimea \mathcal{M}_Ω este nevidă și, în continuare, vom considera elemente ale lui \mathcal{M}_Ω fie metricile Kähler g , fie formele lor fundamentale ω . Atunci \mathcal{M}_Ω este o varietate Fréchet⁶¹ de dimensiune infinită. Mai precis, din Lema⁶² dd^c rezultă că pentru orice două elemente ω_0 și ω există o funcție reală ϕ unic determinată până la o constantă aditivă, astfel încât să aibă loc:

$$\omega = \omega_0 + dd^c \phi.$$

Cu alte cuvinte, pentru orice alegere a unui punct bază ω_0 , \mathcal{M}_Ω se identifică cu submulțimea lui $C^\infty(M, \mathbb{R})/\mathbb{R}$ formată din clasele $[\phi]$ pentru care forma $\omega_0 + dd^c \phi$ este pozitiv definită (aici, $[\phi]$ este clasa lui ϕ modulo o constantă aditivă).

⁵⁹Eugenio Calabi a introdus metricile Kähler extremale în 1954 cu scopul de a lărgi clasa metricilor Kähler-Einstein, deoarece există varietăți a căror clasă Chern este pozitivă și care nu admit nici o metrică Kähler-Einstein. Din păcate, existența unei metrici Kähler extremale pe o varietate complexă compactă impune anumite restricții asupra grupului de automorfisme: dacă nu este discret, trebuie să conțină un subgrup compact conex netrivial, existând astfel varietăți care nu admit nici o metrică extremală (un exemplu se obține prin eclatarea lui $\mathbb{C}P^1 \times \mathbb{C}P^1$ în punctele $(0, \infty)$, $(1, \infty)$, $(0, 1)$, (∞, ∞) , varietate pentru care componenta identității a grupului de automorfisme este grupul aditiv \mathbb{C}).

⁶⁰În articolul [Cal82], Calabi construiește exemple de varietăți complexe compacte care admit metrici Kähler extremale a căror curbura scalară nu este constantă. Varietățile considerate sunt fibrări complexe în drepte proiective peste spațiul proiectiv complex $(n-1)$ -dimensional, $\mathbb{C}P^{n-1}$, și se arată că există o unică metrică Kähler extremală în fiecare clasă de coomologie de Rham a unei metrici Kähler. Pentru $n=2$ se obțin exemple de astfel de metrici (Kähler extremale de curbura scalară neconstantă) pe suprafețele Hirzebruch F_k .

⁶¹O varietate Fréchet se definește la fel ca o varietate diferențiabilă de dimensiune n , înlocuind condiția ca local să fie spațiul euclidian \mathbb{R}^n cu aceea ca local să fie spațiul Fréchet. Un spațiu vectorial V înzestrat cu o metrică completă și invariantă la translații se numește Fréchet dacă topologia indusă de metrică este local convexă.

⁶²Această lemă, care mai este numită și lema $\partial\bar{\partial}$ datorită egalității $dd^c = 2i\partial\bar{\partial}$, este un analog pe varietăți complexe al Lemei lui Poincaré și este demonstrată de exemplu în [Be87], 2.110.

Pentru orice g din \mathcal{M}_Ω , spațiul tangent $T_g\mathcal{M}_\Omega$ se identifică atunci cu spațiul 2-formelor exacte J -invariante și prin operatorul dd^c obținem următoarea identificare:

$$(B.1) \quad T_g\mathcal{M}_\Omega = C^\infty(M, \mathbb{R})/\mathbb{R} = C_{0,g}^\infty(M, \mathbb{R}),$$

unde $C^\infty(M, \mathbb{R})$ este spațiul funcțiilor reale diferențiabile pe M , \mathbb{R} spațiul funcțiilor reale constante și $C_{0,g}^\infty(M, \mathbb{R})$ spațiul funcțiilor reale f pe M cu proprietatea:

$$(B.2) \quad \int_M f \operatorname{vol}_g = 0.$$

Astfel, un câmp vectorial pe \mathcal{M}_Ω poate fi văzut ca o asociere:

$$g \in \mathcal{M}_\Omega \mapsto f_g \in C_{0,g}^\infty(M, \mathbb{R}).$$

Grupul $\operatorname{Aut}_0(M)$, componenta identității a grupului Lie complex de automorfisme ale structurii complexe J , acționează trivial pe $H_{dR}^2 M$, deci invariază Ω și acționează pe \mathcal{M}_Ω : pentru orice γ din $\operatorname{Aut}_0(M)$ și orice ω din \mathcal{M}_Ω , avem: $\gamma \cdot \omega = (\gamma^{-1})^*\omega$. Acțiunea infinitesimală pe \mathcal{M}_Ω a unui element X din algebra Lie a grupului $\operatorname{Aut}_0(M)$, formată din câmpurile vectoriale reale olomorfe ($\mathcal{L}_X J = 0$), este câmpul vectorial \hat{X} definit de:

$$(B.3) \quad g \mapsto -\mathcal{L}_X \omega = -d(X \lrcorner \omega) = -dd^c f_g^X,$$

unde pentru prima egalitate am folosit formula lui Cartan (*cf.* (2.3)): $\mathcal{L}_X \omega = X \lrcorner d\omega + d(X \lrcorner \omega)$, iar f_g^X este potențialul real al lui X față de g , definit de următoarea descompunere⁶³, care există și este unică pentru orice câmp real olomorf X ($\mathcal{L}_X J = 0$) pe o varietate Kähler compactă:

$$X = X_H + \operatorname{grad} f + J \operatorname{grad} h,$$

unde X_H este dualul unei 1-forme armonice ξ_H și f, h sunt funcții reale normalizate: $\int_M f \operatorname{vol}_g = \int_M h \operatorname{vol}_g = 0$; f se numește potențialul real, iar $F := f + ih$ potențialul complex al câmpului vectorial X . Prin identificarea $T_g\mathcal{M}_\Omega = C_{0,g}^\infty(M, \mathbb{R})$, \hat{X} este câmpul vectorial $\hat{X}_g = -f_g^X$. Ultima egalitate din (B.3) rezultă astfel:

$$\begin{aligned} d(X \lrcorner \omega) &= d((X_H + \operatorname{grad} f + J \operatorname{grad} h) \lrcorner \omega) \\ &= d(J\xi_H + Jdf - dh) = Jd^c\xi_H + dd^c f = dd^c f, \end{aligned}$$

deoarece ξ_H este formă armonică, ceea ce, pe o varietate Kähler compactă, implică $d^c\xi_H = 0$.

⁶³Această descompunere este o consecință directă a descompunerii Hodge a spațiului k -formelor pe o varietate Kähler compactă M : $\Omega^k M = \mathcal{H}^k(M, \mathbb{C}) \oplus \delta\Omega^{k+1} M \oplus d\Omega^{k-1} M$ (unde $\mathcal{H}^k(M, \mathbb{C})$ este spațiul k -formelor complexe armonice pe M , adică din nucleul operatorului Laplace: $\mathcal{H}^k(M, \mathbb{C}) = \{\omega \in \Omega^k M \mid \Delta\omega = 0\}$) și care este demonstrată de exemplu în [M04], Lema 13.2.

Definiția B.1. Fie (M, J) o varietate complexă compactă, pe care fixăm o clasă de coomologie $\Omega \in H_{dR}^2(M, \mathbb{R})$. *Funcționala Calabi*, C , este funcția reală definită pe \mathcal{M}_Ω astfel:

$$(B.4) \quad C(g) = \int_M \text{scal}_g^2 \text{vol}_g.$$

Definiția B.2. O metrică Kähler pe varietatea compactă complexă M se numește *extremală* dacă este punct critic al funcționalei Calabi C pe spațiul corespunzător \mathcal{M}_Ω .

Observația B.1. Folosind descompunerea tensorului de curbură (cf. Anexa A) în cazul unei varietăți Kähler, se obțin formulele următoare, numite formulele lui Apte⁶⁴:

$$(B.5) \quad \int_M c_1^2 \wedge \Omega^{m-2} = \frac{1}{4\pi^2} \int_M \left(\frac{\text{scal}^2}{4m^2} - \frac{|\rho_0|^2}{m(m-1)} \right) \omega^m,$$

$$(B.6) \quad \int_M c_2 \wedge \Omega^{m-2} = \frac{1}{8\pi^2} \int_M \left(\frac{\text{scal}^2}{4m(m+1)} - \frac{2|\rho_0|^2}{(m-1)(m+2)} + \frac{|W^\mathcal{K}|^2}{m(m-1)} \right) \omega^m,$$

unde $\Omega = [\omega]$ este clasa de Rham a formei ω și c_1, c_2 sunt prima și a doua clasă Chern a varietății complexe (M, J) , din $H_{dR}^2(M, \mathbb{R})$ și respectiv $H_{dR}^4(M, \mathbb{R})$, iar în membrul stâng al formulelor se integrează folosind un reprezentant al claselor respective, deoarece rezultatul nu depinde de aceste alegeri.

Din formulele lui Apte rezultă că obținem aceleași puncte critice înlocuind funcționala Calabi C cu oricare dintre următoarele funcționale pe \mathcal{M}_Ω , pentru Ω fixată:

$$g \mapsto \int_M |R|^2 \text{vol}_g \quad , \quad g \mapsto \int_M |\text{Ric}|^2 \text{vol}_g \quad \text{sau} \quad g \mapsto \int_M |W^\mathcal{K}|^2 \text{vol}_g.$$

Observația B.2. În [Cal82] sunt date estimări pentru marginile inferioare ale funcționalelor C , $g \mapsto \int_M |R|^2 \text{vol}_g$ și $g \mapsto \int_M |\text{Ric}|^2 \text{vol}_g$ definite pe \mathcal{M}_Ω , unde clasa $\Omega = [\omega]$ este fixată. Pentru funcționala Calabi C , a cărei margine inferioară o notăm C_0 , avem:

$$(B.7) \quad C_0 \geq \frac{S^2(g)}{V(g)},$$

⁶⁴O demonstrație a formulelor lui Apte și o prezentare a claselor Chern sunt date în [Be87], Capitolul 2. În aceste formule, $W^\mathcal{K}$ este *tensorul Bochner*, care se definește ca fiind partea tensorului de curbură R din intersecția $\mathcal{W}(2m) \cup \mathcal{K}(m)$, unde $\mathcal{W}(2m)$ este spațiul tensorilor Weyl de pe varietatea riemanniană $2m$ -dimensională (M, g) , iar $\mathcal{K}(m)$ este spațiul tensorilor de curbură kählerieni, definit ca nucleul restricției aplicației Bianchi (cf. Definiția A.2) la spațiul $S^2\Lambda^{1,1}M$, căruia îi aparține R , datorită simetriilor pe care le are pe o varietate Kähler.

unde $V(g)$ este volumul total al varietății compacte M față de metrica g și care este constant pe \mathcal{M}_Ω : $V(g) \stackrel{\text{not.}}{=} V$, datorită egalității:

$$V(g) := \int_M vol_g = \int_M \frac{1}{m!} \omega^m,$$

iar S este funcționala următoare: $S(g) = \int_M scal_g vol_g$, care este constantă pe \mathcal{M}_Ω , deoarece folosind identitatea algebrică⁶⁵:

$\rho \wedge \omega^{m-1} = \frac{1}{m} \Lambda(\rho) \omega^m$ și $scal_g := tr_g(Ric) = 2tr_\omega(\rho) = 2\Lambda(\rho)$ avem:

$$S(g) = \int_M scal_g vol_g = \frac{2}{m!} \int_M \Lambda(\rho) \omega^m = \frac{2}{(m-1)!} \int_M \rho \wedge \omega^{m-1},$$

iar $\frac{1}{2\pi} \rho$ este un reprezentant al primei clase Chern⁶⁶, deci clasa de coomologie a formei Ricci ρ nu depinde decât de structura complexă a varietății M , rezultând astfel că funcționala S este constantă pe \mathcal{M}_Ω : $S(g) \stackrel{\text{not.}}{=} S$.

Estimarea (B.7) pentru marginea inferioară a funcționalei Calabi se obține din inegalitatea Cauchy-Schwarz astfel:

$$C(g)V(g) = \int_M scal_g^2 vol_g \cdot \int_M vol_g \geq \left(\int_M scal_g vol_g \right)^2 = S^2(g).$$

Observăm că valoarea $\frac{S^2}{V}$ este atinsă dacă și numai dacă există o metrică Kähler $g \in \mathcal{M}_\Omega$ de curbură scalară constantă: $scal_g = const.$. Conform Teoremei Matsushima-Lichnérowicz⁶⁷, varietățile Kähler compacte al căror grup de transformări olomorfe nu este reductiv⁶⁸, nu admit metrici Kähler de curbură scalară constantă, deci pe aceste varietăți marginea inferioară $\frac{S^2}{V}$ nu este atinsă de funcționala Calabi pentru nici o metrică din nici o clasă de coomologie.

În continuare calculăm prima derivată a funcționalei Calabi pentru a demonstra că o metrică g este extremală dacă și numai dacă $scal_g$ este potențial de olomorfe.

După cum am observat, un vector tangent în punctul g la \mathcal{M}_Ω se identifică în mod natural cu o funcție reală ϕ pe M care satisface

⁶⁵Operatorul algebric real Λ acționează pe forme și este adjuncțul operatorului L care reprezintă produsul exterior cu forma Kähler ω (cf. Definiția 2.5).

⁶⁶Faptul că prima clasă Chern a unei varietăți Kähler compacte este reprezentată de un multiplu al formei Ricci și anume $c_1 = [\frac{1}{2\pi} \rho]$ este demonstrat de exemplu în [Be87], Capitolul 2 sau în [M04], Partea 4. Reciproca acestui fapt este faimoasa conjectură a lui Calabi, demonstrată de Yau: pe o varietate Kähler compactă cu forma Kähler ω și forma Ricci ρ , pentru orice $(1, 1)$ -formă reală închisă ρ_1 din clasa de coomologie $2\pi c_1(M)$ există o unică metrică Kähler cu forma fundamentală ω_1 în aceeași clasă de coomologie cu ω și a cărei formă Ricci este ρ_1 .

⁶⁷O demonstrație a acestei teoreme este dată în articolul [L57].

⁶⁸Grupul de transformări olomorfe ale lui M este reductiv dacă și numai dacă algebra Lie \mathfrak{h} a câmpurilor olomorfe este reductivă. O algebră Lie \mathfrak{g} se numește *reductivă* dacă reprezentarea ei adjuncă este semisimplă, ceea ce este echivalent cu faptul că \mathfrak{g} este suma directă dintre centrul său și o algebră semisimplă.

condiția de normare: $\int_M \phi \text{vol}_g = 0$. Variația corespunzătoare a formei ω este:

$$\dot{\omega} = dd^c \dot{\phi}.$$

Variațiile corespunzătoare ale elementelor care apar în expresia funcționalei Calabi sunt calculate în următoarea lemă:

Lema B.1. *Pentru orice variație $\dot{\omega} = dd^c \dot{\phi}$ a metricii g în \mathcal{M}_Ω , prima variație a formei volum vol_g , a formei Ricci și a curburii scalare scal_g sunt date de formulele:*

$$(B.8) \quad \dot{\text{vol}}_g = -\Delta \dot{\phi} \text{vol}_g,$$

$$(B.9) \quad \dot{\rho} = \frac{1}{2} dd^c \Delta \dot{\phi},$$

$$(B.10) \quad \dot{\text{scal}}_g = -\Delta^2 \dot{\phi} - 2\langle dd^c \dot{\phi}, \rho \rangle.$$

Demonstrație. Pornind de la formula formei volum a lui M în funcție de forma Kähler ω : $\text{vol}_g = \frac{\omega^m}{m!}$, obținem (B.8) astfel:

$$\begin{aligned} \dot{\text{vol}}_g &= \frac{1}{(m-1)!} \dot{\omega} \wedge \omega^{m-1} = dd^c \dot{\phi} \wedge \frac{\omega^{m-1}}{(m-1)!} \\ &= \langle dd^c \dot{\phi}, \omega \rangle \text{vol}_g = -\Delta \dot{\phi} \text{vol}_g. \end{aligned}$$

Pentru a doua egalitate am folosit faptul că $*\omega = \frac{\omega^{m-1}}{(m-1)!}$, de unde, din definiția operatorului Hodge $*$ (cf. Definiția 2.1), rezultă:

$$(B.11) \quad \alpha \wedge \frac{\omega^{m-1}}{(m-1)!} = \alpha \wedge (*\omega) = \langle \alpha, \omega \rangle \text{vol}_g,$$

pentru orice 2-formă α , deci, în particular, pentru $\alpha = dd^c \dot{\phi}$. Ultima egalitate rezultă din formula operatorului Laplace pe varietăți Kähler dată de (2.8): $\Delta f = -\langle dd^c f, \omega \rangle$, pentru orice funcție f .

Pentru (B.9) utilizăm scrierea locală a formei Ricci ρ a unei varietăți Kähler:

$$\rho =_{loc} -\frac{1}{2} dd^c \log \frac{\text{vol}_g}{\text{vol}_0},$$

unde vol_0 este forma volum a metricii Kähler plate, determinată de orice alegere a unui sistem local de coordonate olomorfe. Astfel, folosind și (B.8), obținem:

$$\dot{\rho} = -\frac{1}{2} dd^c \frac{\dot{\text{vol}}_g}{\text{vol}_0} \cdot \frac{\text{vol}_0}{\text{vol}_g} = \frac{1}{2} dd^c \Delta \dot{\phi}.$$

Determinăm variația curburii scalare pornind de la identitatea următoare:

$$(B.12) \quad \frac{1}{2m} \text{scal}_g \omega^m = \rho \wedge \omega^{m-1},$$

care se obține din (B.11) astfel:

$$\begin{aligned}\rho \wedge \omega^{m-1} &= (m-1)! \langle \rho, \omega \rangle \text{vol}_g = \frac{1}{m} \text{tr}_\omega(\rho) \omega^m \\ &= \frac{1}{2m} \text{tr}_g(\text{Ric}) \omega^m = \frac{1}{2m} \text{scal}_g \omega^m.\end{aligned}$$

Din (B.12) obținem:

$$(B.13) \quad \frac{1}{2m} \text{scal}_g \dot{\omega}^m + \frac{1}{2} \text{scal}_g \dot{\omega} \wedge \omega^{m-1} = \dot{\rho} \wedge \omega^{m-1} + (m-1) \rho \wedge \dot{\omega} \wedge \omega^{m-2}.$$

Înlocuind $\dot{\omega} = dd^c \dot{\phi}$ și $\dot{\rho} = \frac{1}{2} dd^c \Delta \dot{\phi}$ în (B.13), avem:

$$(B.14) \quad \frac{1}{m} \text{scal}_g \dot{\omega}^m + \text{scal}_g dd^c \dot{\phi} \wedge \omega^{m-1} = dd^c \Delta \dot{\phi} \wedge \omega^{m-1} + 2(m-1) \rho \wedge dd^c \dot{\phi} \wedge \omega^{m-2}.$$

Aplicând următoarele formule, care sunt adevărate pentru orice 2-forme α, α_i :

$$m\alpha \wedge \omega^{m-1} = \langle \alpha, \omega \rangle \omega^m,$$

$$m(m-1)\alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \omega^{m-2} = (\text{tr}_\omega(\alpha_1)\text{tr}_\omega(\alpha_2) - \langle \alpha_1, \alpha_2 \rangle) \omega^m,$$

pentru $\alpha = dd^c \dot{\phi}$, $\alpha = dd^c \Delta \dot{\phi}$ și $\alpha_1 = \rho$, $\alpha_2 = dd^c \dot{\phi}$, obținem relațiile:

$$m dd^c \dot{\phi} \wedge \omega^{m-1} = \langle dd^c \dot{\phi}, \omega \rangle \omega^m, \quad m dd^c \Delta \dot{\phi} \wedge \omega^{m-1} = \langle dd^c \Delta \dot{\phi}, \omega \rangle \omega^m,$$

$$m(m-1) \rho \wedge dd^c \dot{\phi} \wedge \omega^{m-2} = (\text{tr}_\omega(\rho)\text{tr}_\omega(dd^c \dot{\phi}) - \langle \rho, dd^c \dot{\phi} \rangle) \omega^m,$$

pe care le înlocuim în (B.14) și rezultă:

$$\text{scal}_g + \text{scal}_g \langle dd^c \dot{\phi}, \omega \rangle = \langle dd^c \Delta \dot{\phi}, \omega \rangle + 2\text{tr}_\omega(\rho)\text{tr}_\omega(dd^c \dot{\phi}) - 2\langle \rho, dd^c \dot{\phi} \rangle,$$

de unde, ținând cont de relația: $\langle dd^c \dot{\phi}, \omega \rangle = \langle \dot{\omega}, \omega \rangle = 0$ (deoarece $\langle \omega, \omega \rangle = m = \text{const.}$), rezultă că al doilea termen din membrul stâng și cel din mijloc din membrul drept se anulează ($\text{tr}_\omega(dd^c \dot{\phi}) = \langle dd^c \dot{\phi}, \omega \rangle = 0$), iar aplicând formula operatorului Laplace pe varietăți Kähler (2.8), primul termen din membrul drept devine: $\langle dd^c \Delta \dot{\phi}, \omega \rangle = -\Delta^2 \dot{\phi}$, deci obținem (B.10). \square

Din lema precedentă putem deduce acum calculul primei derivate a lui C .

Propozitia B.1. *Prima derivată \dot{C} a funcționalei Calabi, de-a lungul oricărei variații $\dot{\omega} = dd^c \dot{\phi}$ a metricii g în \mathcal{M}_Ω , este dată de:*

$$(B.15) \quad \dot{C} = -4(\dot{\phi}, \delta \delta \nabla^- d \text{scal}_g).$$

Demonstrație. Reamintim că pentru orice 1-formă α , derivata covariantă $\nabla \alpha$ se descompune într-o parte J -invariantă, notată $\nabla^+ \alpha$, și una J -antiinvariantă, notată $\nabla^- \alpha$ astfel încât avem:

$$\nabla^\pm \alpha(X, Y) = \frac{1}{2} (\nabla \alpha(X, Y) \pm \nabla \alpha(JX, JY)).$$

Utilizând (B.8) și (B.10), obținem:

$$\begin{aligned}
\dot{C} &= \int_M \left[(2scal_g \dot{scal}_g) vol_g + scal_g^2 \dot{vol}_g \right] \\
&= \int_M (2scal_g \dot{scal}_g - scal_g^2 \Delta \dot{\phi}) vol_g \\
&= \int_M (-2scal_g \Delta^2 \dot{\phi} - 4scal_g \langle dd^c \dot{\phi}, \rho \rangle - scal_g^2 \Delta \dot{\phi}) vol_g \\
&= -4 \int_M (scal_g \delta \delta \nabla^- d \dot{\phi}) vol_g \\
&= -4(\delta \delta \nabla^- d scal_g, \dot{\phi}).
\end{aligned}$$

Pentru a obține penultima egalitate am folosit următoarea formulă⁶⁹ a operatorului $\delta \delta \nabla^-$ acționând pe 1-forme:

$$\delta \delta \nabla^- \alpha = \frac{1}{2} \Delta \delta \alpha - \langle d^c \alpha, \rho \rangle + \frac{1}{2} \langle \alpha, d scal_g \rangle,$$

pentru $\alpha = d \dot{\phi}$:

$$\begin{aligned}
\delta \delta \nabla^- d \dot{\phi} &= \frac{1}{2} \Delta \delta d \dot{\phi} - \langle d^c d \dot{\phi}, \rho \rangle + \frac{1}{2} \langle d \dot{\phi}, d scal_g \rangle \\
&= \frac{1}{2} \Delta^2 \dot{\phi} + \langle dd^c \dot{\phi}, \rho \rangle + \frac{1}{2} \langle d \dot{\phi}, d scal_g \rangle,
\end{aligned}$$

iar prin integrarea ultimului termen obținem:

$$\int_M \langle d \dot{\phi}, d scal_g \rangle vol_g = \int_M \langle \delta d \dot{\phi}, scal_g \rangle vol_g = \int_M scal_g \Delta \dot{\phi} vol_g.$$

Ultima egalitate rezultă din faptul că operatorul $\delta \delta \nabla^- d$ este autoadjunct. \square

Consecință imediată a acestei propoziții este echivalența următoare, pe care ne-am propus să o demonstrăm în această anexă, pentru a justifica Definiția 5.1:

Propoziția B.2. *O metrică Kähler g pe o varietate complexă compactă (M, J) este extremală dacă și numai dacă curbura ei scalară, $scal_g$, este potențial de olomorfie.*

Demonstrație. Din Propoziția B.1, rezultă că o metrică Kähler g este extremală, adică punct critic în \mathcal{M}_Ω , dacă și numai dacă produsul scalar global $(\dot{\phi}, \delta \delta \nabla^- d scal_g)$ se anulează pentru orice variație a lui g : $\dot{\omega} = dd^c \dot{\phi}$. Această condiție este echivalentă cu $\nabla^- d scal_g = 0$, care înseamnă că 1-forma $d scal_g$ este J -invariantă, sau, echivalent, câmpul vectorial dual, care este gradientul curburii scalare, invariază structura

⁶⁹Această formulă este demonstrată în [G02], unde se arată, de asemenea, că operatorul $\delta \delta \nabla^- d$ este un operator diferențial de ordin 4, autoadjunct, semipozitiv, care acționează pe funcții reale.

complexă J : $\mathcal{L}_{\text{grad } scal_g} J = 0$, adică $scal_g$ este potențial de olomorfe (cf. Definiția 2.11). \square

Prezentăm în continuare unul dintre exemplele de metrici Kähler extremale de curbura scalară neconstantă construite de Calabi pe F_1 .

Prima suprafață Hirzebruch⁷⁰ F_1 poate fi definită printr-o scufundare în $\mathbb{C}P^2 \times \mathbb{C}P^1$:

$$F_1 = \{(x, y) \in \mathbb{C}P^2 \times \mathbb{C}P^1 \mid x_1 y_2 - x_2 y_1 = 0\},$$

unde $x = (x_1, x_2, x_3)$ și $y = (y_1, y_2)$ sunt sisteme de coordonate omogene pe $\mathbb{C}P^2$ și $\mathbb{C}P^1$. Considerând restricția la F_1 a proiecției pe al doilea factor, pe care o notăm p , $(F_1, p, \mathbb{C}P^1)$ este un fibrat în drepte proiective, trivial pe deschișii U_i definiți de condiția $y_i \neq 0$, iar funcția de tranziție $f_{12}: U_1 \cap U_2 \rightarrow PGL(2, \mathbb{C})$ este definită de aplicația proiectivă:

$$f_{12}(y)(u_1, u_2) = \begin{pmatrix} y_2 \\ y_1 \end{pmatrix} u_1, u_2,$$

ceea ce ne arată că acest fibrat este completatul proiectiv⁷¹ al fibratului vectorial $(\hat{\mathbb{C}}^2, p, \mathbb{C}P^1)$, obținând astfel o definiție geometrică a lui F_1 , ca spațiu total al acestui fibrat.

Suprafața complexă F_1 poate fi obținută și din fibratul tautologic peste $\mathbb{C}P^1$ prin compactificarea fiecărei fibre adăugându-i punctul de la infinit. Deoarece fibratul tautologic se identifică în mod natural cu \mathbb{C}^2 fără un punct, F_1 poate fi văzută și ca suprafața complexă obținută din $\mathbb{C}P^2$ prin eclatarea acestui punct.

Fie S_0 secțiunea zero și S_∞ secțiunea infinit a lui F_1 . Ambele sunt curbe complexe izomorfe cu $\mathbb{C}P^1$ și mulțimea deschisă $U \stackrel{\text{not.}}{=} F_1 - (S_0 \cup S_\infty)$ se identifică în mod natural cu $\mathbb{C}^2 - \{(0, 0)\}$.

Metrica Kähler construită de Calabi are grupul de simetrie $U(2)$. Mai precis, este definită pe mulțimea deschisă U de un potențial Kähler care depinde numai de norma uzuală pe $U = \mathbb{C}^2 - \{(0, 0)\}$.

Scriem potențialul Kähler ca o funcție reală u de t , unde e^t este pătratul normei uzuale din \mathbb{C}^2 . Atunci forma Kähler este dată de:

$$\omega = \frac{1}{4} dd^c u,$$

iar metrica Kähler corespunzătoare, g , este descrisă în continuare.

Fiecare punct x din $\mathbb{C}^2 - \{(0, 0)\}$ determină o dreaptă complexă l_x și cea ortogonală l_x^\perp relativ la structura hermitiană obișnuită. Spațiul tangent în x la $\mathbb{C}^2 - \{(0, 0)\}$ se descompune în suma directă: $l_x \oplus l_x^\perp$. Atunci, norma la pătrat indusă de metrica g pe l_x , respectiv l_x^\perp este egală cu u'' , respectiv u' și l_x, l_x^\perp sunt ortogonale în raport cu g . În particular, rezultă că primele două derivate ale funcției u trebuie să fie

⁷⁰O prezentare detaliată a suprafețelor Hirzebruch F_k este dată în [Be81], Exposé IV.

⁷¹Completatul proiectiv al unui fibrat vectorial E este fibratul în spații proiective asociat sumei Whitney dintre E și fibratul trivial de rang 1.

pozitive pentru $-\infty < t < \infty$. Vrem să extindem această metrică pe S_0 și S_∞ . Observăm că metrica g se poate extinde la S_0 (respectiv la S_∞) dacă și numai dacă $u'(t)$ și $u''e^t$ (respectiv $u''e^{-t}$) au ambele limită strict pozitivă și, în plus, metrica este C^∞ pentru $t = -\infty$ (respectiv $t = +\infty$) dacă și numai dacă u' și $u''e^t$ (respectiv $u''e^{-t}$) sunt C^∞ .

Notăm limitele astfel: $\lim_{t \rightarrow -\infty} u'(t) = a$, $\lim_{t \rightarrow \infty} u'(t) = b$. Deoarece u'' este strict pozitivă rezultă că funcția u' este monoton crescătoare, deci $a < b$. Un rezultat demonstrat în [Be81], Exposé IV, ne asigură că S_0 și S_∞ formează o bază a lui $H^2(F_1, \mathbb{Z})$, deci a și b determină clasa de coomologie a formei Kähler ω .

Pe mulțimea deschisă U , forma volum a metricii g , vol_g , este dată de:

$$(B.16) \quad vol_g = u'u''e^{-2t}vol_0,$$

unde vol_0 este forma volum a metricii plate (asociate potențialului Kähler $u(t) = e^t$). Pentru orice funcție w pe U care depinde numai de t are loc:

$$(B.17) \quad \text{grad } w = \frac{2w'}{u''}X,$$

unde X este câmpul vectorial tautologic pe $\mathbb{C}^2 - \{(0, 0)\}$ care asociază fiecărui punct pe el însuși, văzut ca vector tangent. Atunci:

$$\Delta w = -4 \left(\frac{w'}{u'} + \frac{w''}{u''} \right).$$

Folosind (B.16) rezultă că forma Ricci este dată de:

$$(B.18) \quad \rho = \frac{1}{2}dd^c v,$$

unde v este următoarea funcție:

$$v(t) = 2t - \log u'(t) - \log u''(t).$$

Astfel, din (B.18) rezultă următoarea formulă pentru curbura scalară:

$$scal = -\Delta v = 4 \left(\frac{v'}{u'} + \frac{v''}{u''} \right).$$

Conform Propoziției B.2, metrica g este extremală dacă și numai dacă câmpul vectorial $\text{grad } scal$ este olomorf, *i.e.* $\mathcal{L}_{\text{grad } scal}J = 0$. Deoarece X este olomorf pe U , rezultă din (B.17) că g este extremală dacă și numai dacă funcția $\frac{scal'}{u''}$ este constantă, sau, echivalent:

$$scal = \alpha\psi + \beta,$$

unde α și β sunt constante reale și $\psi \stackrel{\text{not.}}{=} u'$. Integrând de două ori ultima ecuație obținem:

$$\psi\psi' = -\frac{1}{48}\alpha\psi^4 - \frac{1}{24}\beta\psi^3 - \frac{1}{4}\gamma\psi - \delta \stackrel{\text{not.}}{=} P(\psi),$$

unde γ și δ sunt constante reale. Constantele sunt determinate de condițiile asimptotice de mai sus, impuse astfel încât potențialul Kähler să poată fi extins la S_0 și S_∞ . În funcție de polinomul P , aceste condiții sunt:

- $P(a) = 0$, $P(b) = 0$, $P(\psi) > 0$ pentru $a < \psi < b$,
- câtul $\frac{P(\psi)}{\psi-a}$ este egal cu a pentru $\psi = a$ și $\frac{P(\psi)}{b-\psi}$ este egal cu b pentru $\psi = b$.

Obținem în acest fel:

$$\psi\psi' = \frac{(\psi - a)(b - \psi)(2a\psi^2 + (b^2 - 2a^3b)\psi + 2a^2b)}{(b - a)(a^2 + b^2 + 4ab)},$$

deci există o unică metrică Kähler extremală cu grupul de simetrie $U(2)$ pe F_1 în fiecare clasă Kähler. Constantele α și β sunt date de formulele următoare:

$$(B.19) \quad \alpha = \frac{96a}{(b - a)(a^2 + b^2 + 4ab)}, \quad \beta = \frac{24(b^2 - 3a^2)}{(b - a)(a^2 + b^2 + 4ab)}.$$

Se observă că metricile astfel obținute nu pot avea curbura scalară constantă, deoarece $scal' = \alpha\psi'$, unde α , conform (B.19), este nenulă ($a > 0$) și $\psi' = u''$ este strict pozitivă pentru $-\infty < t < \infty$.

BIBLIOGRAFIE

- [Ab98] M. Abreu, *Kähler geometry of toric varieties and extremal metrics*, Internat. J. Math. **9**(1998), 641–651.
- [ACG03] V. Apostolov, D.M.J. Calderbank, P. Gauduchon, *The Geometry of Weakly Self-Dual Kähler Surfaces*, Compositio Math. **135**(2003), 279–322.
- [ACG04] V. Apostolov, D.M.J. Calderbank, P. Gauduchon, *Hamiltonian 2-forms in Kähler geometry I*, preprint arXiv math.DG/0202280.
- [AG02] V. Apostolov, P. Gauduchon, *Self-dual Einstein Hermitian 4-manifolds*, Ann. Scuola Norm. Sup. Pisa Cl. Sci(5) **1** (2002), 203–243.
- [Be87] A.L. Besse, *Einstein Manifolds*, Ergeb. Math. Grenzgeb. **3**, Springer-Verlag, Berlin, 1987.
- [Be81] A.L. Besse, *Géométrie riemannienne en dimension 4*, Sem. A. Besse 1978/79, Ed. Cedic, Paris, 1981.
- [B1898] L. Bianchi, *Sugli spazi a tre dimensioni che ammettono un gruppo continuo di movimenti*, Mem.Soc.Della Sc., Serie Terza, Tomo **XI**(1898), p.267–352.
- [Br00] R. Bryant, *Bochner-Kähler Metrics*, J. Amer. Math. Soc. **14**(2001), no. 3, 623–715
- [Cal82] E. Calabi, *Extremal Kähler metrics*, Seminar on Differential Geometry, Princeton Univ. Press, 1982, 259–290.
- [CP02] D.M.J. Calderbank, H. Pedersen, *Selfdual Einstein Metrics with Torus Symmetry*, J. Differential Geom. **60**(2002), 485–521.
- [De83] A. Derdziński, *Selfdual Kähler Manifolds and Einstein Manifolds of Dimension Four*, Compositio Mathematica **49**(1983), 405–433.
- [G02] P. Gauduchon, *Calabi's Extremal Kähler Metrics*, Note de curs, IMAR, 2002.
- [Gui94] V. Guillemin, *Kähler structures on toric varieties*, J. Differential Geom. **40**(1994), 285–309.
- [K33] E. Kähler, *Über eine bemerkenswerte Hermitesche Metrik*, Abh. Math. Sem. Hamburg Univ. **9**(1933), 173–186.
- [KN63] S. Kobayashi, K. Nomizu, *Foundations of Differential Geometry*, Interscience Publishers, New-York, vol. I,II, 1963,1969.
- [LB91] C.R. LeBrun, *Explicit self-dual metrics on $\mathbb{C}P^2 \# \dots \# \mathbb{C}P^2$* , J. Differential Geom. **34**(1991), 223–253.
- [L57] A. Lichnérowicz: *Sur les transformations analytiques des variétés kählériennes*, C.R.Acad.Sci.Paris, **244**(1957), 3011–3014.
- [M04] A. Moroianu, *Kähler Geometry*, preprint arXiv math.DG/0402223.
- [MS02] A. Moroianu, U. Semmelmann, *Twistor Forms On Kähler Manifolds*, preprint arXiv math.DG/0204322.
- [PS93] H. Pedersen, A. Swann, *Einstein-Weyl geometry, the Bach tensor and conformal scalar curvature*, J. reine angew. Math. **441**(1993), 99–113.
- [US01] U. Semmelmann, *Conformal Killing forms on Riemannian manifolds*, Habilitationsschrift, preprint arXiv math.DG/0206117.
- [Tod95] K.P. Tod, *Cohomogeneity-One Metrics with Self-Dual Weyl Tensor*, Twistor Theory (ed. S. Hugget), Marcel Dekker, New-York (1995), 171–184.